

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်

အတ္ထုပ္ပတ္တိရုပ်ပြ
(အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ)

BURMESE
CLASSIC

THE FIGHTING PEACOCK
AKAZU MIZUHA and MIMIC

သန့်ဇော်ထွန်း
ဘာသာပြန်သည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com
ရုပ်ပြ
ပြန်ဆိုသည်

COMIC SUPER NOBEL PRIZE STORIES

နိဘယ်ဆုရှင်တစ်ယောက်ရဲ့ဇာတ်လမ်း

အောင်ဆန်းစုကြည်

(သို့မဟုတ်)

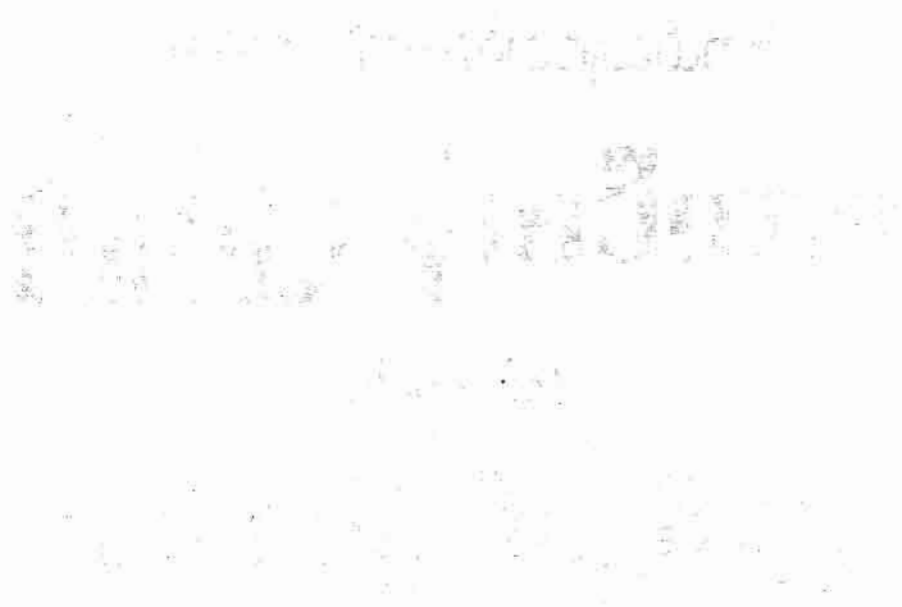
တိုက်ပွဲဝင် ခွပ်ဒေါင်း

BURMESE CLASSIC

ဂျပန်ကာတွန်းဆရာ Akazu Mizuha နှင့် Mimic ရဲ့
Suu Kyi: The Fighting Peacock ရုပ်ပြစာအုပ်ကို
အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆိုပါတယ်။

ဘာသာပြန်
သန့်ဇော်ထွန်း

AKAZU MIZUHA and MIMIC

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

'အောင်ဆန်းစုကြည် (သို့မဟုတ်) တိုက်ပွဲဝင်ခွပ်ဒေါင်း' ဂျပန်ရုပ်ပြစာအုပ်ကို သန့်ဇော်ထွန်းမှ ဘာသာပြန်ပြီး ဦးစိုးသူရ (အဖြူရောင်စာပေ) မှ ထုတ်ဝေပါသည်။ အဖုံးပန်းချီမှာ 'Flowers' ဟု အမည်တွင်ပြီး Lawyers Committee For Human Rights in Belgrade for their 14th birthday တွင်ကျင်းပပြုလုပ်သည့် 'The artist is present' ပွဲအတွက် အနုပညာရှင် (၃) ဦးမှ ဖန်တီးရေးဆွဲထားသည့် သရုပ်ဖော်ပန်းချီဖြစ်ပါသည်။

အဖုံးဒီဇိုင်းကို YeWintKyaw @ Yelay မှ ပြုလုပ်ထားပြီး Color King ပုံနှိပ်တိုက်တွင် အုပ်ရေ (၁၀၀၀) ရိုက်နှိပ်ထားပါသည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင်ထုတ်ဝေသည်။

တန်ဖိုး (၂၅၀၀) ကျပ်

ဖြန့်ချိရေး - မန္တလေး (အဖြူရောင်စာပေ)
၀၉ ၄၂၁၀ ၂၇၀၈၁၊ ၀၉ ၄၉၇၆ ၁၄၅၂

www.burmeseclassic.com

အမှာစာ

ဤရုပ်ပြစာအုပ်သည် ဂျပန်ကာတွန်းဆရာများဖြစ်သည့် Akazu Mizuha နှင့် Mimic တို့ ရေးဆွဲထားသည့် **San Suu Kyi : The Fighting Peacock** ဆိုသည့် ဂျပန်ရုပ်ပြစာအုပ်ကို မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မူရင်းဂျပန်စာအုပ်တွင် ဂျပန်မူအတိုင်း ကာတွန်းကို စာမျက်နှာ၏ ညာဘက်အခြမ်းမှ စတင်ဖတ်ရှုရပါသည်။ သို့သော် မြန်မာစာဖတ်ပရိသတ်အတွက် ဖတ်ရှုရာတွင် အခက်အခဲဖြစ်မည်စိုးသောကြောင့် စကားပြောများကို စာမျက်နှာ၏ ဘယ်ဘက်မှ စတင်ဖတ်ရှုနိုင်ရန်ပြင်ဆင်ထားပါသည်။

ဤရုပ်ပြစာအုပ်သည် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ ငယ်ဘဝမှ ၁၉၉၁ ခုနှစ် ငြိမ်းချမ်းရေးနိဂမ္မတ်အထိ အတ္ထုပ္ပတ္တိရုပ်ပြစာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ်ပါသည်။

လုပ်ကြံသူတွေဟေ့!
Terrorists!

သူတို့ထွက်ပြေး
သွားပြီ ...!!
They escaped
from the
building!!

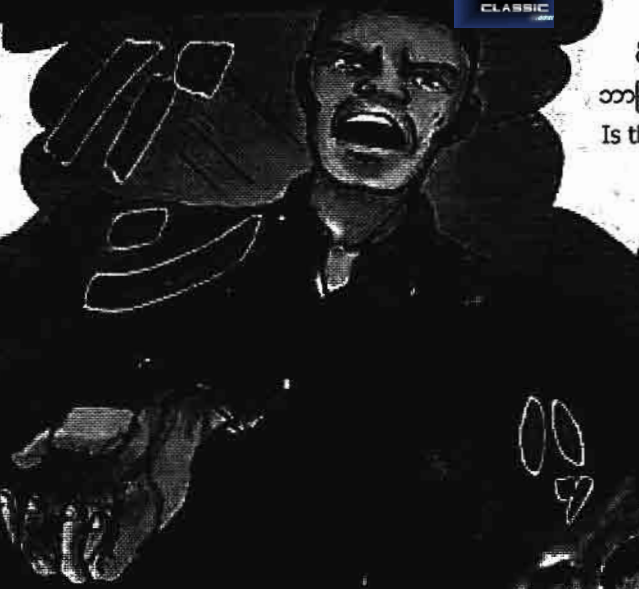
ဗ
မာ
ပြည်
B
U
R
M
A

BURMESE CLASSIC

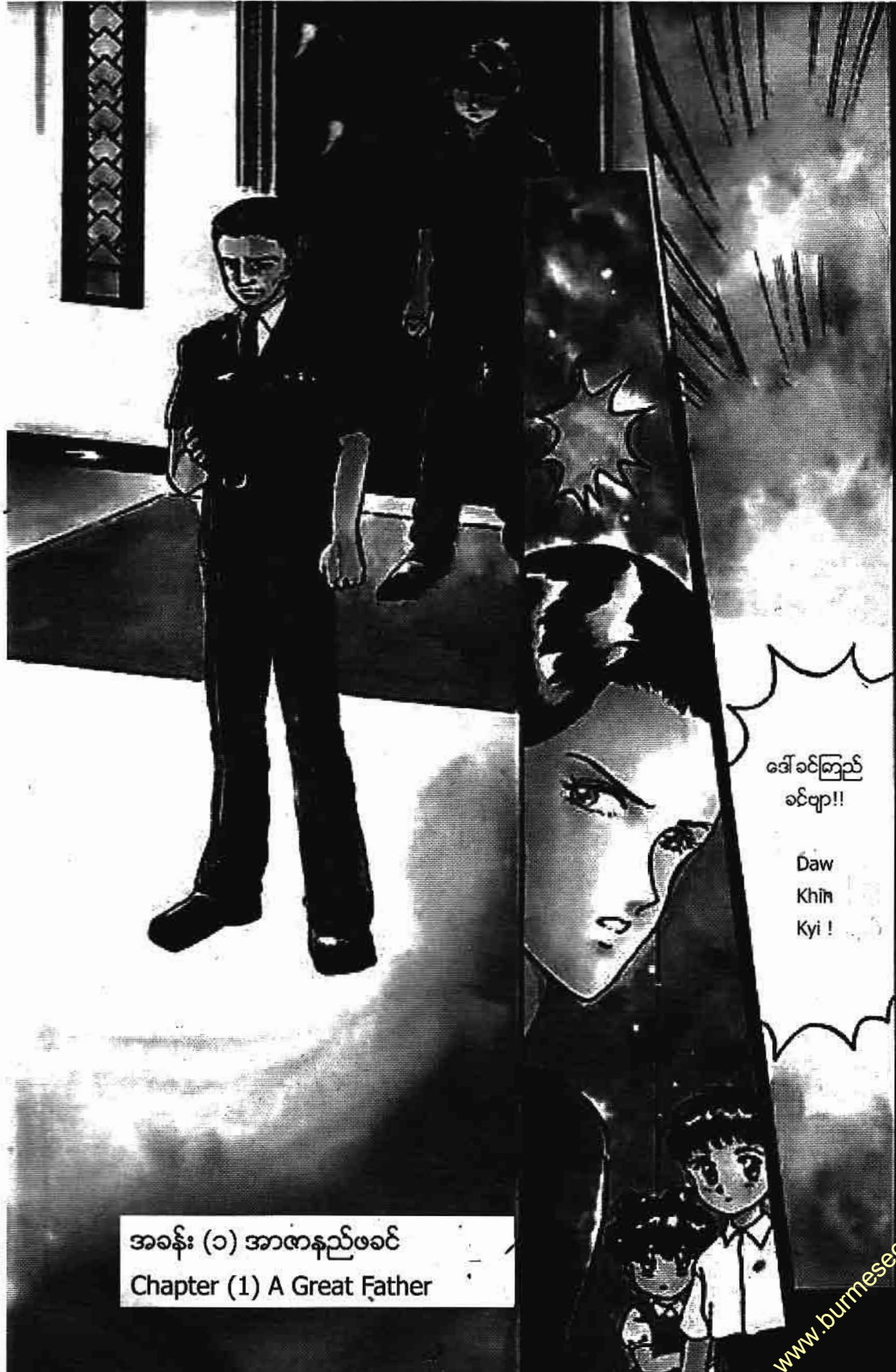
ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း...
General
Aung San

ဗိုလ်ချုပ်
ဘာဖြစ်သွားလဲ?
Is the general
OK?

ဇူလိုင် ၁၉ ရက်၊ ၁၉၄၇
မဟာလွတ်လပ်ရေးမခင်
ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း
လုပ်ကြံခံရခြင်း
July 19, 1947
The death of
General Aung San,
Burma's "Father of
Independence"

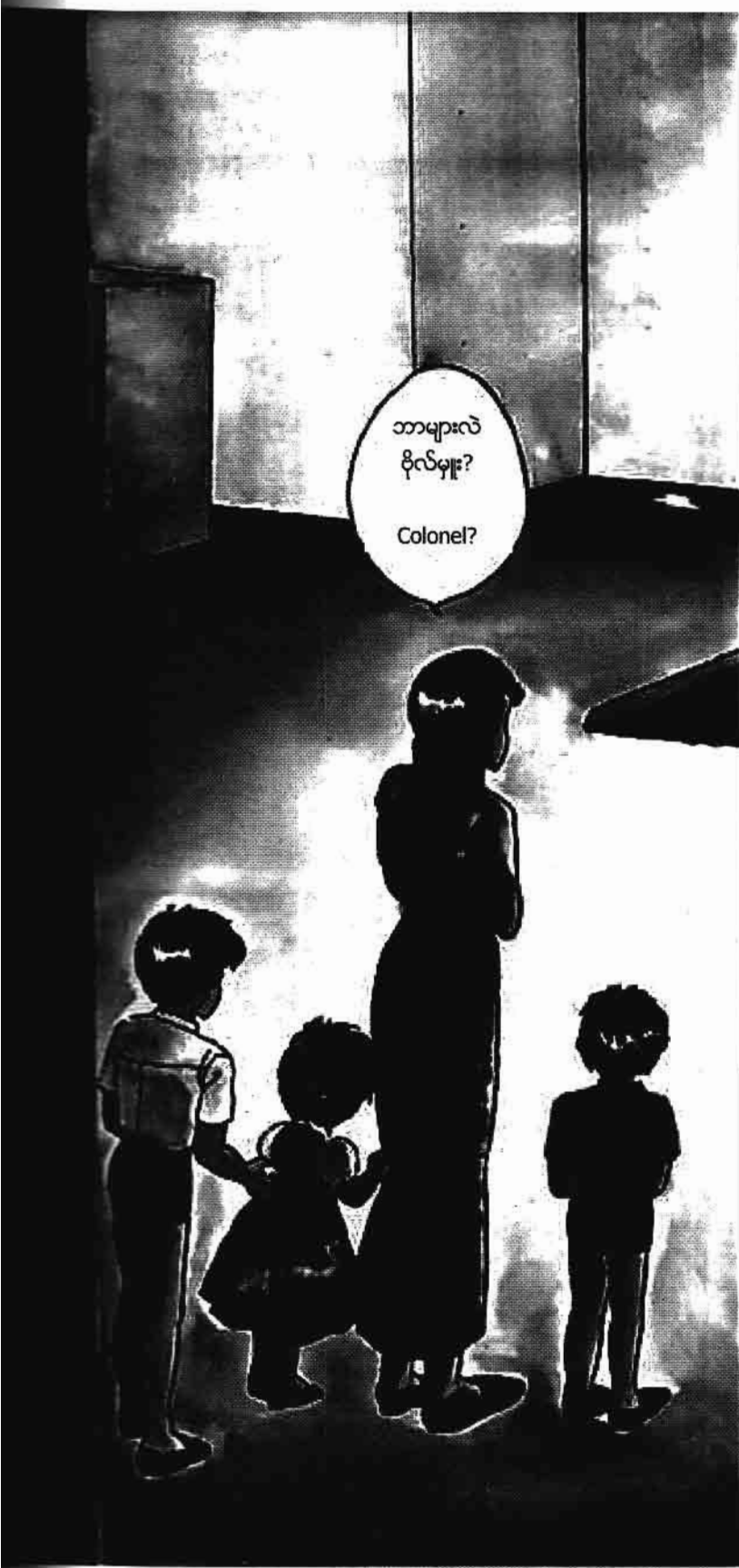

ဒေါ်ခင်ကြည်
ခင်ဗျာ!!

Daw
Khin
Kyi !

အခန်း (၁) အာဇာနည်ဖခင်
Chapter (1) A Great Father

ဘာများလဲ
ဗိုလ်မှူး?
Colonel?

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း...
General
Aung San ...

မသမာသူတွေရဲ့
လုပ်ကြံမှုကို
ခံလိုက်ရပါတယ်
has been
shot and
killed by
a terrorist

ဝန်ကြီးများအစည်းအဝေး
လုပ်နေတုန်း မသမာသူ
တစ်စု ဝင်လာတာပါ။
ကျွန်တော်တို့လည်း
မကာကွယ်လိုက်နိုင်ပါဘူး။
In the middle of a
cabinet meeting, a
group of assassins
broke into the room.
We didn't have time
to stop them

တရားခံတွေကို ဖမ်းမိ
နိုင်အောင်တော့ အစွမ်းကုန်
ကြိုးစားနေပါတယ်။

We are using all our
energies to track
down the
culprits

သိပါပြီရှင် ...
I see ...

ဖမ်းမိနိုင်
အောင်သာ
ကြိုးစားကြပါ။

Please
continue
with your
investigation

ဒါဆို
ပြန်ခွင့်ပြု
ပါဦးခင်ဗျာ
We'll be
leaving
then

စိတ်ကိုတော့
ထိန်းထားပါဦး
ဒေါ်ခင်ကြည်
Don't lose heart,
Daw Khin Kyi

ဇေဇေ!
Daddy!

လာပါဦး
သားလေးရဲ့?
How have
you been,
little
one?

ဗမာပြည်ကို
ကျုပ်တို့ကိုယ်တိုင်
ပြောင်းလဲရမယ်!
We must change
Burma with our
own hands!

ဖြစ်ရလေ
ယောက်ျား
ရယ်
My
dear
husband

ခင်ကြည်
Khin
Kyi

ငါ မရှိတုန်း
မိသားစုကို
သေချာစောင့်ရှောက်ပါ
While I'm away,
take good care
of our family

ဘာလဲ
 ဖု ...
 Suu ...

မေမေ
ပြောထားတယ်လေ

That's what
Daddy said

ငိုတဲ့ကလေး
မဖြစ်ရဘူးတဲ့!

You mustn't be a
crybabay!

ပြုံးလေ

Smile

ဟုတ်ပြီ...
မေမေ?

OK,
Mommy?

စု!

Suu!

ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး
အတွက် ဦးဆောင်ခဲ့တဲ့
ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဟာ
အသက် ၃၂ နှစ်မှာ
လုပ်ကြံခံရတယ်။
Aung San,
who led Burma to
independence,
was assassinated
at the age of 32.

အဲဒီအချိန်တုန်းက
စုကြည်ဟာ ၂ နှစ်နဲ့
တစ်လသမီးအရွယ်ပဲ
ရှိပါသေးတယ်။
At the time, Suu Kyi
was just two years and
one month old

ပိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး လှုပ်ရှားမှုခေါင်းဆောင် အဖြစ်သတ်မှတ်ပါတယ်။
General Aung San is regarded as the leader of Burma's independence movement

သူ့ကိုဂုဏ်ပြုထားတဲ့ ကြေးရုပ်တုတွေက နိုင်ငံအနှံ့မှာရှိတယ်။
There are bronze statues of him erected near pagodas

ဗြိတိသျှကိုလိုနီလက်အောက်က လွတ်ဖို့အတွက် ၁၉၄၀ နိုဝင်ဘာမှာ ရဲဘော်သုံးကျိပ် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် သူက ဂျပန်ပြည်ကိုသွားခဲ့တယ်။
To win Burma's independence from British colonial rule, he went to Japan as one of the "Thirty Comrades" in November 1940

အဲဒီအချိန်မှာ ဂျပန်က တရုတ်နဲ့စစ်ဖြစ် နေချိန်ပါ။ တရုတ်ထောက်ပံ့ရေး လမ်းကြောင်းတွေကို ဖြတ်တောက်ဖို့ အတွက် ဂျပန်ဟာ ဗမာအင်အားစုတွေနဲ့ ပူးပေါင်းခဲ့တယ်။
At that time, Japan was at war with China, and in order to cut off supply routes to Chinese troops, Japan joined forces with the Burmese

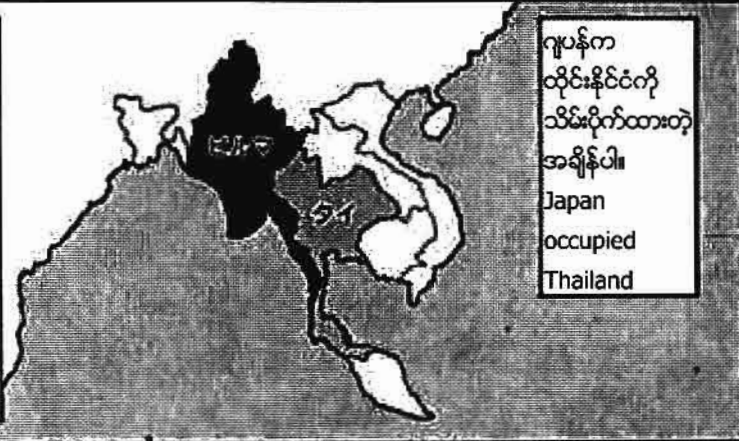

ဂျပန်စစ်တပ်ရဲ့ မိနာမီကီကန် ထောက်လှမ်းရေးဌာနခွဲ လက်အောက်မှာ ရဲဘော် သုံးကျိပ်ဟာ စစ်ပညာကို ပင်ပင်ပန်းပန်းသင်ယူခဲ့တယ်။
Under the Japanese army's "Minami Kikan" the Burmese comrades received intense military training

ဒီ စစ်သင်တန်းကို တက်ရောက် ခဲ့သူတွေထဲမှာ ရှုမောင် (နောက်ပိုင်းနေဝင်းဖြစ်လာ ခဲ့တယ်) လည်းပါခဲ့တယ်။
One of those who underwent this special training to win the independence of his homeland was Shu Maung (later known as Ne Win)

ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး
တပ်မတော်ကို ရဲဘော်
သုံးကျိပ်နဲ့ မိနာမီကီကန်
ဌာနတို့ အဓိကပါဝင်ပြီး
ဘန်ကောက်မှာဖွဲ့စည်းခဲ့တယ်။
In Bangkok, the Burma
Independence Army was
formed, with the Thirty
Comrades and the
Minami Kikan at its core

ဂျပန်က
ထိုင်းနိုင်ငံကို
သိမ်းပိုက်ထားတဲ့
အချိန်ပါ။
Japan
occupied
Thailand

ဒေါ်အောင်ဆန်းက
ဗိုလ်တေဇာဆိုတဲ့
နာမည်ကိုခံယူပါတယ်။
Aung San assumed
the nom de
guerre Bo Teza
(the "fire commander")

သူတို့ရဲ့
တိုက်ပွဲဝင်
သင်္ကေတက
ခွပ်ဒေါင်းအလံပါ။
The symbol of
their struggle
was the
Fighting
Peacock flag

ရွှေမာင်ကတော့ ဗိုလ်နေဝင်းဆိုတဲ့
နာမည်ကိုယူပြီး ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး
တိုက်ပွဲဝင်သူရဲကောင်း
တစ်ယောက်ဖြစ်လာတယ်။
Shu Maung chose the
name Bo Ne Win ("shining
sun commander") and
became one of the heroes of
the independence struggle

ဘီအိုင်အေတပ်ဟာ
ဗြိတိသျှတပ်တွေကို
အနိုင်တိုက်ပြီး
ဗြိတိသျှတော်ရန်ကုန်ကို
သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့တယ်။
The BIA defeated
the British forces
and captured the
Burmese capital,
Rangoon

ဒါပေမဲ့...
But ...

၁၉၄၃ မှာ ဂျပန်က
ဗမာပြည်ကို
စစ်အုပ်ချုပ်ရေး
ပြဌာန်းခဲ့တယ်။
In 1943, Japan
imposed military
rule over Burma

ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်မှု
နေရာမှာ ဂျပန်က
အစားထိုးဝင်လိုက်
တာပါပဲ။
British rule was
replaced by
Japanese rule

ကင်ပေတိုင်တွေက ရက်ရက်
စက်စက်အုပ်ချုပ်ခဲ့တယ်။ ဗမာ
တွေကို မညာမတာအတင်း
အကျပ်ခိုင်းစေခဲ့ကြတယ်။
The military police ruled
with cruelty, and Burmese
were forced to labour
under harsh conditions

ဒါကြောင့် သူဟာ မဟာဗိတ်တပ်
တွေနဲ့လှို၍ ဂုဏ်ဆက်သွယ်ခဲ့ပြီး၊
ဂျပန်ကိုတော်လှန်နိုင်မယ့်
တပ်နေ့ကို စောင့်မျှော်ခဲ့ပါတယ်။
In response, he established
secret contacts with the
Allied forces and awaited the
day when he could rise up
against the Japanese

အောင်ဆန်းက သူလူမျိုး
အတွက် မျှော်လင့်ခဲ့တဲ့
လွတ်လပ်ရေးဆိုတာ
ဒါမျိုးမဟုတ်ပါဘူး။
This was a far cry from
the independence
Aung San had hoped
to achieve for his people

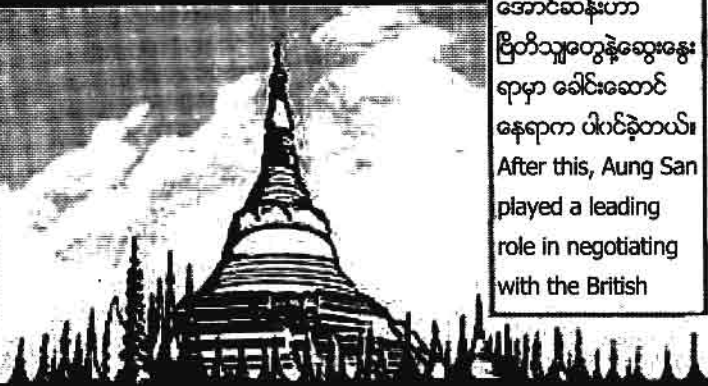
ဒီလိုနဲ့
၁၉၄၅ ဂျပန်စစ်ရှုံးတော့မယ့်
အချိန်မှာတော့ သူက ဦးဆောင်
တော်လှန်ခဲ့ပါတယ်။
Then, in 1945, when Japan
was on the verge of defeat,
he led the revolt

ဗမာ့တပ်မတော်နဲ့ မဟာမိတ်
တပ်တွေဟာ ဂျပန်
တပ်မတော်ကိုချေမှုန်း
ခဲ့ကြတယ်။

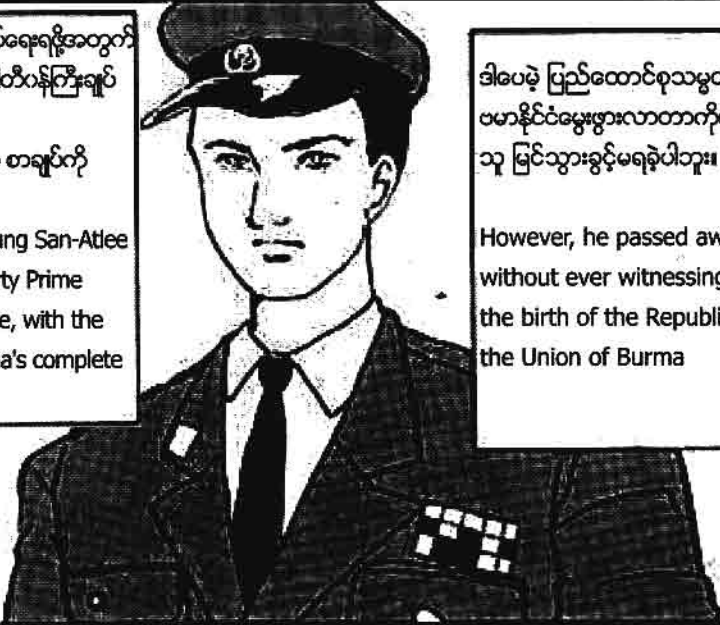
The Burmese army and
the Allied forces
crushed the Japanese
army

ဒေါ်ဒီနောက်တော့
အောင်ဆန်းဟာ
ဗြိတိသျှတွေနဲ့ဆွေးနွေး
ရာမှာ ခေါင်းဆောင်
နေရာက ပါဝင်ခဲ့တယ်။
After this, Aung San
played a leading
role in negotiating
with the British

ဗမာပြည် လုံးဝလွတ်လပ်ရေးရဖို့အတွက်
ဒေါ်အောင်ဆန်းက လေဘာပါတီဝန်ကြီးချုပ်
တလင်းမန်အက်တလီနဲ့
အောင်ဆန်း-အက်တလီ စာချုပ်ကို
ချုပ်ဆိုခဲ့တယ်။

He concluded the "Aung San-Atlee
Pact" with Labour Party Prime
Minister Clement Atlee, with the
goal of winning Burma's complete
independence

ဒါပေမဲ့ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ
ဗမာနိုင်ငံမွေးဖွားလာတာကိုတော့
သူ မြင်သွားခွင့်မရခဲ့ပါဘူး။

However, he passed away
without ever witnessing
the birth of the Republic of
the Union of Burma

၁၉၄၅ ဇွန်လ ၁၅ ရက်၊
ရန်ကုန်မှာပြုလုပ်တဲ့
ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးဆုံးခြင်း
ချီတက်ပွဲအပြီး

၄ ရက်အကြာမှာတော့ ...
Four days after a victory
parade was held on
June 15, 1945

အောင်ဆန်းရဲ့ တစ်ဦးတည်း
သောသမီး စုကြည်ဟာ
ကသောင်းကနင်းဖြစ်နေတဲ့
ဗမာပြည်မှာ မွေးဖွားလာခဲ့ပါတယ်။
Suu Kyi, Aung San's only
daughter, was born in Burma, a
country in a state of upheaval

စု...
စုကြည်
Suu ...
Suu Kyi

ရှင် ...
အမေ
Mother

လက်ဖက်
ရည်
သောက်
ချိန်ရောက်
ပြီလေ
It's time
for tea

ဟုတ်ကဲ့
Yes

စားချင်စရာ
ကြီးပါလား!
It looks
delicious!

အမေ
ကိတ်မုန့်
ဖုတ်ထားတယ်
I've baked
a cake

စုကြည်!
Suu
Kyi!

အပြင်ကဝင်လာရင်
လက်ကိုဆေးဦးလေ
Wash your hands
when you come in
from outdoors

ဣန္ဒြေမရတဲ့ပုံစံနဲ့ လျှောက်
မပြေးနဲ့လို့ ငါ ပြောခဲ့ပေါင်း
မနည်းတော့ဘူး။
And I've told you many
times before to stop
running around in such
an unlady like manner

ဟုတ်ကဲ့ အမေ

Yes,
Mother

အမေက နေပုံထိုင်ပုံနဲ့ ပတ်သက်ရင် အမြဲတမ်း ပြောလေ့ရှိတယ်။

Mother is always making such a fuss about manners

ဘယ်ကိုပဲသွားသွား ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ ရမယ်လို့ ကျွန်မကို အမြဲပြောတယ်။

Wherever I go, I'm told to conduct myself like a lady

မှန်တာပေါ့။ ကျွန်မက သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ရှိရမယ်။

Of course, I must speak properly and eat and walk properly

ဒါပေမဲ့ ကျွန်မ နားလည်ပါတယ်။

But I understand

အဖေ့နာမည်အရှက် ရစေမယ့် အပြုအမူမျိုးကို ကျွန်မလုပ်မိမှာစိုးလို့ပါ။

This is because she does not want me to behave in a way that would bring shame to my father's name

ဟုတ်ကဲ့? Y-yes?

စု? Suu?

တကယ် လားဟင်? Really?

ဒီအပတ်ဖြစ်ဖြစ် နောက်အပတ် ဖြစ်ဖြစ် မြို့ထဲကို အမေဈေးဝယ် ထွက်ဖြစ်မယ်။ သမီး လိုက်ချင်လား။

This weekend or next I will go into town to do some shopping. Would you like to come with me?

သမီး လိုက်ချင်
ပါတယ်။
Yes!
I want
to go

ပျော်စရာကြီးပဲ။
ငါအဝတ်အစား
အသစ်တွေရတော့မယ်။
Great! Now I can get
some new clothes!

စုရေ
Suu

ကောင်းတာပေါ့။
That sounds
wonderful

အိပ်ပတ် ကျောင်းပိတ်ရင်
ကန်တော်ကြီးသွားကြမယ်။
နင် လိုက်မလား။
This weekend everyone
is going to the lake.
Do you want to
come?

အမေနဲ့
ချေးလယ်
ထွက်ရဦးမယ်။
Shopping
with
mother

ဒါပေမဲ့
အမေပြောတော့
နောက်အပတ်
လောက်မှတဲ့
But she said that
might be
next weekend

အဆင်
ပြေအောင်
လုပ်ရမှာပဲ။
I'll manage
this some-
how!

ငါ လိုက်မယ်!
Ok, I'll go!

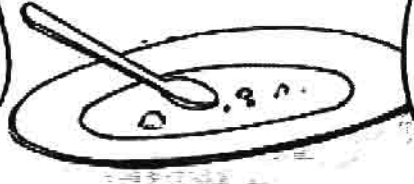
အရမ်း
ပျော်စရာ
ကောင်းမှာဟာ!
We'll
have a
great
time!

ထို့နောက်တွင်တော့...

Later

ဒီနေ့လယ် အမေတို့
မြို့ထဲသွားမယ်။
This afternoon
we're going
into town

ခု
Suu

ဘုရားပွဲအတွက်
ပစ္စည်းနည်းနည်း
ဝယ်ရမယ်လေ။
I need to buy
some material for
the festival

ဟင် ...
Oh ...

ဒီနေ့လား?
Today?

အေးလေ။
ဘယ်သွားစရာ
ရှိလို့လဲ?
Yes. Did you
have another
plan?

.....

ငါ
ဘာလုပ်
ရမလဲ?
What
shall I do?

မရှိပါဘူး။
No

သမီး
သွားပြင်ဆင်
ထားလိုက်
တော့မယ်။
I'll get
ready to go

သူငယ်ချင်း
တွေကို လိုက်မယ်။
ကတိပေးထားတယ်။
I promised
to go to
the lake

စု ...
Suu ..

သမီး
သူငယ်ချင်းတွေ
ရောက်နေတယ်!
Your friends
are here!

စုရေ ...
Suu ..

နောက် တစ်ခေါက်မှ လိုက်မယ်နော်။
Next time, OK?

တောင်းပန်ပါတယ်ဟာ။ ကိစ္စတစ်ခု ရုတ်တရက် ပေါ်လာလို့ပါ။
I'm sorry, but something came up all of a sudden

ငါတို့က နင့်ကို ဒီအထိတောင် လာခေါ်ရတာလေ။
But we came all this way to pick you up

အေးပါဟာ။ နောက်တစ်ခါ ကျမှပေါ့။
All right, next time.

စိတ်မဆိုးနဲ့နော်။
Sorry ...

ခု ...
Suu ...

သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ လိုက်မယ်လို့ ကတိပေးထားတာလား?
Did you make a promise to go out with your friends?

ကိုယ်က
တစ်ခုခုကို
မလုပ်နိုင်ဘူးဆိုရင်
If you
can't do
something

လုံးဝ
အရှင်းဆုံး
ပြောရမယ်။
You must
say so
clearly

ကိုယ်ပေးတဲ့
ကတိတည်နိုင်ဖို့
မသေချာဘူးဆိုရင်
If you are not
completely
certain you can
keep your
promises

ကတိမပေးတာ
ပိုကောင်းတယ်...
It's better not to
make them

ငြင်းရတဲ့အလုပ်က တစ်ခါတလေ
မလွယ်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကတိပေးပြီး
မတည်တာက ရှက်စရာကောင်းတယ်။။
It may be difficult to say no sometimes,
but it is shameful to make promises
and then not keep them

ဂုဏ်သိက္ခာရှိတဲ့
လူတွေက အမြဲတမ်း
ကတိတည်ကြတယ်။
Virtuous people
always keep
their promises

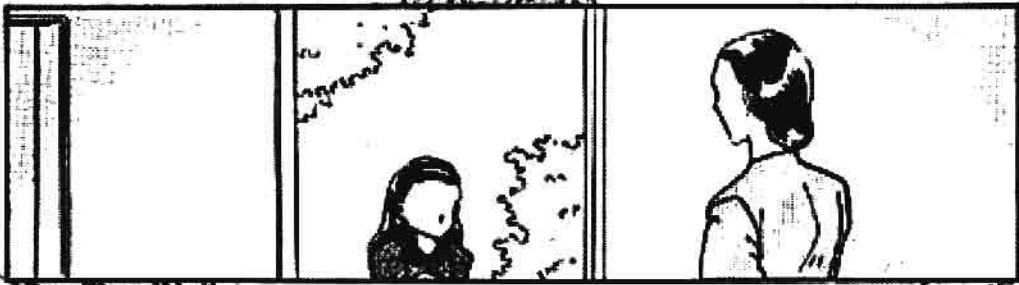
နင်က
အောင်ဆန်းရဲ့
သမီးလေ။
You are
the daughter
of Aung San

ဒီလိုလိမ်မယ်ဆိုရင် နင့်အဖေ
ဂုဏ်သိက္ခာကျလိမ့်မယ်။
If you lie like this,
you will dishonour
your father

ဒု
Suu

တောင်းပန်ပါတယ်
Sorry!

သမီး ...
S -

အတင်းပန်ပါတယ်
အမေ
Sorry,
Mother

အဖေ...
Father ...

အဖေ
Father

အဖေ့နဲ့
ပတ်သက်ပြီး
မှတ်မိတာတော့
မရှိပါဘူး။
I have no
memories
of him

ဒါပေမဲ့ ကျွန်မတို့နိုင်ငံကို
တာကျယ်ဖို့ အဖေတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့တာ
ကြောင့် အားလုံးက ချစ်ကြမုန်းတော့
သိပါတယ်။
But I know that he is beloved by
the people of Burma for his
struggle to protect
our country

အဖေ့နာမည်
ထိခိုက်စေမှာတွေကို
ကျွန်မ တယ်တော့မှ
မလုပ်တော့ဘူး။
I will never do
anything ever again
to stain his name

ကျွန်မ
ကတိပေတယ်။
I
promise!!

အဖေ့လို ရိုးသားပြီး
မြင့်မြတ်သူတစ်ယောက်
ဖြစ်အောင် ကြိုးစားမယ်။
I will do my best
to be a pure and
noble person like him

ခု!!
Suu!!

ဟုတ်တယ်
Yes,
that's right

အောက်စဖို့ဒ်မှာ
နင် ကျောင်းသွား
တက်တော့မှာ
တကယ်လား။
Are you really going
abroad to study at
Oxford?

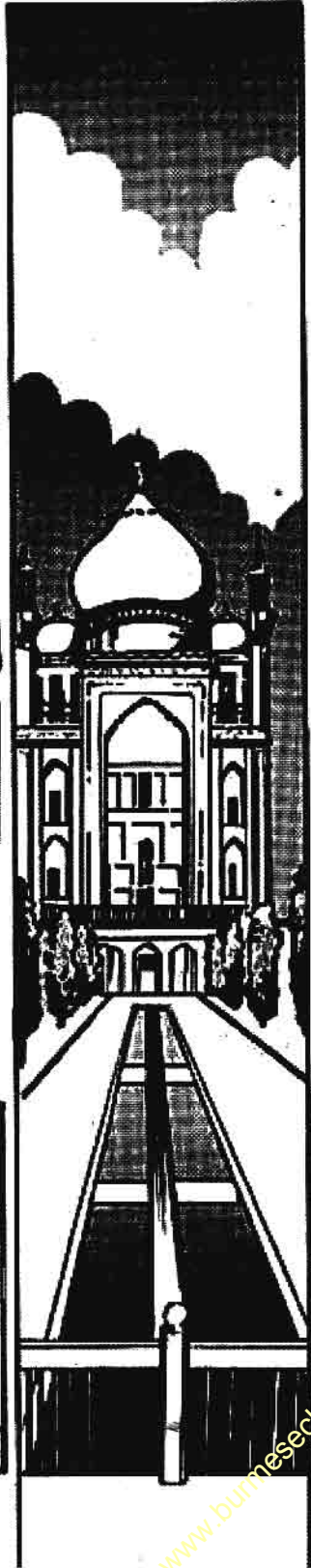
အိန္ဒိယဆိုတာ
အံ့ဩစရာကောင်းတဲ့
တိုင်းပြည်ပါ။
India is a
wonderful
country

ရှေးကျတဲ့ယဉ်ကျေးမှုသမိုင်း
ကြောင်းရှိတယ်။ ငါ့အရမ်း
လေးစားတဲ့ဂန္ဓိကြီးမွေးတဲ့နိုင်ငံပါ။
It has a long history
and ancient civilization,
and it gave birth to
Gandhi, whom i hold
in great respect

အမေ ဒီမှာ သံအမတ်
လာလုပ်ရတာကိုလည်း
ငါ အရမ်းပျော်ပါတယ်။
I'm so happy that
Mother was made
the ambassador
here

ဒါပေမဲ့ ငါ အများကြီး
သိချင်သေးတယ်။ ဒါကြောင့်
အနောက်တိုင်းမှာ
ပညာသွားသင်မှဖြစ်မယ်။
But I want to broaden
my horizons, so I
must go to the
West to study

ဗြိတိသျှတွေက နင်တို့ နိုင်ငံကို ကျွန်ုပ်ပြုခဲ့တာနော်။
But Britain colonized your country in the past

နောက်ဆုံးတော့လည်း လက်တွဲပြီးတိုက်ခဲ့တာပဲလေ။ ဗမာပြည်လည်း လွတ်လပ်ရေးရတယ်။
In the end, we fought together, and Burma won its independence!

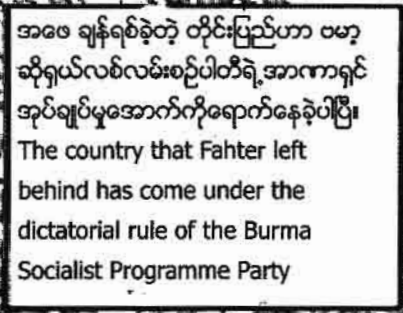

နင် တစ်ယောက် ထည်းသွားရမှာ မကြောက်ဘူးလား။
Aren't you nervous about going alone?

လုံးဝ မကြောက်ဘူး!
Not at all!

ဗမာပြည်က တွက်ပြီး ၃ နှစ် အကြာမှာတော့
Three years after leaving Burma

အဖေ ချန်ရစ်ခဲ့တဲ့ တိုင်းပြည်ဟာ ဗမာ ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီရဲ့ အာဏာရှင် အုပ်ချုပ်မှုအောက်ကိုရောက်နေခဲ့ပါပြီ။
The country that Fahter left behind has come under the dictatorial rule of the Burma Socialist Programme Party

ကျွန်မလည်း ဘာမှ မတတ်နိုင်ပါဘူး။
There is nothing I can do

ကျွန်မရဲ့ ပညာတွေကို နိုင်ငံအကျိုးအတွက် တစ်နေ့မှာ အသုံးပြုနိုင်မယ်လို့တော့ ယုံကြည်တယ်။
I believe that someday I will be able to use my education for the good of my country

ကျွန်မပေါ်က ဘယ်နေရာကိုပဲ သွားရပါစေ။ ကျွန်မက အောင်ဆန်းရဲ့ သမီးဆိုတာကိုတော့ ဘယ်တော့မှ မမေ့ပါဘူး။
No matter where I go in the world, I will never forget that I am the daughter of Aung San!

ဒီလိုနေရာမှာနေနိုင်
တာသေချာ
ရဲ့လားကွယ်။
Do you really think
you can live in
such a place?

သေချာ
တာပေါ့။
Sure.

ပထမနှစ်ကျောင်းသား
တွေက အဆောင်မှာပဲ
စုနေရတယ်လေ။
First year students
have to live in a
dormitory

ဒါက ကျွန်မ အခန်းထင်တယ်။
I guess this is my room

မဂ္ဂရေ ...
Ma Suu ...

ကျွန်တာတွေ ကျွန်မဘာသာ လုပ်နိုင်ပါတယ်။
I can take care of everything else by myself

ပြန်ချင်ရင် ပြန်တော့လေ...
ဒိုရာ
You can go back now if you like, Dora...

ဒါပေမယ့်...
But...

ကျွန်မ အဆင်ပြေပါတယ်။
I'm fine!

အခုကစပြီး ကျွန်မဘာသာ နေရတော့မယ်။
From now on I'll be living on my own

ဘာကိုမဆို ကျွန်မကိုယ်တိုင်ပဲ လုပ်ရတော့မယ်။
I'll have to do everything by myself

ဟုတ်တာပေါ့
That's right

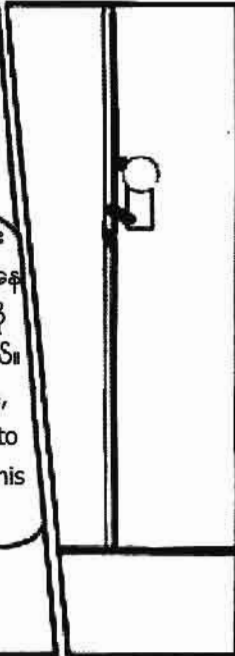

ပထမဆုံး ဒီနိုင်ငံမှာ
နေတတ်အောင်
ကျင့်ယူရမယ်!
First I'll have to
get used to living
in this country!

အင်းလေ
I see

ဒါဆိုလည်း
အဒေါ် ဒီညနေ
ဟိုတယ်ကို
ပြန်တော့မယ်။
Well then,
I'll return to
the hotel this
evening

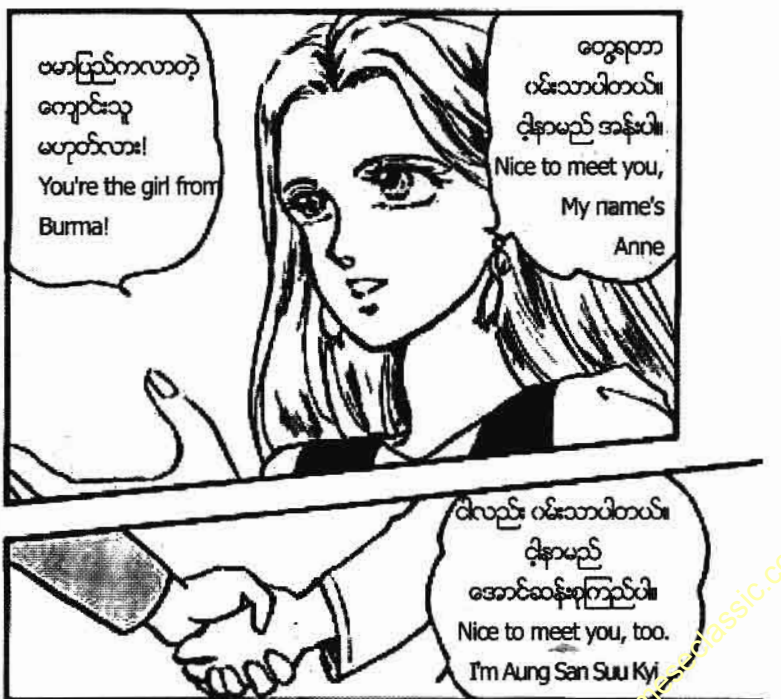
ခုနစ်ကားကို
ပြောပြီး
သွားတော့
Having
said that

ကျွန်မ
အားငယ်
သွားသလိုပဲ။
I feel
rather
lost

သူက မင်းကိုချစ်ပါတယ်...
သူက မင်းကိုချစ်ပါတယ်
She loves you!
She loves you you!!

နင့်ပုံစံက အရှုပ်မလေးလို ဆန်းနေတယ်။
You look so exotic, like a doll

ဒါ ရိုးရာဝတ်စုံလား။ သဘောကျလိုက်တာ!
Is that ethnic dress? I love it!

ဒါနဲ့ အနား...
By the way, Anne

ခုနဟာက ဘာဂီတလဲဟင်
What is that music?

ဘီတယ်စ်ကို နင် မသိဘူးလား?
You don't know the Beatles?

ဘီတယ်စ် တဲ့လား?
Beetles?

ငါက ဂန္ထဝင်ဂီတက လွဲရင်...
Except for classical music, I...

သူတို့က လီဗာပူးလ်က ရော့ခ်အဖွဲ့လေ
They're a rock band from Liverpool
သူတို့ သီချင်းတွေက အရမ်းကောင်းတယ်
Their songs are fantastic

ဘီတယ်စ်... ရော့ခ်...
Beetles? Rock?

ကျွန်မအတွက်တော့ ဆူညံသံကြီးပါပဲ
It sounds like noise to me

ငါတို့က လူငယ်
တော်လှန်ရေးခေတ်ထဲ
ရောက်နေတာလေ။
We're living in the middle
of the youth revolution
ထယ်ထဲတွေ...ဟစ်ပီတွေပေါ့။
...ထွန်းထွန်းတစ်စုလုံး ပြောင်းလဲ
နေပြီလေ။
The Beetles,
yeah! Hippies,
yeah! The
whole culture
is changing

နင်လည်း အင်္ဂလန်အထိ
တောင် ရောက်လာပြီပဲ။
နင့်လွတ်လပ်မှုကို
ယူသင့်တယ်!
You've come all the way
to England, you should
enjoy your freedom!

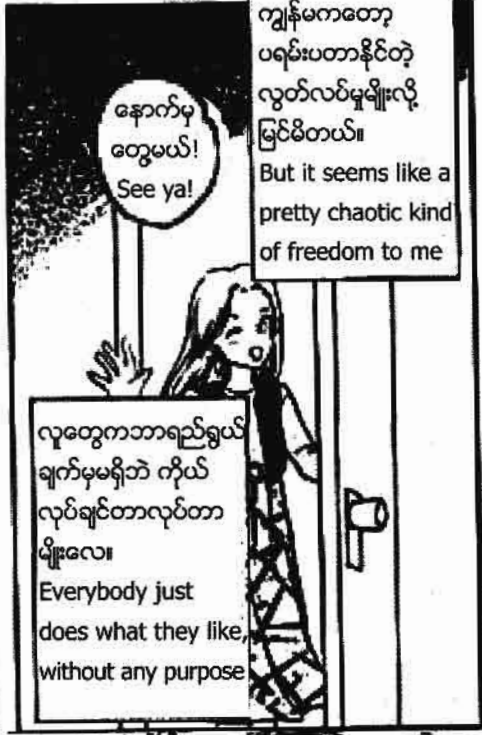

ငါ
က
တော့
I
sup-
pose

ကျွန်မကတော့
ပရမ်းပတာနိုင်တဲ့
လွတ်လပ်မှုမျိုးလို့
မြင်မိတယ်။
But it seems like a
pretty chaotic kind
of freedom to me

နောက်မှ
တွေ့မယ်!
See ya!

လူတွေကဘာချည်ရွယ်
ချက်မှမရှိဘဲ ကိုယ်
လုပ်ချင်တာလုပ်တာ
မျိုးလေ။
Everybody just
does what they like,
without any purpose

...နှစ်များကာလတွင် ဂီတ၊ လေ့ထုံးစံတွေ
...ဘက်နှစ်စပ်ကြောင့်ရှုပ်ထွေးနေပြီး လူငယ်
...တို့က ဘာလည်းရှုပ်ထွေးတဲ့အပြောင်း
...ဘက်တို့ကြုံနေခဲ့ရတယ်။
...was the 1960s, and youth culture was
...undergoing a bewildering transformation,
...music, customs and the Vietnam War
...everything into confusion

ယောက်ျားလေးတွေက ဆံပင်ရှည်လာပြီး၊
မိန်းကလေးတွေက စကတ်အတိုနဲ့ခေါင်းစည်း
တွေ ဝတ်လာတယ်။ လူတိုင်းက ဆေးခြောက်
ရှူတယ်။ ဘီတယ်စ်နားတောင်တယ်။
Men were growing their hair long and
women were wearing miniskirts and
bandanas. Everyone was smoking
marijuana and listening to the Beatles

ဒါပေမဲ့ ဒီအခြေအနေ
တွေအလယ်မှာ...
But in the
midst of
all of this ...

ဘာလဲ?
What?

စုလား ... ?
Suu ... ?

စုကြည်ကတော့
သူ့ဘဝပုံစံကို
လုံးဝမပြောင်းခဲ့ပါဘူး။
Suu Kyi never
changed her way
of life

စုက လှတယ်၊
တော်လည်း
တော်ပါတယ်။
Suu's very
charming, she's
beautiful and
clever

ဒါပေမဲ့ သူက
အရမ်း
စည်းကမ်းကြီးလွန်းတယ်။
But she's so
uptight and stiff

နည်းနည်း
ရှေးရိုးဆန်သလိုပဲ။
She does
seen a bit
conservative

သူ့အဖေကိုလည်း
အရမ်းအစွဲ
ကြီးလွန်းတယ်။
And she's so
fixated on her
father

ငါ့လိုလူမျိုးနဲ့တော့ဘယ်တော့မှ
သူ ထွက်လည်မှာမဟုတ်ဘူး။
No way ... I mean,
she would never go out
with someone
like me

မဟုတ်
တာဘဲ
Don't be
silly

နင် သူနဲ့ထွက်
လည်ချင်လား?
Would you like
to go out
with her?

ဘာ?
What?

ငါ စီစဉ်
ပေးမယ်လေ
I'll
set you
up

နင် အဆင်
ပြေမယ်
ထင်တာပဲ
I think you'd
really hit
it off

အန်း...!
Anne...!

စိတ်မရှိပါနဲ့။
ဒီ ပိတ်ရက်မှာ
စာလုပ်စရာရှိလို့ပါ။
Sorry, but
I have to write
a report this
weekend

နောက်ပြီး ယောက်ျား
လေးတစ်ယောက်နဲ့
ညနေဘက် အပြင်
မထွက်သင့်ဘူးလေ။
Besides, I really
shouldn't be going
out alone in the
evenings with
a man

နောက်မှ
တွေ့မယ်နော်
See You

ငါနေတဲ့ပုံစံက
တင်းကျပ်လွန်းတယ်လို့
အနီးနဲ့ ဂျွန်က ထင်မှာပဲ
I'm sure Anne and John
think I'm too
strict about how
I live my life

ဒါပေမဲ့ အဲဒီလိုသာ
လျှောက်သွားနေမယ်ဆိုရင်
ငါ ဘယ်တော့မှရင့်ကျက်လာမှာ
မဟုတ်ဘူး။
But if you just go around
doing whatever you like,
you never grow up

သေချာတယ်!
Absolutely!

ငါ မမှားဘူး!
I'm not wrong!

အရေးကြီးဆုံး
ကိစ္စက...
The most important
thing is

ငါ
ဘာလုပ်သင့်လဲ?
What
should
I do?

ငါ့ပီတုတွဲ
အမှတ်တွေ
နည်းနေတယ်။
My P.P.E.
grades are
falling

စာမေးပွဲတွေပြီးရင်
လှေသွားလှော်ကြ
မယ်လော?
Hey, why don't we
go punting when
our exams
are done?

နင့်ပုံစံက
ယိပ်မလန်းဘူး ဝု
Suu, you're
not looking
so hot

လှေလှော်
တာလား ...?
Punting?

မြစ်ထဲမှာ
လှော်တာလေ။ နွေဆို
လူတိုင်းသွားကြတယ်။
Boating on the river.
It's very popular in
the summer

စတင်တော့
ခက်တယ်လေ။ ဒါပေမဲ့
အထာသိသွားတာနဲ့
ခရမ်းပျော်ဖို့ကောင်းတယ်။
It's difficult at first, but
'once you get the
hang of it, it's
lots of fun

နောက်မှ
တွေ့မယ်နော်!
See you
later!

ကေတီက
ဆန်းတယ်ဟာ!
Katy's
strange!

ဟေ့...
Hey ...

ဟိုမှာ စု
မဟုတ်လား...
အန်း?
Anne, isn't
that Suu
over there?

ဘာလဲ?
What?

လှေကို မရေရအောင်
လှော်နေတဲ့ပုံပဲ။
It looks likes
she's trying her
hand at
punting

ခွကွပဲ...စု
Oh no!
Suu!

တစ်ယောက်တည်း
မလှုပ်နဲ့လို့ ငါပြောထား
သေးတယ်!!
I told her she
shouldn't try to do
it alone!!

သူ့ခေါင်းထဲတစ်ခုခု
ရောက်သွားပြီဆိုရင်
လုံးပတားလို့မရတော့ဘူး။
Once she gets something
into her head,
there's no
stopping her

ဒါတော့
အမှန်ပဲ
That's
for sure

စုကြည်ရဲ့ အောက်စဖို့ဒ်
ကျောင်းသူဘဝဟာ
သူ မသိလိုက်ခင်မှာတင်
ကုန်ဆုံးခဲ့ပါတယ်။
Suu Kyi's student life
at Oxford was over
before she knew it

ကျောင်းတက်စဉ်ကာလ
အတွင်း အာရှ၊ အာဖရိကက
သူငယ်ချင်းတွေနဲ့
ရင်းရင်းနှီးနှီးရှိခဲ့တယ်။
During this time, she
made many close friends
from Asia and Africa

ကမ်းဘရစ်ချ်
တက္ကသိုလ်က
ဗမာအမျိုးသား
တစ်ယောက်နဲ့
လည်း ခဏ
လောက် တွဲခဲ့ပါ
သေးတယ်။
And for a while,
she went out
with a Burmese
man from
Cambridge
University

ဒါပေမဲ့ သူ့ခံယူ
ချက်တွေကတော့
လုံးဝမယိမ်းယိုင်
ခဲ့ဘူး။
But her
convictions
never
wavered

၁၉၆၉ မှာ အောက်စဖို့ဒ်ကနေ
သူ ဘွဲ့ရခဲ့ပါတယ်။
In 1969, she graduated
from Oxford University

အိန္ဒိယမှာတုန်းက
အတန်းထဲမှာ ပထမပါ။
အောက်စဖို့ဒ်မှာတော့
တတိယချိတ်ခဲ့တယ်။
She was top of her class
in India; at Oxford,
she placed third

၁၉၇၀
နယူးယောက်
ကုလသမဂ္ဂဌာနချုပ်

1970
New York
United Nations
Headquarters

မစ္စတီကြည်
Miss
Suu Kyi

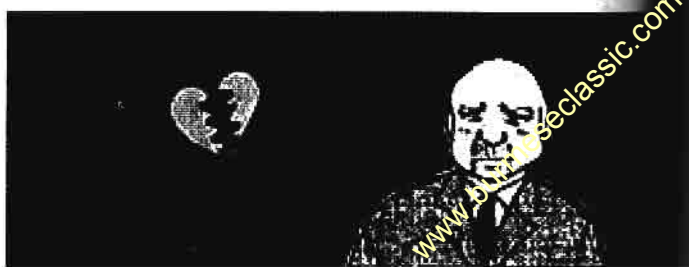
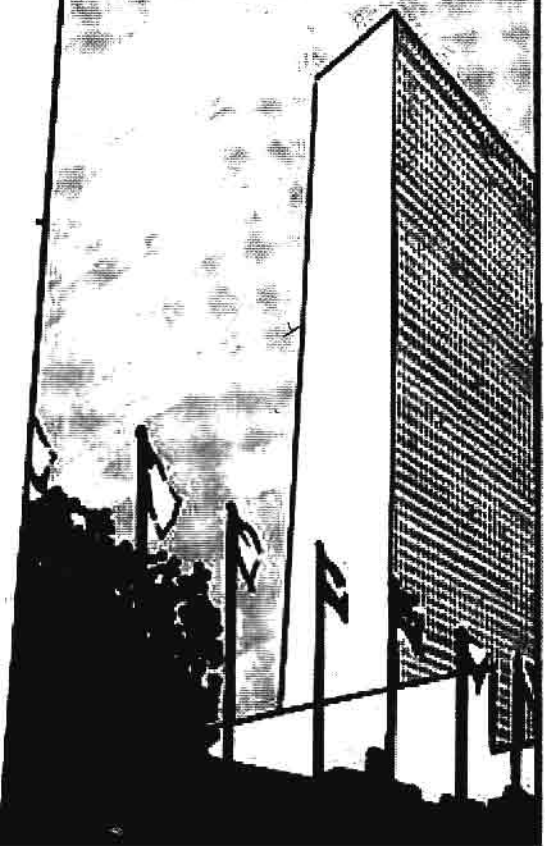
ဒီညနေ ကျုပ်နဲ့
ညစာအတူ
စားနိုင်မလားဗျာ?
How would you
like to have dinner
with me this
evening?

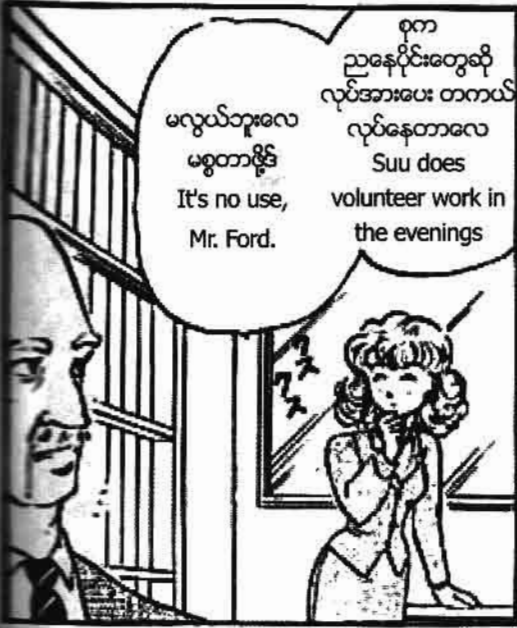
မိတ်မရှိပါနဲ့
မစ္စတာဖို့ဒ်
I'm sorry
Mr. Ford

အလုပ်ဆင်းရင် ဆေးရုံမှာ
လုပ်အားပေးလုပ်ရဦးမှာမို့ပါ
I have to go to the
hospital to help
our after
work

နောက်ကြို
ဦးမှာပါ
May be
next
time

ခင်မင်ရတဲ့ ဗိုက်တယ်
ရှင်းစာအတွက် ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။
ကျွန်မတော့ ဒီကအလုပ်မှာ
အဆင်ပြေနေပါပြီ။

Dear Michael,
Thank you for your letter,
I have settled into my
work here.

နေ့ဘက်ဆို
ကုလဌာနရုံးမှာ
အလုပ်ဆင်းတယ်။ ညနေ
ဘက်တွေတော့
ဆင်းရဲသားတွေအတွက်
ဆေးရုံတစ်ခုမှာ
လုပ်အားပေးပါတယ်။

During the day, I work at
the UN Headquarters, and
in the evenings I
volunteer at a hospital
for the poor.

အမေရိကားဆိုတာ
ကျွန်ုပ်အကြီးဆုံးအရင်းရှင်
နိုင်ငံကြီးလေ။ လူမျိုးပေါင်းစုံ
စုဝေးနေတဲ့နေရာပါ။
America is the world's greatest
capitalist nation. It's a
melting pot of all kinds
of people.

လူချမ်းသာတွေ
ရှိသလို၊
ဆင်းရဲတဲ့လူတွေလည်း
ရှိတယ်။
There are rich
people
and poor
people.

လူတစ်ယောက်အနေနဲ့
အကောင်းဆုံးစိတ်ကူးစိတ်သန်းတွေနဲ့
ဆုံနိုင်တဲ့ လွတ်လပ်တဲ့နိုင်ငံတစ်ခုပါ။
It is a free country where one
can encounter the most
wonderful ideas.

သိက္ခာတော်ရ လူသာကင်းကို
ရှင် သိမယ်ထင်တယ်။
I think you are familiar with
Rev. King.

သူက လူမျိုးရေးခွဲခြားမှုကို
ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်နေတာ။
ဒီယက်နမ်စစ်ပွဲကိုလည်း
ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းဆန့်ကျင်

He is fighting against
racial discrimination
and is opposing
the war in
Vietnam.

မတင်
လူသာကင်းပါ

Martin
Luther
King

အမေရိကန် နိုင်ငံသားအခွင့်အရေး
လှုပ်ရှားမှုခေါင်းဆောင်အဖြစ်
အကြမ်းမဖက်လှုပ်ရှားမှုတွေအတွက်
၁၉၆၄ ခုနှစ် ငြိမ်းချမ်းရေး
နိုဘယ်ဆုကို ရခဲ့ပါတယ်။
As a leader of America's civil
rights movement, he received
the 1964 Nobel Peace Prize
for advocating non-violent
resistance.

ကျွန်မ အရမ်းလေးစားတဲ့ ဒေါ်နွယ်
လွတ်လပ်ရေးစခင်းကြီး မဟာတ္ထမဂ္ဂနီနဲ့တောင်
သူ့ကိုနိုင်းကြတယ်လို့ ကြားတယ်။
I have heard him compared to
Mahatma Gandhi, the greatest
leader of the Indian independence
struggle, whom I admire immensely.

ကျွန်မအဖေ အောင်ဆန်းက
အင်အားသုံးအုပ်ချုပ်မှုကို လက်ခံပါတယ်။
My father, Aung San,
recognized
rule by
force.

ဒါပေမဲ့
အကြမ်းဖက်တာ
ကိုတော့
သူ ရှိတယ်။
However,
I despise
violence.

အကြမ်းဖက်တယ်ဆိုတာ
ဘာမှအကျိုးမရှိပါဘူး။
Nothing comes of
violence.

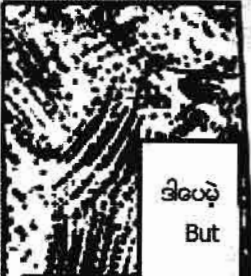
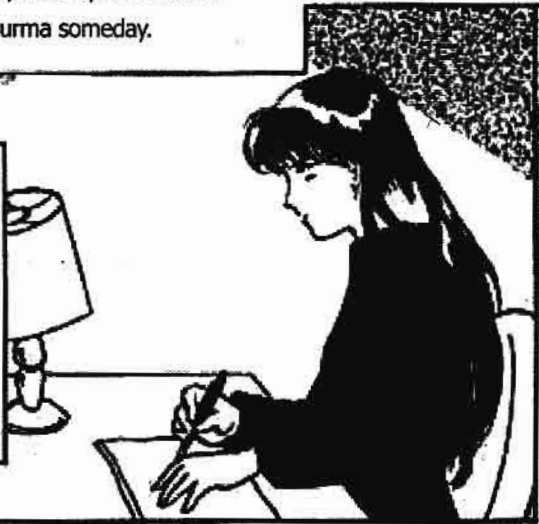

အင်အားသုံးအုပ်ချုပ်တာ
ကြောင့် စစ်ပွဲတွေဖြစ်ပြီး
ပြည်သူတွေပဲ
ဒုက္ခရောက်တယ်။
Rule by force only
gives rise to war and
causes people to suffer.

ဒီကနေ့ ဗမာပြည်မှာလိုပဲပေါ့
ကျွန်မတော့ ဗမာပြည်ကိုတစ်နေ့
ပြန်ရမယ့်ကံ ပါတယ်လို့ယုံကြည်တယ်
မှိုက်တယ်။
Michael, I believe it is
my destiny to return to
Burma someday.

အဲဒီအချိန်ကျရင်
ကျွန်မနဲ့ ဗမာပြည်
ကြားမှာ ရှင် ကြားမဝင်ဖို့
မျှော်လင့်ပါတယ်။
At that time, I hope
that you will not stand
between me and Burma.

ကျွန်မ ရှင်ကို
အရမ်းချစ်ပါတယ်။
I love you
with all
my heart.

ဒါပေမဲ့
But

ကျွန်မတိုင်းပြည်
ကိုလည်း အဲဒီလောက်
ကို ချစ်ပါတယ်။
I love my
country
just as
much.

ဇန်နဝါရီလ
၁ ရက်နေ့၊
၁၉၇၂
January 1,
1972

ချစ်သူတွေဖြစ်ပြီး ၇ နှစ်
အကြာမှာတော့ စုကြည်ဟာ
အင်္ဂလိပ်လူမျိုးမိုက်ကယ်
အဲရစ်နဲ့ လက်ထပ်ခဲ့ပါတယ်။
Seven years after their
relationship began,
Suu Kyi married
Englishman
Michael Aris

မိုက်ကယ်ရဲ့ သုတေသနအလုပ်ကြောင့်
ဘူတန်နိုင်ငံကိုပြောင်းခဲ့ကြပြီး မြို့တော်
သင်မဲယူမှာ သူတို့နေခဲ့ကြတယ်။ နောက်တော့
လန်ဒန်ကိုပြန်ခဲ့ကြပြီး သားအကြီးဆုံး
အလက်ဇန္ဒားကိုမွေးတယ်။
Michael's research took him to
Bhutan, where they lived in the Capital,
Thimphu. They then returned to London,
where their oldest son, Alexander, was born

သူတို့နှစ်ယောက် မချမ်းသာ
ခဲ့ကြပါဘူး။ ဒါပေမဲ့
ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်ပဲ ဘဝကို
ဖြတ်သန်းခဲ့ကြတယ်။
They were never wealthy,
but the days passed
happily

ဒုတိယသား ကင်မ်ကို ထပ်မွေးခဲ့တယ်။ ဇနီးသည်
ကောင်းမွန်စင်ကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်လာဖို့
အတွက် စုကြည်ဟာ အိမ်မှုကိစ္စတွေ နိုင်နင်းအောင်
သင်ယူခဲ့တယ်။

Their second son, Kim, was
born and Suu Kyi learned to
cook and sew, becoming the
model of a good wife
and wise mother

တာဝန်တစ်ခုကို ယူတော့မယ်ဆိုရင်
စိတ်ရောကိုယ်ပါ နှစ်တတ်တာ
သူ့သဘာဝပါပဲ။

It was her nature to apply
herself completely to a task
once she had made up her
mind to do it

ကျိုတို၊ ၁၉၈၅ ခုနှစ်
Kyoto, 1985

ဟုတ်ကဲ့...
ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို
ကျွန်ုပ်သိပါတယ်။
Yes, I knew
General Aung San

ဒီလို
ဆိုရင်...
Well,
then..

မင်းက သူ့သမီးလား?
You're his daughter?

ဟုတ်ပါတယ်။ ကျွန်မနာမည် စုကြည်ပါ။
That's right. My name is Suu Kyi

အဖေအတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးနေတာပါ။ သူ့နဲ့ပတ်သက်တာလေးတွေထိရောက်လို့ဂျပန်ကိုလာခဲ့တာပါ။
I am writing a biography of my father, and I have come to Japan to gather information about him

မေးခွန်းလေးနည်းနည်းလောက် မေးလို့ရမလားရှင်
Perhaps you wouldn't mind if I asked a few questions

စုကြည်က သူ့အဖေရဲ့ဘဝကို သုတေသနပြုဖို့အတွက် သားငယ်ကင်မ်နဲ့အတူ ဂျပန်ကိုလာခဲ့တယ်။
Suu Kyi came to Japan with her son Kim to research her father's life

ကျိုတိုနိုင်ငံတကာ ဧည့်ဂေဟာမှာ သူ တည်းခိုတယ်။
She stayed Kyoto International House

ဂျပန်မှာရှိနေစဉ်အတွင်း အံ့ဩလောက်တဲ့ အတွေ့အကြုံတစ်ခုကို သူ့ရခဲ့တယ်။
While she was there, she had a startling experience

ဒါ အောင်ဆန်းရဲ့
သမီးနော်!
It's Aung San's
daughter!

ဒေါ်စုကြည်!!
Daw Suu Kyi!!
အန်တီစု..
Aunty Suu..

ဟုတ်ကဲ့?
Yes?

ကျွန်တော်တို့ ဗမာ
ကျောင်းသားများအသင်း
တွေ့ဆုံပွဲကိုလာခဲ့ပါလားဗျာ
Please come to a
meeting of our Burmese
foreign students
association

အခုလိုတွေ့ရတာ
အရမ်းဂုဏ်ယူ
ပါတယ်ရှင်
It's a great
honour to
meet you

ကိုယ့်နိုင်ငံကနေ ထွက်လာ
ခဲ့ရပေမယ့်၊ အန်တီတို့
သားအဖကို ကျွန်တော်
တို့က အခုထိအရမ်းလေးစား
နေတုန်းပါ။
Even though we have
left our country, we still
hold you and your
father in the highest
esteem

အန်တီနဲ့တွေ့
ရတာ အိပ်မက်
တစ်ခု အကောင်
အထည်ပေါ်
သွားသလိုပါပဲ။
Meeting you
is like a dream
come true

ဟုတ်ရဲ့
လားကွယ်?
Really?

တကယ်ပါဗျာ
Of
course!

အောင်ဆန်းမိသားစုဝင်
တစ်ယောက်နဲ့တွေ့ရတာ
ကို ကျွန်တော်တို့ အရမ်း
ဂုဏ်ယူတာပါ။
We are proud to meet
a member of the
family of
Aung San

...
...
...
... in a foreign
... far from
... home

ကျွန်မအဖေကို အမှတ်ရ
ချစ်ခင်နေကြတဲ့ ဗမာတွေ
အများကြီးပါပဲလား။
There are many
Burmese who cherish the
memory of my father

အဖေ
Father

ကျွန်မတိုင်းပြည်နဲ့အဝေးကြီးမှာ
ကျွန်မက ဒီလိုနေနေတာကော
မှန်ရဲ့လား?
Is it right for me to stay
like this, so far from
my country?

ကျွန်မ
စဉ်းစားမိတယ်။
I wonder

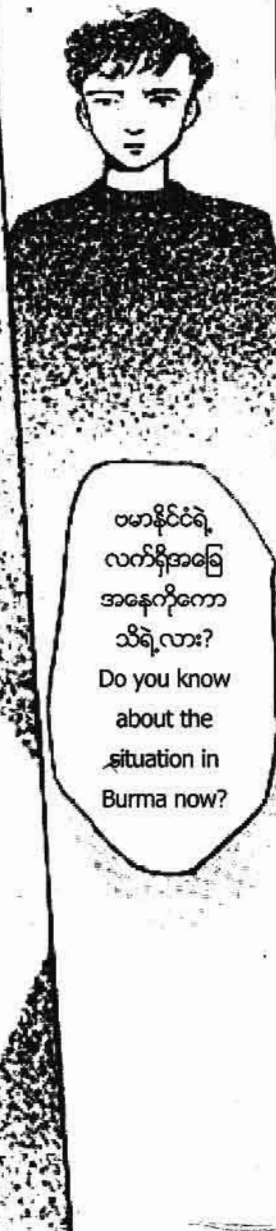

တက္ကသိုလ်တုန်းကရော
အခု ဂျပန်မှာပါ။
အဖေ့ခြေရာအတိုင်း ကျွန်မ
လိုက်နေခဲ့မိတာပါ။

At university and here in
Japan, I have been
following in his footsteps

ဒေါ်စုကြည်
Daw
Suu
Kyi

ထိပ်ပိုင်းကလူတွေက
လိုချင်တာအကုန်ရနေချိန်မှာ
သာမန်ပြည်သူတွေက
ဆင်းဆင်းရဲရဲနေ နေကြရတယ်။
The ordinary people are living
in poverty, while those at the top
have everything

တစ်နေ့တော့
ကျွန်မတိုင်းပြည်ကို
ပြန်မယ်။

Someday
I will return
to my country

ဗမာနိုင်ငံရဲ့
လက်ရှိအခြေ
အနေကိုကော
သိရဲ့လား?
Do you know
about the
situation in
Burma now?

အကြောင်းအရင်းကတော့
ခင်ဗျားအဖေ လက်အောက်မှာအမှုထမ်းခဲ့တဲ့
နေဝင်းက အစိုးရကို သူ့အကျိုးအတွက်
ခြယ်လှယ်နေလို့ပါ။

The reason is that Ne Win,
who served under your father,
is manipulating the
government for his own
advantage

ကျွန်တော်တို့
လိုချင်တာ
ဒီမိုကရေစီပါ!

We want
democracy!

ကျွန်မ နားလည်ပါပြီ၊
မဟာပြည် ဘာကိုလိုအပ်နေမှန်း
အခုတော့ သိပါပြီ၊
I understand,
I can see now what
Burma needs

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း
ကြီးစားခဲ့တဲ့
ပြည်သူတွေကို
ကိုယ်စားပြုတဲ့
အစိုးရမျိုးကို လိုချင်တာပါ။
We want a government that
represents the people,
like General
Aung San tried
to achieve

ဒါပေမဲ့ ကျွန်မလို
အာဏာမရှိတဲ့မိန်းမတစ်ယောက်က
ဘာလုပ်နိုင်မှာလဲ။
But what can a powerless
woman like me do?

ပြောပါဦး
အဖေ

Please,
tell me,
father

၁၉၈၆ ဇွန်လမှာတော့
စုကြည်ဟာ သူ့ယောက်ျားရှိ
နေတဲ့ အိန္ဒိယကိုသွားဖို့
ဂျပန်နိုင်ငံကနေ
ပြန်လာခဲ့တယ်။
In June 1986, Suu Kyi
left Japan to return to her
husband in India

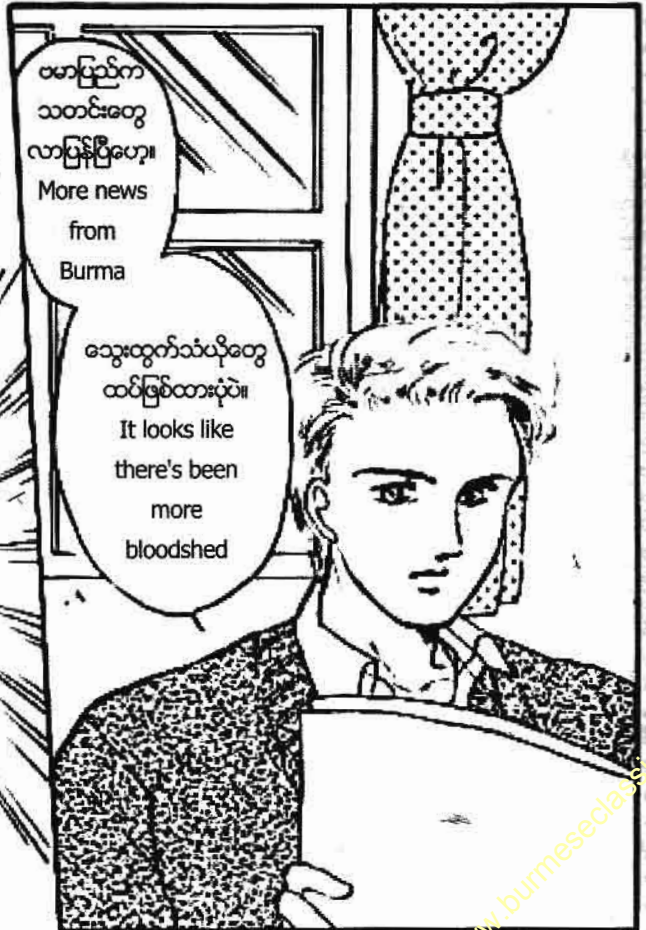
သူ့ခေါင်းထဲမှာ လေးလံနေတဲ့
ပုဒ်များတွေက အများကြီး
ရှိနေပါပြီ။
She had many worries
weighing on her mind

မော့ပြည်က
သတင်းတွေ
လာပြန်ပြီဟေ့။
More news
from
Burma

သွေးထွက်သံယိုတွေ
ထပ်ဖြစ်ထားပုံပဲ။
It looks like
there's been
more
bloodshed

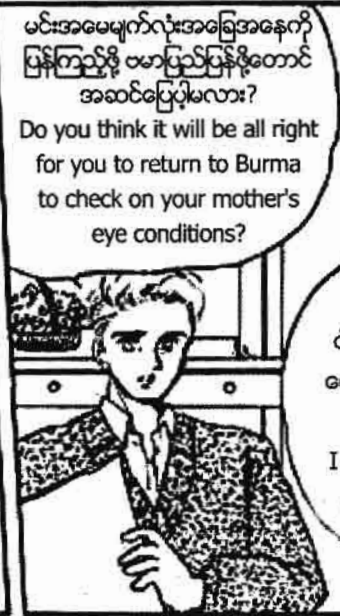
အဖေ့သမီးအဖြစ်
ကျွန်မ
ဘာလုပ်သင့်တာလဲ?

What should I do,
as your
daughter?

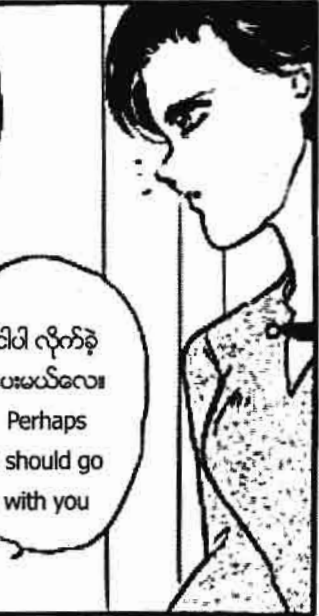

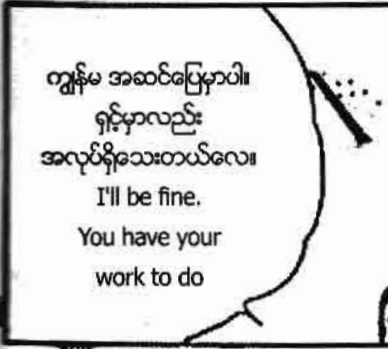
ဆိုးလိုက်တာ
It's terrible

မင်းအမေမျက်လုံးအခြေအနေကို ပြန်ကြည့်ဖို့ ဗမာပြည်ပြန်ဖို့တောင် အဆင်ပြေပါ့မလား?
Do you think it will be all right for you to return to Burma to check on your mother's eye conditions?

ငါပါ လိုက်ဖို့ ပေးမယ်လေ။
Perhaps I should go with you

ကျွန်မ အဆင်ပြေမှာပါ။ ရှင်မှာလည်း အလုပ်ရှိသေးတယ်လေ။
I'll be fine. You have your work to do

ကျွန်မလည်း အကြာကြီးနေမှာ မဟုတ်ပါဘူး။
I won't be leaving for a while, anyway

အဆို့လည်း အဆင်ပြေလေ။
All right, then

ဟယ်လို.. အဲရပ်အိမ်ကပါ
Hello, Airs residence

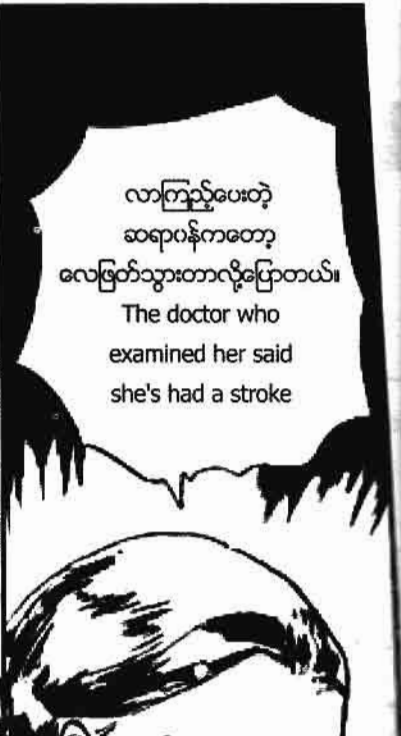
မရကြည်..
ဒိုရာပါ။ မင်းအမေရဲ့
အိမ်စေလေ။
Ma Suu Kyi.
It's Dora, your
mother's maid

ဪ
ဒိုရာလား
Oh, hello,
Dora

ညဉ့်နက်မှ ဘာလို့
ဆက်တာလဲ။ တစ်ခုခု
အကြောင်းထူးလို့လား။
Why are you calling
so late? Is something
the matter?

အမှန်ပဲ
Actually

လာကြည့်ပေးတဲ့
ဆရာဝန်ကတော့
လေဖြတ်သွားတာလို့ပြောတယ်။
The doctor who
examined her said
she's had a stroke

မင်းအမေလေ...
It's your
mother ...

သူ ရုတ်တရက်
မူးလဲလို့ပါ!!
She's
collapsed!!

အတတ်နိုင်ဆုံး
ပြန်ပြန်လာပါနော်!
Please come back
as soon as you can!

မာ...
Ma Suu...

မင်းအမေ..
Your mother...

ခုကွယ်ဝံ
Oh dear

မာ...
Suu...

မိုက်
ကယ်
M
i
chael

ကျွန်မ ဗမာပြည်ကို
ချက်ချင်းပြန်ရမယ်။
I must return to
Burma
immediately

အမေလေ။
ကျွန်မရှိနေပေးမှ
ဖြစ်တော့မယ်။
It's Mother.
She needs
my help

ဧပြီ ၄ ရက်၊
၁၉၈၈

April 4,
1988

ဗမာပြည်ကလည်း
ခေါ်နေပါပြီ

And so is
Burma

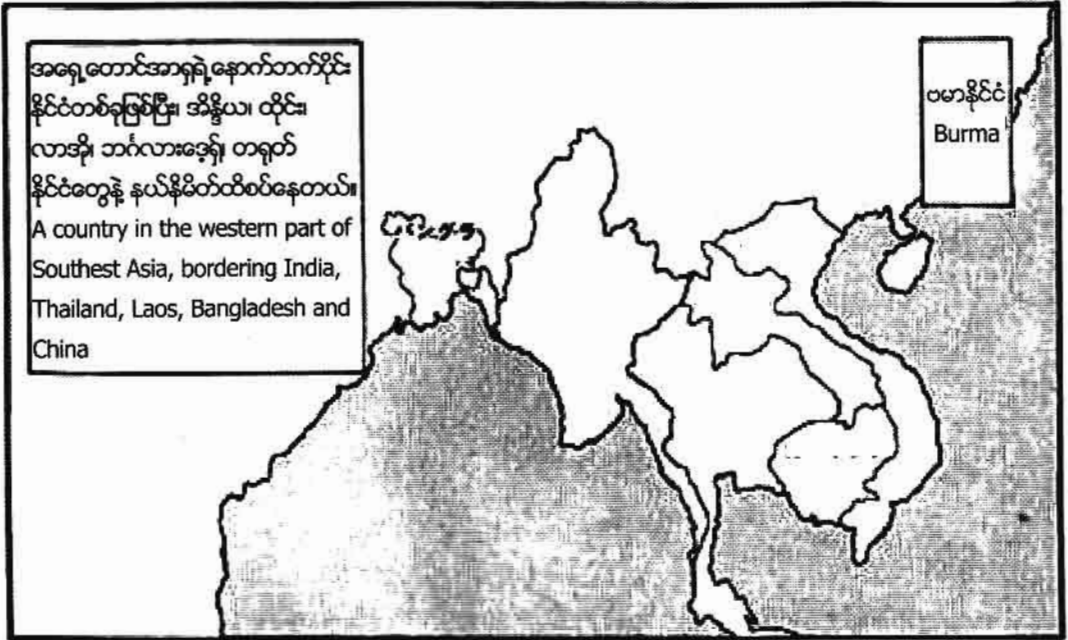
ဗမာပြည်က ဝရုန်းသုန်းကားအခြေအနေကို စိတ်လေးခြင်းတွေနဲ့အတူ စုကြည်ဟာ အမိမြေဆီကို ခြေတစ်လှမ်းဆုတ် ပြန်လာခဲ့ပါပြီ။

With a strong sense of foreboding about the turmoil in Burma, Suu Kyi took her first step back towards her homeland

အခန်း (၂) ဗမာပြည်ရဲ့ မျှော်လင့်ချက်
Chapter (2) The Hope of Burma

နာမည်ကျော်ဝတ္ထုနဲ့ ရုပ်ရှင်ပါပြန်ရိုက်ခဲ့တဲ့ 'ဗမာစောင်း' ရဲ့ ဇာတ်အိမ်တည်ရာလည်း ဖြစ်တယ်။
It is the setting of the famous novel and film, "The Harp" of Burma

ကုလသမဂ္ဂကတော့ ကမ္ဘာပွဲပြီးမှ အနည်းဆုံး နိုင်ငံတစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါတယ်။
The United Nations has designated it one of the world's Least Developed Countries

ဗမာတွေဟာ ဂျပန်တွေလိုပဲ
ယဉ်ကျေးတဲ့စရိုက်လက္ခဏာ
ရှိကြသူတွေပါ။
The Burmese are a
gentle people, similar in
character to the
Japanese

ဒါပေမဲ့ နေ့စဉ်နဲ့အမျှ အစိုးရကို
မကျေနပ်မှုတွေနဲ့အတူ
ဒီမိုကရေစီကို လိုချင်မှုက
လည်း ကြီးထွားလာပါတယ်။
But day by day,
dissatisfaction with the
government grew, along
with the desire for
democracy

ဗမာ
ပြည်သူ
တွေဟာ ...
The
Burmese
people...

သူတို့အတွက်
သူရဲကောင်းကို
စောင့်မျှော်
နေခဲ့ကြတာပါ။
were waiting
for their hero

ဒါပေမဲ့ ဒီတိုက်ပွဲကို
ဦးဆောင်မယ့်လူ
ကတော့ အခုထိ
မပေါ်လာခဲ့ဘူး။
But so far,
no one had
appeared to lead
the struggle

အထူးအဆင့်အတန်းဟာ
အင်ဒိုနီးရှားထက် အာရှရဲ့
အဆင့်အတန်းမှာပါခဲ့တယ်။
ဗမာတွေဟာ သည်းခံတတ်တဲ့
လူမျိုးလို့လည်းဆိုကြတယ်။
Educational standards were
once among the highest in Asia,
and its people were said to be
complaining by nature

မတ်လ ၁၂ ရက်
၁၉၈၈
စန္ဒာဝင်း
လက်ဖက်ရည်ဆိုင်
March 12,
1988
The Sandar Win
teashop

ဟေ့ !
Hey !

ကက်ဆက်လေး ဖွင့်နိုင်တာ
ဘာဖြစ်လို့လဲ?
Why can't we even
play our
cassette?

အားလုံးနားထောင်ချင်တဲ့
လူတွေချည်းပဲ
Everyone want's to
listen to it

တိတ်ခမ်းကွာ!
Pipe
down!

မင်းတို့
ချာတိတ်တွေ
ပြန်အိပ်သင့်ပြီ
You kids should
go home and
go to bed

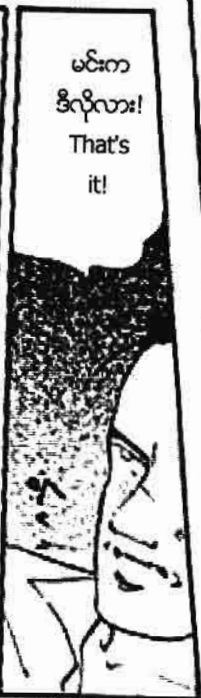

ခင်ဗျား
ဘာပြော
တာလဲ?
What
did you
say?

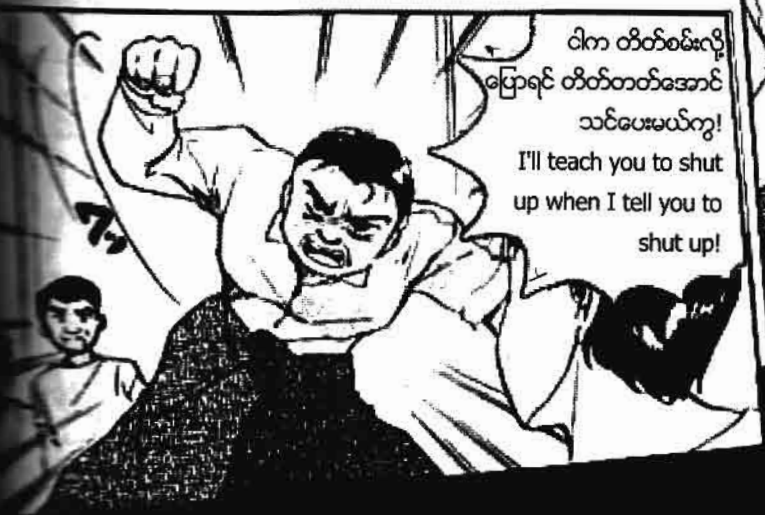

ချာတီတ်
ဆိုတာ
ဘယ်သူကို
ခေါ်တာလဲ?
Who are you
calling a
kid?

ပြောစမ်း
အရက်သမား!
You
drunk!

မင်းက
ဒီလိုလား!
That's
it!

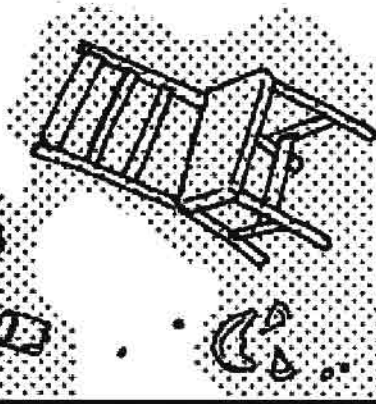
ဝါက တိတ်စမ်းလို့
ပြောရင် တိတ်တတ်အောင်
သင်ပေးမယ်ကွ!
I'll teach you to shut
up when I tell you to
shut up!

ရန်ကုန်နည်းပညာတက္ကသိုလ်က
ကျောင်းသားအချို့ နဲ့ပတ်သက်တဲ့
ရန်ပွဲတစ်ခုကနေ စခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။

It started with an argument
involving some students
from the Rangoon
Institute of Technology

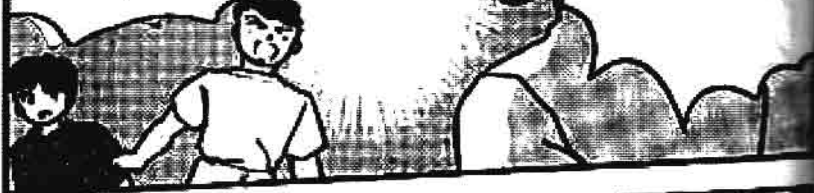
အမူးသမားတစ်ယောက်က
ကျောင်းသားတစ်ယောက်ကို
ခုံနဲ့ရိုက်တဲ့အတွက် ဒဏ်ရာ
ပြင်းပြင်းထန်ထန် ရသွားခဲ့တယ်။
A drunk attacked a student
with a chair, inflicting
serious injuries

အခြေအနေကိုထိန်းသိမ်း
လို့ရအောင် ရဲတွေကို
ခေါ်ခဲ့ရတယ်။
The police were called
in to bring the
situation under control

ဒါပေမဲ့
How
ever

ငါတို့သူငယ်ချင်းကိုရိုက်တဲ့ကောင်က
ပြည်သူ့ကောင်စီအဖွဲ့ဝင်ရဲ့
သားတုလား?
That guy who beat up our
friend is the son of a member
of the People's Council?

သူ့ကိုလည်း
မဖမ်းဘူးလေ!
They didn't
arrest him!

ဘာ !?
WHAT !?

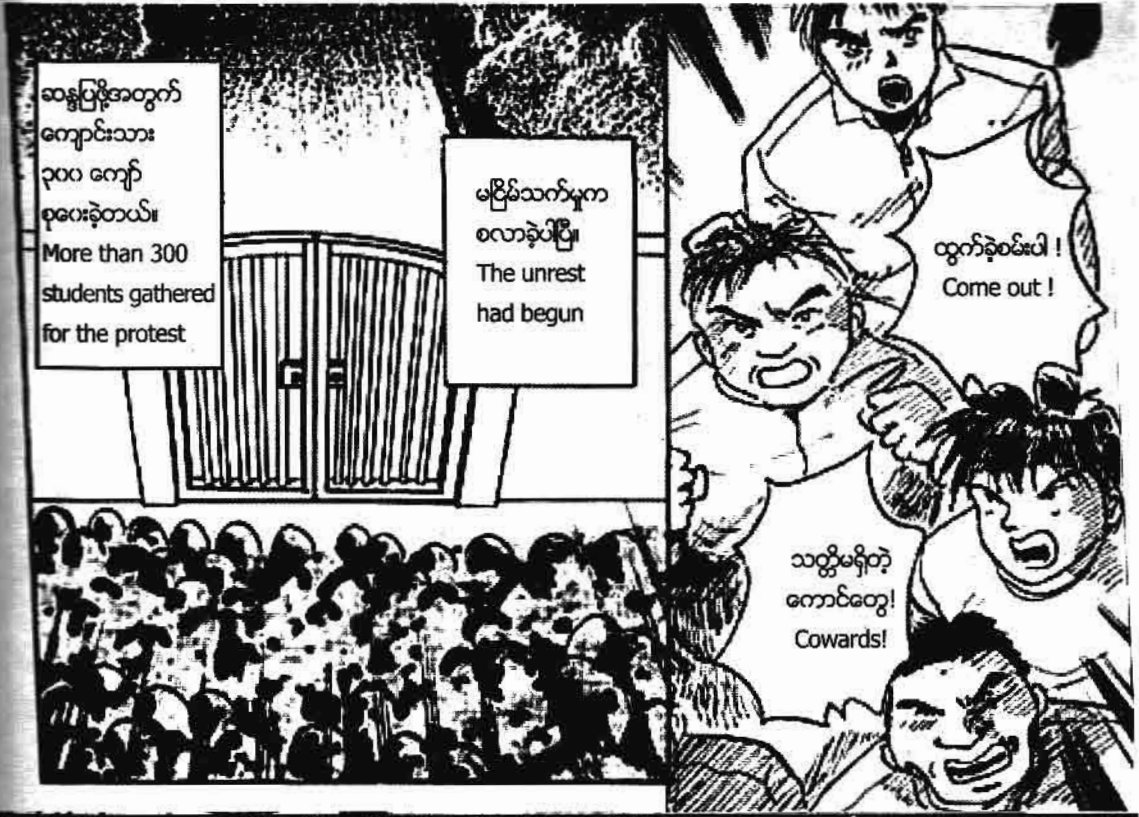
ဒါ မတရားဘူး!
It's not
fair!

သူက နေဝင်းရဲ့
လက်ဝါးစေ့တွေ!
He's one of
Ne Win's lackeys!

ဒီ မတရားမှုကို
ဆန္ဒပြမယ်ကွာ!
Let's protest
against
this injustice!

သွားကြမယ်!
Let's go!

ဆန္ဒပြပွဲအတွက် ကျောင်းသား ၃၀၀ ကျော် စုဝေးခဲ့တယ်။
More than 300 students gathered for the protest

မငြိမ်သက်မှုက စလာခဲ့ပါပြီ။
The unrest had begun

ထွက်ခွာပါ!
Come out!

သတ္တိမရှိတဲ့ ကောင်းတွေ!
Cowards!

ဘာလဲကွ!?
What the!?

လုံထိန်းတွေပဲ!!
It's the Lon Htein!!

အစိုးရထုတ်ပြန်ချက်တစ်ခုအရ လုံထိန်း
တွေကြောင့် ကျောင်းသား ၇ ယောက်
ပစ်သတ်ခံရပြီး၊ လူ ၃၀ အက်ရာရခဲ့ပါတယ်။
According to a government
statement, the Lon Htein (riot police)
shot and killed 7 people and
wounded 30 others

ဆေးရုံကိုပို့ခဲ့တဲ့ အက်ရာရသူတွေဟာ
အစိုးရအမိန့်ကြောင့် ဆေးကုသခွင့်
မရခဲ့ပါဘူး။

The wounded who were
carried to the hospital were
denied treatment, under
orders from the government

ပြဿနာတွေက
ဒီမှာတင်
မရပ်ခဲ့ပါဘူး။

The trouble
did not
end there.

မတ်လ ၁၆ ရက်
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

March 16
Rangoon
University

ဒီလိုဖြစ်တာကို
ငါတို့ဘေးက
ရပ်မကြည့်နေနိုင်ဘူး။
We can't just
stand by and
watch
this happen

ပြန်တိုက်ဖို့
အချိန်ရောက်ပြီ!
It's time to fight
back!

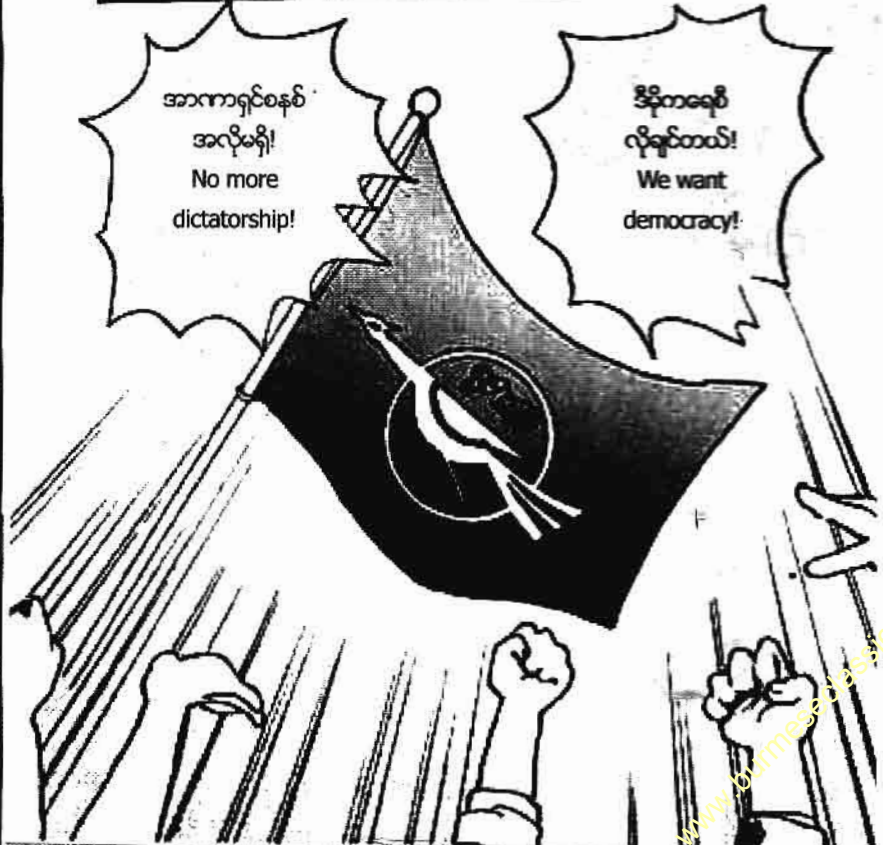
ရန်ကုန်နည်းပညာ
တက္ကသိုလ်က ငါတို့
ရဲဘော်တွေနဲ့
ပူးပေါင်းကြမယ်
Let's join our comrades
at the Rangoon
Institute of
Technology

နေဝင်းအစိုးရကို
ဖြတ်ရကြဖို့!
Overthrow
the Ne Win
regime!

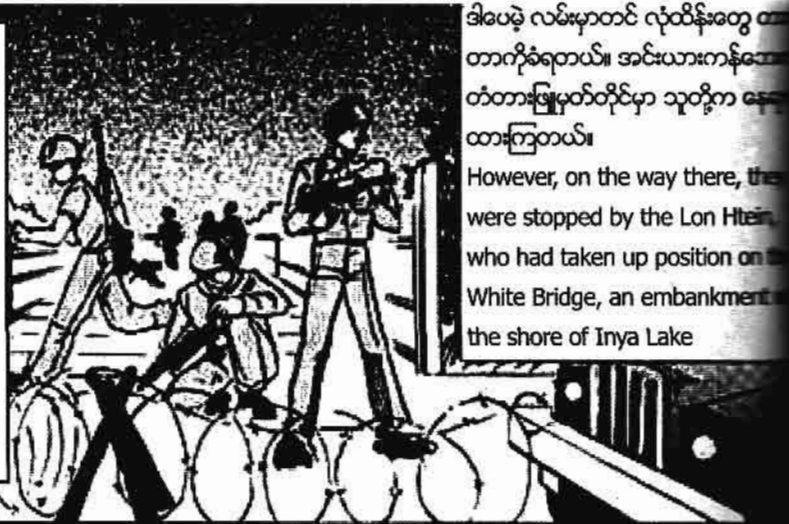
အာဏာရှင်စနစ်
အလို့မရှိ!
No more
dictatorship!

ဒီမိုကရေစီ
လိုချင်တယ်!
We want
democracy!

ကျောင်းသားတွေက
ရွှင်ဒေါင်းအလံကို
သယ်ဆောင်ရင်း ရန်ကုန်
နည်းပညာတက္ကသိုလ်ဆီကို
ချီတက်ကြတယ်။
The students marched
to the Rangoon
Institute of Technology
carrying the Fighting
Peacock flag

ဒါပေမဲ့ လမ်းမှာတင် လုံထိန်းတွေ ထာ
တာကိုခံရတယ်။ အင်းယားကန်ဘေး
တံတားဖြူပုတ်တိုင်မှာ သူတို့က နေ
ထားကြတယ်။
However, on the way there, they
were stopped by the Lon Htein,
who had taken up position on the
White Bridge, an embankment
on the shore of Inya Lake

ဟစ် ... !
Fire ...!

လုံထိန်းတွေက
ကျောင်းသားအုပ်ထဲကို
တည့်တည့်ပစ်တာပါ။
The Lon Htein fired
directly into the
crowd

ကျောင်းသားအချို့ အင်းယားကန်ထဲပြုတ်ကျ
အချို့ကတော့ရိုက်နက်ခံရတာ ဖမ်းဆီး
ခေါ်ဆောင်ခြင်း ခံရတယ်။
Some of the protestors fell into the lake,
while others were beaten and carried away

မိန်းကလေးအချို့ဟာ
ကိုယ်ထိလက်ရောက်
ကျူးလွန်ခံရတဲ့အပြင်၊
လက်ဝတ်လက်စားတွေ
အလုခံရပါတယ်။
Some of the girls were
assaulted, their jewelry
snatched away

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ကျောင်းသားတွေ
ဆူညံနေချိန် သေခဲ့တယ်။ အချို့
ကတော့ ပြည့်သိပ်နေတဲ့
ထောင်ကားတွေထဲမှာ
အသက်ရှူကျွမ်းပြီး သေကြတာပါ။
Hundreds of students died
that day, some of them
succumbing to death in
prison vans

အလောင်းတွေကို မီးရှို့ခဲ့ပြီး
ဒီ သေဆုံးမှုတွေကို
မှတ်တမ်းတင်မထားခဲ့ပါဘူး။
Their bodies were
cremated, and no record
was kept of their death

ဒီ သတင်းကိုကြားတဲ့အခါ
ပြည်သူတွေရဲ့ ရင်ထဲမှာ
ကြောက်စိတ်နဲ့ ပြင်းထန်တဲ့
ဒေါသတွေ ပြည့်နှက်လာတယ်။
Fear and intense anger
filled people's hearts when
they heard the news

တံတားဖြူဟာ
သွေးတွေနဲ့
စွန်းထင်းခဲ့ပါပြီ။
The White Bridge
had been stained
red

လူထုနဲ့ ပြည်ပအသိုင်းအဝိုင်းကလည်း
နှုတ်ပိတ်နေတော့မှာမဟုတ်ဘူး။
The public and the international
community won't be silent
about this

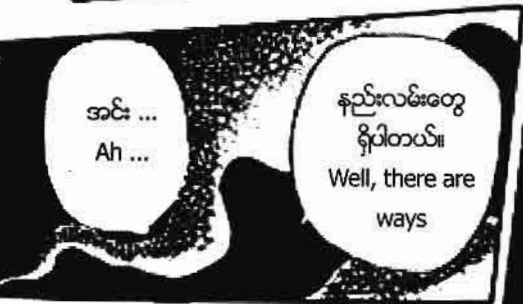

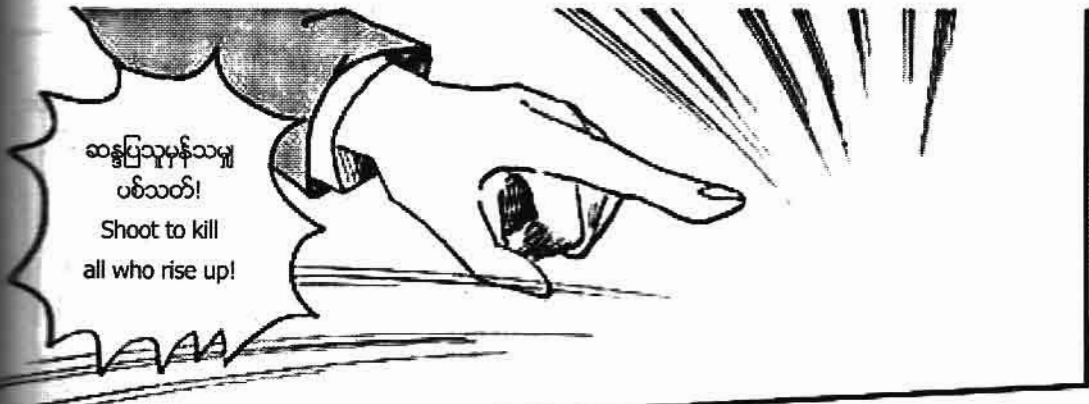
ငါတို့လုပ်တာ
တော်တော်
လက်လွန်သွား
သလား။
Do you think we
may have gone
too far?

ဒီကိစ္စက
တကယ့်
ပြဿနာ
ဖြစ်လာပြီ။
This has
become
a real
problem

အင်း ...
Hmm ...

ဆန္ဒပြသူမုန်သမား
ပစ်သတ်!
Shoot to kill
all who rise up!

'သွေးစွန်း
သောကြာနေ့'
အဖြစ် သိခဲ့ကြတဲ့
နေ့ပါပဲ။
It was the day
known as
"Bloody Firday"

လူ ၁၅,၀၀၀ ဟာ
ဆူးလေဘုရား
ပတ်လည်မှာ
စုပေးခဲ့ကြတယ်။
15,000 people
gathered around
Sule Pagoda

အစိုးရပိုင်အဆောက်
အအုံတွေ တိုက်ခိုက်
ခံရပြီး၊ ကားတွေ
မီးရှို့ ခံရပါတယ်။
Government
owned buildings
were attacked and
cars were set on
fire

ဆူပူမှုကိုနှိမ်နင်းဖို့အတွက် လုံထိန်းနဲ့ စစ်သားတွေကို
ဖြန့်ချိပြီးနောက်ပိုင်းမှာ လူတစ်ထောင်ဝန်းကျင် ဖမ်းဆီးခံရပြီး၊
သေချာမသိရတဲ့ သေဆုံးသူအရေအတွက်လည်းရှိခဲ့တယ်။
Around one thousand people were arrested and an
unknown number were killed after the government
deployed Lon Htein and soldiers to quell the unrest

ဒီလုပ်ရပ်တွေကို နေဝင်းရဲ့
ညာလက်ရုံး စိန်လွင်က
အမိန့်ပေးခဲ့တယ်။ 'ရန်ကုန်ရဲ့
ပါးကွပ်သား' လို့
နာမည်ကြီးခဲ့ပါတယ်။
The order were given by
Ne Win's right hand man,
Sein Lwin, known as
"the Butcher of Rangoon"

စန္ဒာဝင်းဖြစ်ရပ်
ပြီးခဲ့တာ
တစ်ပတ်ကျော်
လာခဲ့ပါပြီ။
Seven days had
passed since the
Sander Win
incident

ဗမာပြည်သူတွေကတော့
'သွေးမြေကျ
ရက်သတ္တပတ်'
လို့ခေါ်ကြတယ်။
Burmese people
call it
'the week of
bloodshed'

ရှင် နားထောင်ပေးဖို့
တောင်းပန်နေတာပါ။
Please, I'm
pleading with you
to listen

ဒါက ကျွန်မ
အမြင်သက်သက်
မဟုတ်ပါဘူး..
ဒေါက်တာမောင်မောင်
Dr. Maung Maung,
this is not just
my opinion

ပြည်သူရဲ့
ဆန္ဒကို
နားထောင်ပေးပါ!
Listen to the will
of the people!

ဒေါ်စုကြည်
Daw Suu Kyi

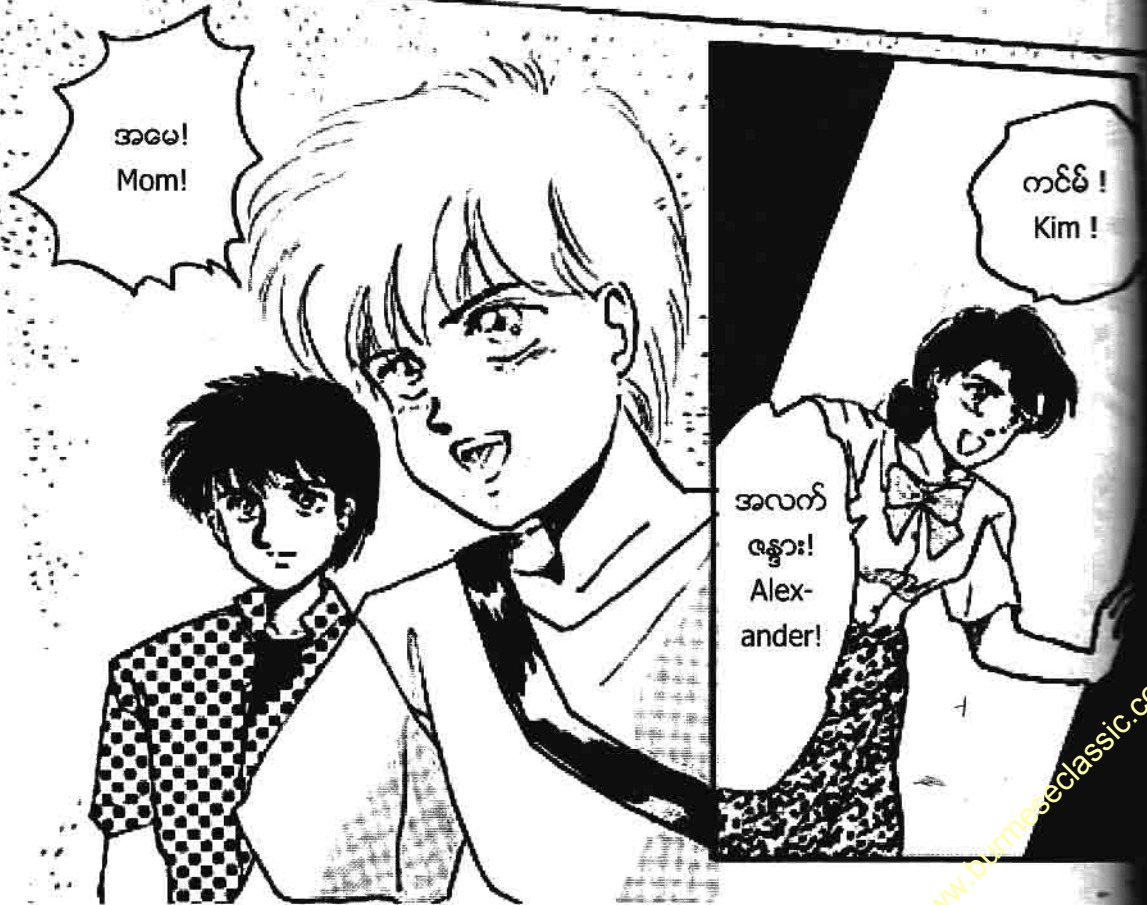
သူ့အမေကိုပြုစုဖို့ ဗမာပြည်ကိုပြန်လာခဲ့တာ ၃ လ ကြာခဲ့ပြီဖြစ်ပါတယ်။
It was three months after she had returned to Burma to care for her mother

နိုင်ငံရဲ့ အခြေအနေက ပိုလို့တောင် ဆိုးလာနေတယ်။
The country's situation was going from bad to worse

သေဆုံးသူဦးရေတိုးလာတာနဲ့အမျှ ကျောင်းသားဆန္ဒပြမှုတွေကလည်း ပိုပြီးကြီးမားပြင်းထန်လာတယ်။
The student protests were growing larger and more strident, as the number of dead also continued to grow

ဒါပေမဲ့ ဒါတွေကိုဖြေရှင်းဖို့ ပိုကောင်းတဲ့နည်းလမ်းတစ်ခုကို အစိုးရက မရှာခဲ့ပါဘူး။
And the government refused to look for a better way to deal with the crisis

အမေလည်း သားတို့ကို
အရမ်းတွေ့ချင်နေတာပါ
I really wanted to
see you both

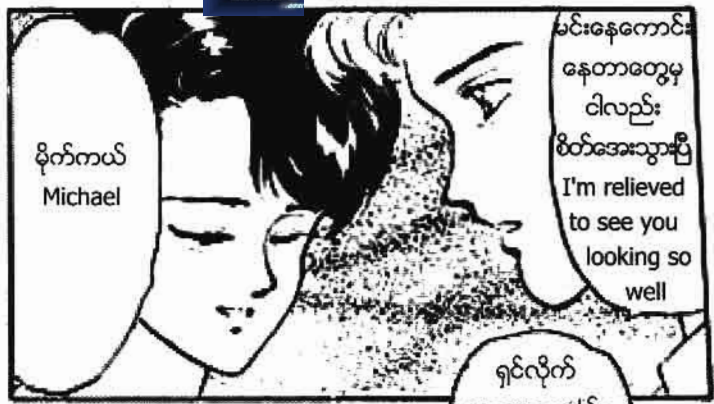

ကျွန်တော်တို့က
အရမ်း
စိတ်ပူနေတာ
We were really
worried about
you

အမေ နေကောင်း
နေတာတွေ့ရလို့
တော်သေးတာပေါ့
We're so happy to see
you're well

BURMESE CLASSIC

ခု..
Suu..

မိုက်ကယ်
Michael

မင်းနေကောင်း
နေတာတွေမှ
ငါလည်း
စိတ်အေးသွားပြီ
I'm relieved
to see you
looking so
well

ကျေးဇူးလည်း
တင်တယ်
Thank you
so much

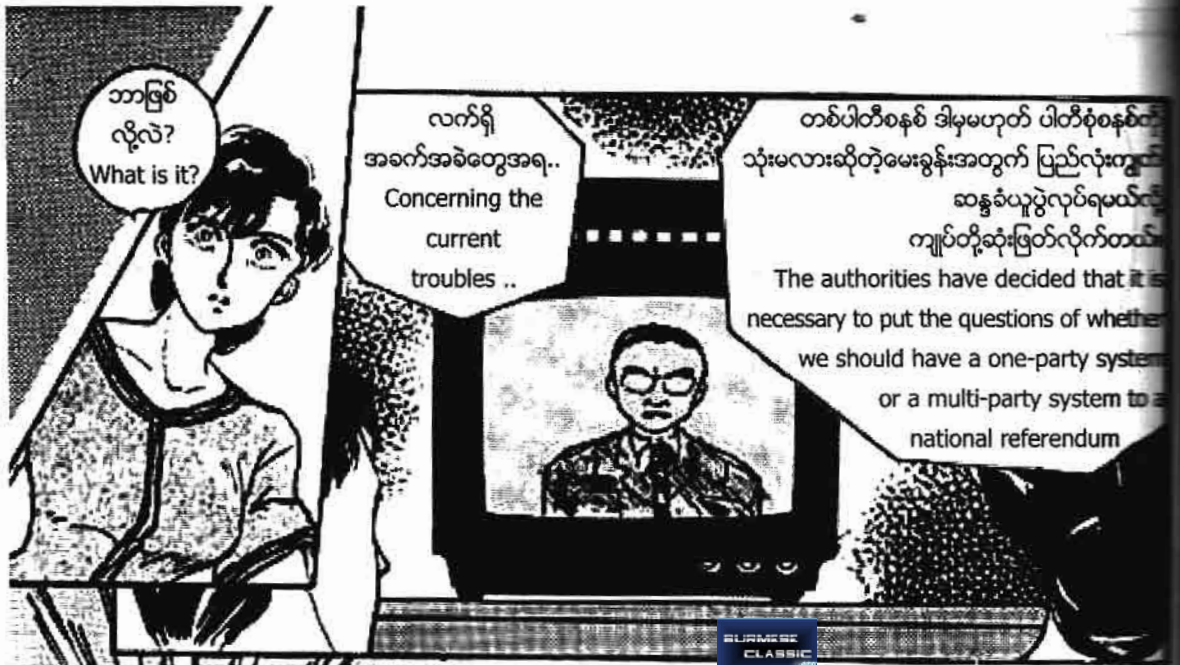
ရှင်လိုက်
လာတာ အရမ်း
ဝမ်းသာတယ်၊
I'm so happy
you came
to see me

၁

လာကြည့်ဦး..ခု!!
Suu! Come here!!

ဇူလိုင် ၂၃ ရက်
၁၉၈၈
July 23,
1988

ဘာဖြစ်လို့လဲ?
What is it?

လက်ရှိ အခက်အခဲတွေအရ...
Concerning the current troubles ..

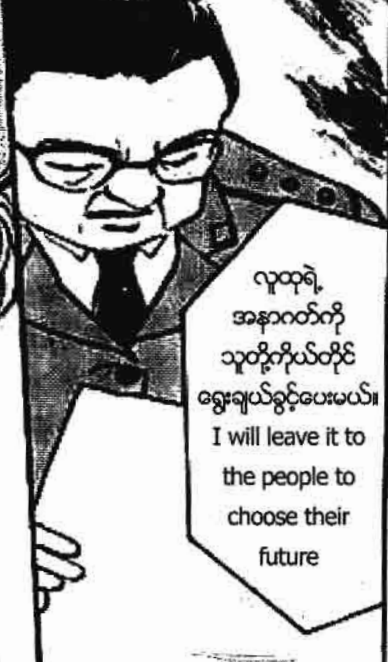
တစ်ပါတီစနစ် ဒါမှမဟုတ် ပါတီစုံစနစ်တို့ သုံးမလားဆိုတဲ့ မေးခွန်းအတွက် ပြည်လုံးကျွတ် ဆန္ဒခံယူပွဲလုပ်ရမယ်လို့ ကျုပ်တို့ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။
The authorities have decided that it is necessary to put the questions of whether we should have a one-party system or a multi-party system to a national referendum

BURMESE CLASSIC

ဦးနေဝင်း...
Ne Win...

ဒါ့အပြင် အသက်အရွယ်အရ ပါတီဥက္ကဋ္ဌရာထူးကနေ ဆင်းမေးဖို့ကျုပ်ဆုံးဖြတ်လိုက်ပြီ။
Moreover, for reasons of age, I have decided to step down as party chairman

လူထုရဲ့ အနာဂတ်ကို သူတို့ကိုယ်တိုင် ရွေးချယ်ခွင့်ပေးမယ်။
I will leave it to the people to choose their future

ရာထူးကနေ ထပ်ပြီးအနားယူမယ့်သူတွေကတော့ သမ္မတစန်းယု... ပူးတွဲအဖွဲ့တွေအတွင်းရေးမှူးဦးစိန်လွင်...
Also resigning are President San Yu, Joint General Secretary U Sein Lwin...

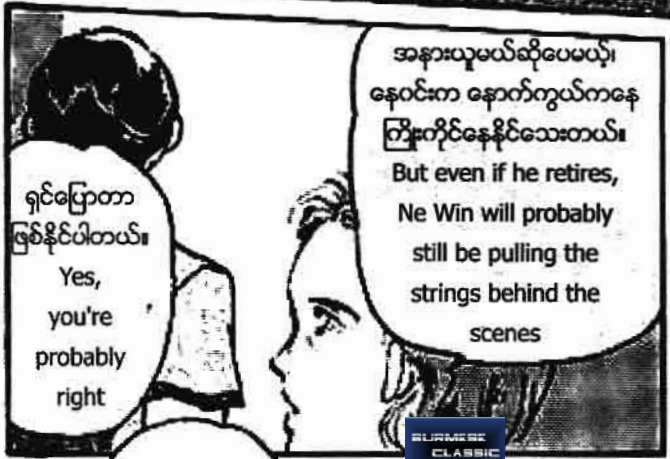
ခု?
Suu?

ဒါပဲပေါ့!
This is it!

ပြည်သူတွေ
အတွက်အချိန်
ရောက်လာပြီ!
The people's
time has
come!

ပြည်လုံးကျွတ်
ဆန္ဒခံယူပွဲ
လုပ်တော့မယ်လေ!
Burma is
having a
referendum!

ရှင်ပြောတာ
ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။
Yes,
you're
probably
right

အနားယူမယ်ဆိုပေမယ့်၊
နေဝင်းက နောက်ကွယ်ကနေ
ကြီးကိုင်နေနိုင်သေးတယ်။
But even if he retires,
Ne Win will probably
still be pulling the
strings behind the
scenes

ဒါပေမယ့်...
But ...

ဒါက
ပထမဆုံး
ခြေလှမ်းလေးလေ
This is the
first
small
step

ဗမာပြည်
အတွက်ခေတ်သစ်
တစ်ခုစလဲပြီ
A new era has
began for Burma

ဒီတိုင်းပြည်ကို
ကျွန်မတို့ကိုယ်တိုင်
ပုံပြန်ဖော်နိုင်ပြီလေ
We can reshape
this country
with our own
hands

နတ်ဆိုးတစ်ပါး
နတ်သက်ကြောသွား
ခွဲသလိုပါပဲ။

It was as
if a god
ha fallen

ဒါပေမဲ့ နေဝင်း
ဆင်းပေးပြီးနောက်မှာ
ရန်ကုန်ပါးကွပ်သား
ဝိန်လွင်ကို ပါတီဥက္ကဋ္ဌ
အဖြစ်ခန့်အပ်သွား
ခဲ့တယ်။
However, after
Ne Win stepped
down, he appointed
Sein Lwin, the
Butcher of
Rangoon, as
chairman

ပြည်လုံးကျွတ်
ဆန္ဒခံယူပွဲကိုလည်း
ဖျက်သိမ်းလိုက်တယ်။
And the referendum
was called off

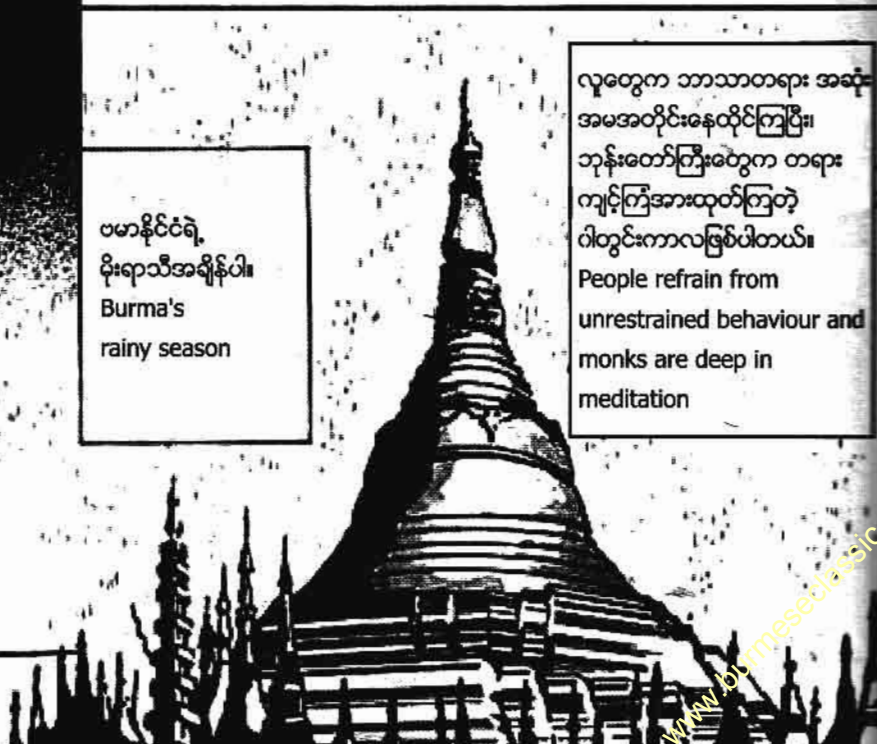
လူထုက ပိုပြီး
မကျေမနပ်
ဖြစ်သွားပါတယ်။
It only added to
people's
resentment

ဆန္ဒပြပွဲတွေက
တစ်နိုင်ငံလုံးအနှံ့
ဆက်ပြီးဖြစ်နေခဲ့တယ်။
The protests
continued
throughout the
country

ဗမာနိုင်ငံရဲ့
မိုးရာသီအချိန်ပါ။
Burma's
rainy season

လူတွေက ဘာသာတရား အဆုံး
အမအတိုင်းနေထိုင်ကြပြီး၊
ဘုန်းတော်ကြီးတွေက တရား
ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြတဲ့
ဝါတွင်းကာလဖြစ်ပါတယ်။
People refrain from
unrestrained behaviour and
monks are deep in
meditation

ဇူလိုင် ၁၉ ရက်၊
 ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း
 လုပ်ကြံခံရတဲ့
 နှစ်ပတ်လည်နေ့ဖြစ်တဲ့
 အာဇာနည်နေ့
 July 19
 Martyrs' Day: anniversary
 of the death of Aung San

ကျဆုံးသူရဲကောင်းတွေ
 တမ်းတတဲ့ အထိမ်း
 အမှတ်ပွဲတွေ
 ကျင်းပကြတယ်။
 Ceremonies are
 held to mourn a
 fallen hero

ကျွန်မတတ်ပုံကို သတင်းစာမှာ
 အကြီးကြီးထည့်ထားတယ်။ ကျွန်မက
 အမေ့ကိုယ်စား တက်ခဲ့တာပါ။
 They've put a big photo of me
 in the newspaper, even though
 I only appeared as a
 substitute for my mother

ဒါကြောင့် ဖုန်းတွေ
 တစ်နေ့ကုန်
 လာနေတာကိုး
 No wonder
 the phone's
 been
 ringing all
 day

အတ္တုပါပဲ
 Oh
 no

ခု..
 Suu..
 ဒါ
 ဘာအဓိပ္ပာယ်လဲ
 သိလား
 Do you know
 what his
 means?

မင်းက ဗမာပြည်ရဲ့
 အလှည့်အပြောင်းတစ်ခုမှာ
 ရောက်နေပြီလေ။
 You have come to a
 turning point
 for Burma
 လူတွေတ
 ဝင်ကို
 အားတိုလာ
 တဲ့
 People are
 looking
 to you
 now

သူတို့သူရဲကောင်းရဲ့ သမီး
အောင်ဆန်းစုကြည်
ပြန်ရောက်နေပြီလေ။
Aung San Suu Kyi, the
daughter of their hero,
has returned

ဗမာပြည်သူတွေက
မင်းကို မျှော်လင့်ချက်
အကြီးကြီးတွေ
ထားနေကြပါပြီ။
The people of Burma
already have great
hopes for you

နိုင်ငံရေးသမားတွေ၊
ဘုန်းကြီးတွေ၊ ကျောင်းသားတွေ၊
စစ်သားဟောင်းတွေ
Politicians, monks, students,
army veterans

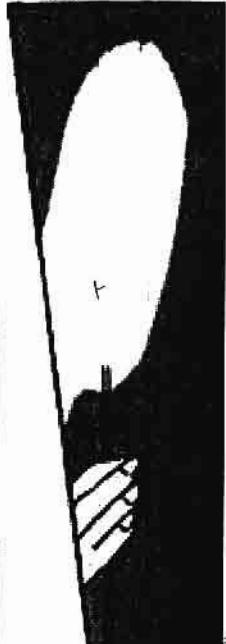
အချို့က နိုင်ငံရေး
လှုပ်ရှားမှုတွေမှာ
ပါဝင်ဖို့စည်းရုံးကြ
တယ်။ အချို့က
တော့ သူ့အမြင်ကို
လာမေးကြတာပါ။
Some tried to
persuade her to
take part in
political activities,
others came to
ask for her opinion

သူကတော့
ဧည့်သည်တိုင်းကို
လေးလေးစားစား
ကြိုဆိုပါတယ်။
She welcomed each
guest courteously

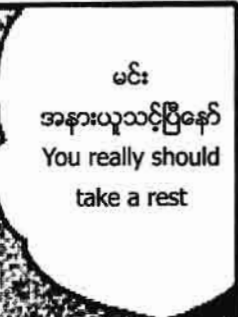
အဲဒီအချိန်ကစလို့
မရေမတွက်နိုင်တဲ့
ဧည့်သည်တွေ
သူ့ကိုလာတွေ့ခဲ့ကြတယ်။
From that point on,
countless visitors came
to see her

မခု...
Ma Suu ...

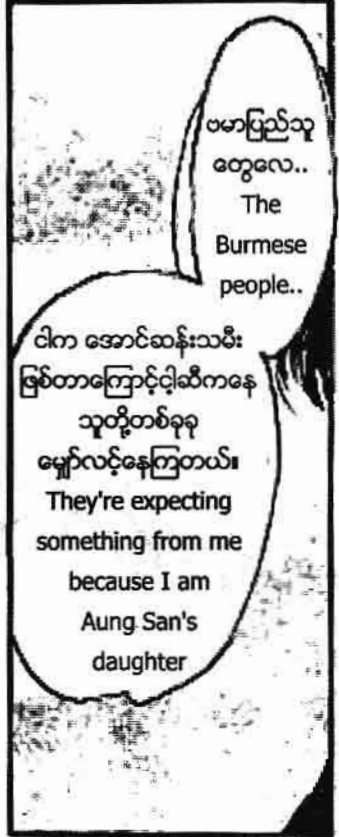
စိတ်မပူပါနဲ့
ဒိုရာ
Don't
worry, Dora

မင်း
အနားယူသင့်ပြီနော်
You really should
take a rest

အမေ့အတွက်
စားစရာတစ်ခုခု
ယူပေးရဦးမယ်
I have to bring
Mother something
to eat

ဗမာပြည်သူ
တွေလေ..
The
Burmese
people..

ငါက အောင်ဆန်းသမီး
ဖြစ်တာကြောင့်ငါ့ဆီကနေ
သူတို့တစ်ခုခု
မျှော်လင့်နေကြတယ်။
They're expecting
something from me
because I am
Aung San's
daughter

ဒါပေမဲ့ ငါ့မှာ
နိုင်ငံရေးအတွေ့အကြုံ
ဘာတစ်ခုမှမရှိဘူး
But I have no
political
experience

ငါက
အိမ်ထောင်ရှင်မ
တစ်ယောက်ပါ
I am just a
housewife

အစိုးရကို ဆန့်ကျင်ကြောင်း
ပြသဖို့အတွက် ကြီးမားတဲ့
အထွေထွေသပိတ်ကြီးတစ်ခု
ပြုလုပ်တယ်။
A massive general strike
was held to show the
people's opposition to the
government

ဩဂုတ်လ
၈ ရက်
၁၉၈၈
August 8,
1988

၁၂ ရက်
 ကျောင်းသားနဲ့ ပြည်သူ
 ထောင်ပေါင်းများစွာဟာ
 လမ်းတွေပေါ်ပြည့်လာခဲ့တယ်။
 August 8
 Tens of thousands of
 students and ordinary
 citizens filled the streets

ဒီမိုကရေစီ
 ရရှိရေး!
 Democracy
 yashiye!
 (To achieve
 democracy!)

ဒို့အရေး...
 ဒို့အရေး
 Do ahye!
 Do ahye!
 (Our cause!
 Our cause!)

အာဏာရှင်စနစ်
 ကျဆုံးပါစေ!
 Down with
 the
 dictatorship!

ရန်ကုန်တစ်မြို့တည်းမှာတင်
 လူ ၂ သိန်းကျော် ဆန္ဒပြခဲ့
 ကြတယ်။
 In Rangoon alone,
 more than 200,000
 people took part in the
 demonstrations

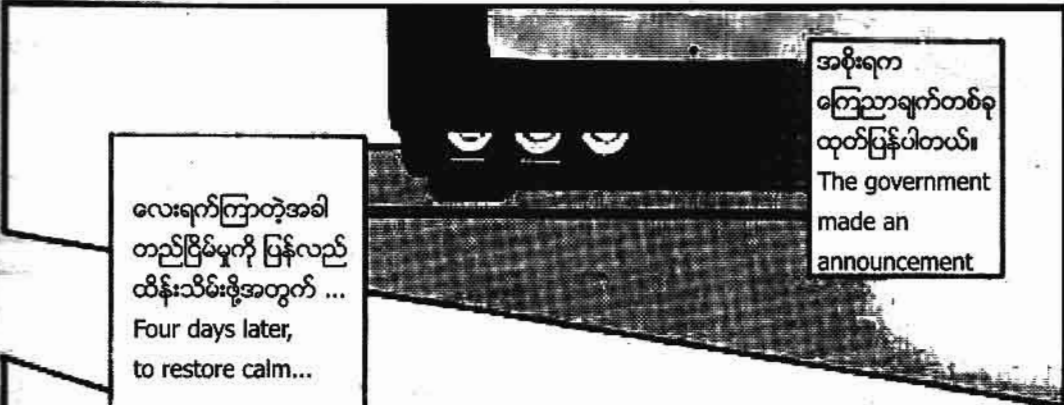
အစိုးရတပ်ဟာ လူအုပ်
 ထဲကို မဆင်မခြင်ပစ်ခတ်ခဲ့
 အတွက်သွေးချောင်းစီးခဲ့ရ
 Government troops fired
 indiscriminately, creating
 a bloodbath

စစ်တပ်ဟာ ဆေးရုံတွေမှာ ပါမချန် ဆက်ပြီးပစ်ခတ်ခဲ့ပါတယ်။
The army even continued its shooting in hospitals

ဒေါသထွက်ကုန်တဲ့ လူထုဟာ ဆူပူရမ်းကားကုန်ပြီး၊ ရဲတွေကို ဖမ်းဆီးကာ အဆုံးစီရင်တာမျိုးလုပ်လာတယ်။
Enraged citizens went on the rampage, lynching police

လေးရက်ကြာတဲ့အခါ တည်ငြိမ်မှုကို ပြန်လည် ထိန်းသိမ်းဖို့အတွက် ...
Four days later, to restore calm...

အစိုးရက ကြေညာချက်တစ်ခု ထုတ်ပြန်ပါတယ်။
The government made an announcement.

စိန်လွင်က..
Sein Lwin...
...ရာထူးက နုတ်ထွက်သွားတာလား?
... has resigned?

ကျွန်တော်တို့တောင်းဆို
တာတွေကြောင့် အလျှော့
ပေးတာဆိုပြီး တစ်မြို့လုံး
အောင်ပွဲခံနေကြတယ်!
The whole city
is celebrating this
concession to our
demands!

ဟုတ်တယ်
လေ
That's
right

ဒီနိကာရေစီရန်နီ
ခြေတစ်လှမ်း
တိုးလိုက်နိုင်ပြီ!
We are one
step closer to
democracy!

ဒါ ပထမဆုံး
အောင်ပွဲပဲ!
This is
our first
victory!

မဟုတ်ဘူး
No

ပြဿနာက အစိုးရ
ဘာဆက်လုပ်မယ်ဆိုတာကို
ကျွန်မတို့မသိသေးဘူးလေ
The problem is that we
still don't know what the
government will do
next

ဒီအခြေအနေကို
ဥပဒေအကြောင်းရင်း
ရှင်းဖို့လိုတယ်
We need to
resolve this situation
on a legal basis

မလုပ်ဘူးဆိုရင်
အရင်လို ထပ်ဖြစ်လာလိမ့်မယ်
If we don't
the same thing
will happen again

ငါက
ဆန္ဒပြပွဲတွေမှာ
မပါခဲ့ဘူး။
I haven't taken
part in the
demonstrations

ဒါပေမဲ့
ငါ့အမြင်တွေကို
မျှဝေရင်းနဲ့
ပူးပေါင်းပါဝင်လို့ရတာပဲလေ။
But I can
contribute by
sharing my ideas

သို့...
ပါတီအတွင်းရေးမှူးကျော်တင်
Dear Party Secretary
Kyaw Tin

ဗမာပြည်ဟာ
လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက်ပိုင်း
အကြီးမားဆုံးအကျပ်အတည်းကို
ရင်ဆိုင်နေရပါပြီ။

Burma is now facing its
greatest crisis since
achieving
independence

ဒီအကျပ်အတည်း
အဆုံးသတ်ဖို့အတွက်
ပြည်သူ့အချိုးအစားကောင်စီ
ဖွဲ့စည်းရပါမယ်။
In order to end this
crisis, a national council
of the people must be formed

ဒီစာဟာ ပါတီရဲ့
ဒီမိုကရေစီစနစ်
ကူးပြောင်းရေးအတွက်
ဆွေးနွေးထားတာပါ။
This letter argued for
a transition to
multiparty
democracy

ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်းဦးနုနဲ့
တခြားလူတွေလည်း
ပါဝင်လက်မှတ်ထိုးခဲ့တယ်။
It was signed by
former Prime Minister
U Nu and
others

စုကြည်ရေးတဲ့
စာသတင်းက
တောမီးလိုပျံ့နှံ့
သွားခဲ့ပါတယ်။
News of Suu Kyi's letter
spread like wildfire

တစ်မြို့လုံးအနှံ့ ဖြန့်ဝေတဲ့
လက်ကမ်းစာရွက်တွေမှာ
သူ့ဓာတ်ပုံတွေပါလာ
ခဲ့တယ်။
Her photo appeared on
flyers distributed
throughout the city

ဒေါက်တာ
မောင်မောင်က
ပါတီဥက္ကဋ္ဌ
ဖြစ်လာပြန်ပြီပေါ့
It looks like
Dr. Maung Maung
has become the
new party
chairman

ဟုတ်တယ်!
That's
right!

ဒါပေမဲ့
သူ့မှာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့
ဘာအစီအစဉ်မှမရှိဘူး!
But he has
no plans for
reform!

တိုင်းပြည်ကောင်းဖို့အတွက်
ခင်ဗျား ရှေ့ထွက်ရမယ့်
အချိန်ရောက်ပြီ
Now is the time for you
to come forward for
the good of
the country

ဗမာပြည်သူတွေ
အတွက် ကျွန်တော်တို့
တိုက်ပွဲမှာ
ပူးပေါင်းလိုက်ပါ
Join us in our
struggle for the
Burmese people

ပထမ
ဆုံး
လုပ်ရမှာ
က...
First...

အစိုးရနဲ့ ကျွန်ုပ်တို့
ဆွေးနွေးရမယ်
We must
have a dialogue
with the
government

လောလောဆယ်
ကျွန်မလုပ်နိုင်တာ
တစ်ခုပဲရှိတယ် ...
The only thing
I can do
for now ...

.... အကြံပြုစာတွေ
ဆက်ရေးဖို့ပဲ။
... is continue
writing
letters

မွှေးလိုက်
တာကွယ်
What a
lovely
smell

စံပယ်ပန်းလေ
It's
Jasmine

ဒိုရာကိုယ်တိုင်
ခူးလာတာ
Dora picked
them
herself

အမေ
သက်သာရဲ့လား?
Mother,
how are
you feeling?

ဒီနေ့
လေ၊လေးကလည်း
တိုက်နေတယ်
There's a nice
breeze
today

အပြင်မှာလည်း
အေးအေး
ချမ်းချမ်းလေးပဲ
It's nice and
quiet
outside

ခု..
Suu..

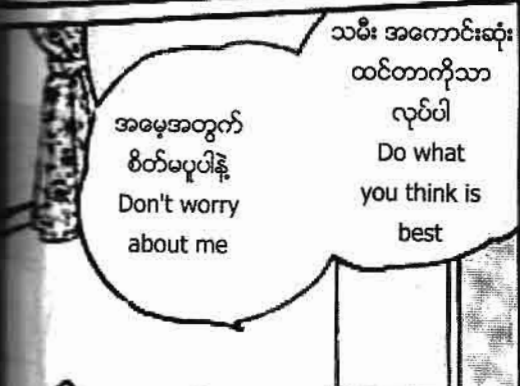
ဟုတ်ကို
Y-yes

သင်
တာလုပ်
မသိဘူး
နေတယ်
မဟုတ်လား
You're
really a
loss aren't
you?

အားလုံးက သမီးကို
သူတို့ရဲ့ ခေါင်းဆောင်
လုပ်စေချင်မှန်း သိပါတယ်
I know that
everyone wants you
to be their leader

အမေအတွက်
စိတ်မပူပါနဲ့
Don't worry
about me

သမီး အကောင်းဆုံး
ထင်တာကိုသာ
လုပ်ပါ
Do what
you think is
best

ဒါပေမဲ့...
But...

လူတွေက
ကျွန်မကို အဖေလို
ဖြစ်စေချင်ကြတာပါ
People want me
to be like
Father

အမေ
Mother

အမှန်တိုင်း
ပြောရရင် သမီး
လုပ်နိုင်ပါ့မလားဆိုတာ
မပြောတတ်ဘူး
To be honest,
I don't know
if I can do
it

မင်းအဖေသာ
ရှိနေဦးမယ်ဆိုရင်တော့
If your father
were still alive

သူ မင်းကို
ပြောပြနိုင်မှာပါပဲ
He would
have been
able to tell you

အဖေက
တော့ပြည်အတွက်
အဖေဆိုင်ဆိုင်သမျှ
ပေးဆပ်ခဲ့တယ်။
You gave everything
you had for
the sake of
burma

အဖေ...
Father...

အဖေ့ဆန္ဒကို
ဆက်ခံဖို့
သမီးမှာ
ကံပါလာတယ်ထင်တယ်။
Perhaps
it was my fate
to inherit
your will

ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာ
သမီးသိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သမီးမှာ
အဲဒီလိုလုပ်ဖို့ သတ္တိနဲ့
ယုံကြည်မှုရှိပါ့မလား။
I know what I must do,
but I don't know
if I have the courage or
confidence to do it

အဖေ...
Father...

သမီးကို
ခွန်အားတွေ
ပေးပါ အဖေ
Please
give me
your
strength

ဩဂုတ်လ ၂၄ ရက်
ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲ
ကျင်းပမယ့်အစီအစဉ်ကို
ဒေါက်တာမောင်မောင်က
ကြေညာပါတယ်။
August 24,
Maung Maung announced
plans to hold a national
referendum

တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ
ရန်ကုန်ပြည်သူ့
ဆေးရုံကြီးရှေ့မှာတော့
မိန့်ခွန်းပြောနေသူ
တစ်ယောက်ရှိနေခဲ့တယ်။
At the same time,
in front of Rangoon
General Hospital,
a speech was
being given

အောင်ဆန်းစုကြည် အတွက် အများပြည်သူ ရှေ့မှာ ပထမဆုံးစကား ပြောခဲ့ရတာဖြစ်ပါတယ်။
It was Aung San Suu Kyi's first public speech

နောင်လာမယ့် လူထု ပရိသတ်ကြီးတွေအတွက် ကြိုတင်လေ့ကျင့်ခဲ့သလိုပါပဲ။
It was practice for the much larger audiences that were to follow

ဩဂုတ် ၂၅ ရက်မှာ အောင်ကြီးနဲ့ တခြား မိတ်ဆွေအင်အားတွေ လွှတ်လာတယ်။
On August 25, Aung Gyi and other political prisoners were released

နောက်တစ်နေ့ မနက်မှာတော့
On the morning of the next day

လူထောင်ပေါင်းများစွာ ဟာ ရွှေတိဂုံဘုရားမှာ စုဝေးကြတယ်။
Tens of thousands of people gathered at Shwedagon Pagoda

သူတို့က လူထုကို ဒီမိုကရေစီ ထူထောင် ကြဖို့ ခေါ်သြကြတယ်။
They called on the masses to work to establish democracy

လူတွေအများကြီးရှေ့မှာ
ငါ စကားပြောနိုင်ပါ့မလား?
How can I speak in
front of so many
people?

ဒါပေမဲ့ အခုမှ
နောက်ဆုတ်လို့မဖြစ်ဘူး
But I can't
back out now

အဖေ..
Father..

သမီးကို
စောင့်ရှောက်ပါ
Watch
over me

သံဃာတော်များ၊
မြန်မာပြည်သူများရှင်
Revered monks,
people of
Burma

ရှင်တို့ကို
အရိုးဆုံး အပွင့်လင်း
ဆုံးပဲ ပြောချင်ပါတယ်
I would like to
speak to
you honestly
and directly

ကျွန်မဖခင် အောင်ဆန်းဟာ
တိုင်းပြည်အကျိုးအတွက် တိုက်ပွဲ
ဝင်ခဲ့တာပါ။ သူ့ကိုယ်ကျိုးအတွက်
မဟုတ်ခဲ့ပါဘူး။
My father, Aung San, did
not struggle for his own sake,
but for the good of his
country

ဒါကြောင့် သူဟာ
အင်အားသုံးနိုင်ငံရေးမှာ
မဝတ်သက်ခဲ့ပါဘူး။
That is why
he did not participate
in power politics

ထို့အတူပဲ ကျွန်မလည်း
နိုင်ငံရေးနဲ့ဝင်ဝေးဝေး
နေခဲ့ပါတယ်။
For the same reason,
I have stayed
away from politics

ဒါပေမဲ့ ...
However ...

ဒီတိုင်းပြည်
အဆိုးဆုံးအခြေအနေ
ရောက်သွားမှာကို
ဘေးကနေအသာလေး
ရပ်ကြည့်မနေနိုင်ဘူး။
I cannot simply stand by
and watch
this country
fall into
crisis

ပြည်သူတွေ
ဘာလိုချင်သလဲဆိုတာ
လုံးဝကိုရှင်းနေပါပြီ။
It is
abundantly clear
what the people
want

ပြည်လုံးကျွတ်
ဆန္ဒခံယူပွဲလုပ်ဖို့
လုံးဝမလိုအပ်ပါဘူး။
There is no
need for a national
referendum!

ကျွန်မတို့လိုချင်တာ
 ဖိတ်စုံစနစ်နဲ့ လွတ်လပ်မျှတတဲ့
 ရွေးကောက်ပွဲတစ်ခုပါ။
 We want a
 multiparty system
 and a free and
 fair election

စုကြည်..
 Suu Kyi..

အောင်ဆန်းရဲ့
 သမီး
 စုကြည်က
 Aung San's
 daughter,
 Suu Kyi

သူက
 ငါတို့တွေ
 လွတ်မြောက်အောင်
 လုပ်ပေးနေတာ
 She is
 giving us
 our freedom

အောင်ဆန်းစုကြည်!
 Aung San
 Suu Kyi!

အရမ်းကောင်းတဲ့
မိန့်ခွန်းပဲ
That was a
wonderful
speech

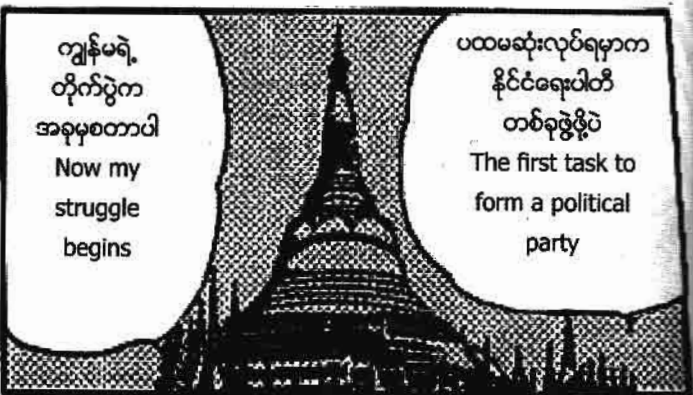
ဂုဏ်ယူ
ပါတယ်ဗျာ
Con-
gratu-
lations

ပထမဆုံး
မိန့်ခွန်းမှာတင်
အရမ်းအောင်မြင်
ပါတယ်
Your first speech
was a great
-
success

ဒါ ပထမဆုံး
ခြေလှမ်းပဲ
ရှိသေးတယ်
It was
merely a
first step

မဟုတ်
ပါဘူး
No

ကျွန်မရဲ့
တိုက်ပွဲက
အခုမှစတာပါ
Now my
struggle
begins

ပထမဆုံးလုပ်ရမှာက
နိုင်ငံရေးပါတီ
တစ်ခုဖွဲ့ဖို့ပဲ
The first task to
form a political
party

စုကြည်ဟာ ပြည်သူအတွက်
မျှော်လင့်ချက်အသစ်
ယူလာခဲ့တယ်။
Suu Kyi brought new
hope to the people

ဒီသတင်းဟာ
တစ်ကမ္ဘာလုံးကို
ပျံ့သွားခဲ့တယ်။
The news spread
throughout the world

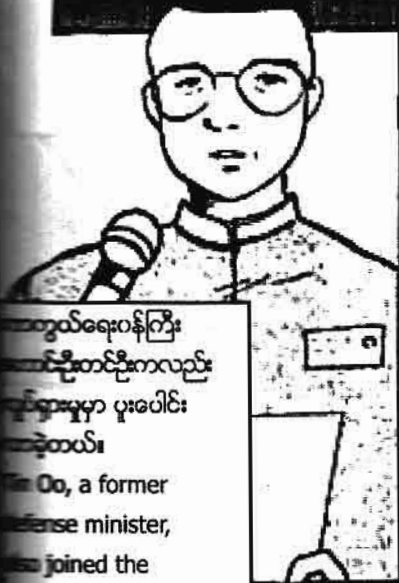

အထွေထွေကျောင်းသားသမဂ္ဂများ
အစည်းအရုံးနှင့် တစ်သားတည်းဖြစ်ကြောင်း
စတုဂံသို့ သူ့ကို ထောက်ခံသူ တွေက
ဆုတ်ပြန်ခဲ့တယ်။
Suu Kyi and her supporters
expressed their solidarity with
the All Burma Federation of
Student Unions

အစိုးရအနေနဲ့ ကြားဖြတ်
အာဏာပိုင်အဖွဲ့တစ်ခုဖွဲ့ပြီး
ဒီမိုကရေစီနည်းကျ
ရွေးကောက်ပွဲကို
စက်တင်ဘာ ၁၇ ရက်မှာ
ကျင်းပပေးရမယ်။
We want the govern-
ment to form and
interim authority and
hold democratic
elections by
September 17

အစိုးရက မတုံ့ပြန်ဘူးဆိုရင်
အထွေထွေသပိတ်တစ်ခု
လုပ်ရမယ်
If the government
does not respond,
we will call a
general strike

အထွေထွေရေးဝန်ကြီး
အောင်ဦးတင်ဦးကလည်း
လှုပ်ရှားမှုမှာ ပူးပေါင်း
လာခဲ့တယ်။
U U, a former
defense minister,
also joined the
movement

လှုပ်ရှားမှုအခြေခံ အုတ်မြစ်
တွေဟာ သူ့ကို ဗဟိုပြုပြီး
ဖြည်းဖြည်းချင်း အားကောင်း
လာခဲ့တယ်။
Little by little, the
foundations of the
movement grew stronger,
with here at its center

ပြဿနာပေါင်း
မြောက်များစွာ
လည်းပေါ်လာ
တယ်။
Numerous
problems arose

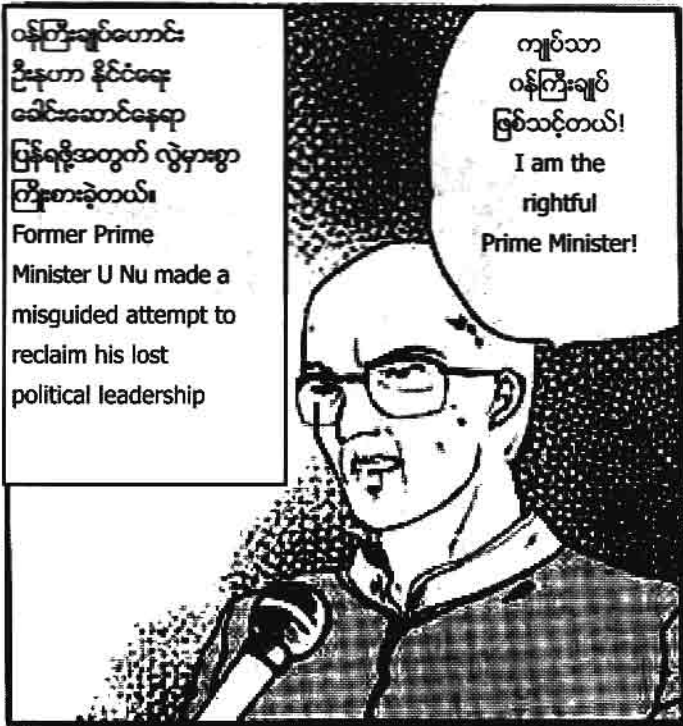
နိုင်ငံရေးနဲ့စပ်ပေးပေးနေခဲ့တဲ့
စုကြည်အတွက် သင်ယူစရာ
တွေ အများကြီးပါပဲ။
For Suu Kyi, who had
always stayed away
from politics, there were
many things to learn

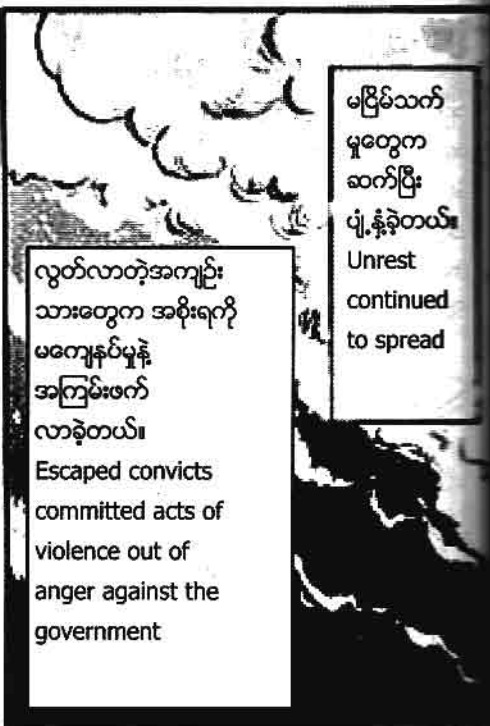

ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဦးနုဟာ နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်နေရာ ပြန်ရရှိအတွက် လွှဲပြောင်းစွာ ကြိုးစားခဲ့တယ်။
Former Prime Minister U Nu made a misguided attempt to reclaim his lost political leadership

Former Prime Minister U Nu made a misguided attempt to reclaim his lost political leadership

ကျုပ်သာ ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်သင့်တယ်!
I am the rightful Prime Minister!

မငြိမ်သက် မှုတွေက ဆက်ပြီး ပျံ့နှံ့ခဲ့တယ်။
Unrest continued to spread

လွတ်လာတဲ့အကျဉ်း သားတွေက အစိုးရကို မကျေနပ်မှုနဲ့ အကြမ်းဖက် လာခဲ့တယ်။
Escaped convicts committed acts of violence out of anger against the government

ဒီလိုနဲ့ မီးရှို့မှု၊ လူစု လူဝေးနဲ့ဒဏ်ခတ်မှု၊ လူသတ်မှု စသဖြင့် ဖြစ်ပွားလာတော့တယ်။
This set off further incidents, including arson, lynching and murder

စုကြည်နဲ့ တခြားခေါင်းဆောင် တွေလည်း အုံကြွလာတဲ့ လူထုကို အစွမ်းရှိသလောက်ပဲ ထိန်းသိမ်းနိုင်ခဲ့ကြတယ်။
It was all Suu Kyi and the other leaders could do to try to control the crowds

စက်တင်ဘာ ၁၈ ရက်
September, 18

စစ်တပ်က အာဏာသိမ်း ပြီလား!?
A military coup d'etat!?

ရေဒီယိုမှာ အခုပဲ ကြားလိုက်တာပါ
I just heard in on the radio

စစ်တပ်က ထိန်းသိမ်း လိုက်ပြီလို့ ကာကွယ်ရေး ဝန်ကြီးစောမောင်က ကြေညာသွားတယ်။
Defense Minister Saw Maung announced that the army has assumed all powers

ငါတို့စိုးရိမ်ခဲ့တဲ့ အတိုင်းပဲပေါ့
It's just as we feared

တကယ်ပြောတာ ဟုတ်မဟုတ်တော့ သိချင်လိုက်တာ
I wonder if he really means it

လက်ရှိအခြေအနေကို ထိန်းသိမ်းဖို့ စစ်တပ်အင်အားကို လိုတာမှန်ပါတယ်။
Certainly, military force may be necessary to bring the current situation under control

ဒါပေမဲ့...
But...

ဒီ
 နောက်ကွယ်မှာ
 နေဝင်း ရှိနေတယ်
 ဆိုရင်ကော
 If Ne Win
 is behind
 this

ဝမာပြည်ဟာ...
 Burma is...

စုကြည်ရဲ့
 စိုးရိမ်တာတွေက
 တကယ်ပဲဖြစ်လာခဲ့တယ်
 Suu Kyi's fears were
 realized

စစ်တပ်အာဏာသိမ်းမှုဟာ
 ဝက်ရိုအစိုးကို ဖြုတ်ချတာမဟုတ်ဘဲ
 ကျားကန်ပေးခဲ့လို့ဖြစ်ပါတယ်
 The coup d'etat did not
 overthrow the current regime,
 but propped it up

စစ်တပ်ဟာ အရပ်သား
 တွေကို ဆက်ပြီးမဆင်မခြင်
 ပစ်ခတ်ခဲ့တယ်။
 The military continued
 firing on civilians
 indiscriminately

အသစ်ဖွဲ့စည်းလိုက်တဲ့ နိုင်ငံတော်တရား
 ဥပဒေစိုးမိုးမှုထိန်းသိမ်းရေးကောင်စီက
 နိုင်ငံအမည်ကို 'ပြည်ထောင်စုပမာနိုင်ငံ'
 လို့ပြောင်းပစ်တယ်။
 The newly formed State Law and
 Order Restoration Council (Slore)
 changed the country's name to the
 "Union of Burma"

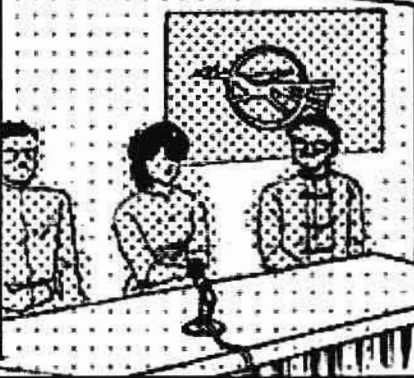

စစ်တပ်ကြောင့်
ဥပဒေစိုးမိုးမှုပြန်ရှိ
လာတယ်။
Order was restored
by military force

ဒါပေမဲ့ လူတိုင်းဟာ
မပြတ်တမ်းစောင့်ကြည့်
မှုအောက်မှာ
နေကြရတယ်။
But everyone lived
under constant
surveillance

စက်တင်ဘာ ၂၇ ရက်မှာ
စုကြည်က အမျိုးသား
ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ဆိုတဲ့
ပါတီသစ်ကိုဖွဲ့စည်းတယ်။
On September 27,
Suu Kyi formed a new
party, the National
League for
Democracy

စုကြည်က ပါတီအတွင်းရေးမှူး၊
ဦးအောင်ကြီးကဥက္ကဋ္ဌ၊
ဦးတင်ဦးက ဒုဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်
ခန့်အပ်ခံရတယ်။
Suu Kyi was named the
general secretary, Aung Gyi
the Chairman and Tin Oo
the vice chairman

စုကြည်ဟာ နိုင်ငံအနှံ့
လှည့်လည်ပြီး ပါတီအတွက်
အားကြီးမာန်တက်
မဲဆွယ်ပါတယ်။
She traveled around the
country, vigorously
campaigning for the
party

အောင်ဆန်းရဲ့ သမီးချောလေး
ပြောဆိုတာတွေကို
နားထောင်ဖို့ လူထုပရိသတ်
ကြီးတွေ စုဝေးလာကြတယ်။
Huge crowds gathered to
hear "Aung San's young,
beautiful daughter" speak

ရရဲ့လား
ဒေါ်စု?
Are you
all right,
Daw Suu?

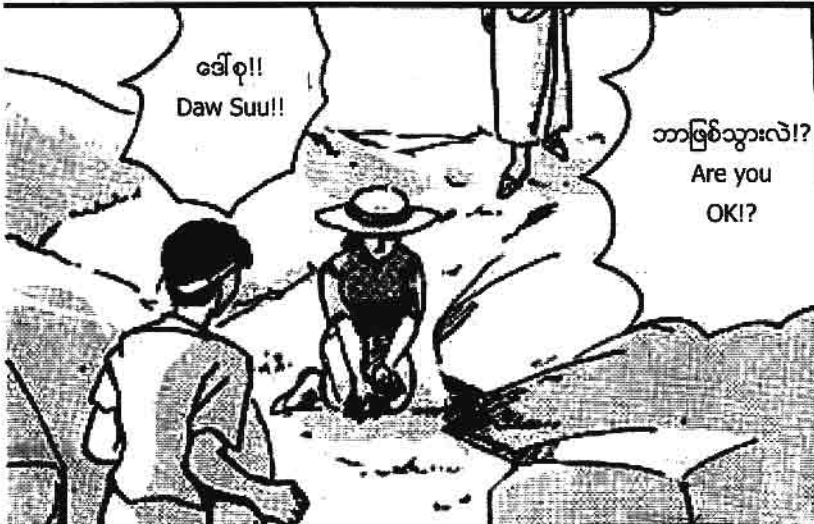
တစ်နာရီလောက်
ဆို ရွာကို
ရောက်တော့မှာပေါ့
We will arrive
at the village
in about
an hour

ဒါပေမဲ့
ဒီလိုသွားစူးတာ
ပထမဆုံး
အကြိမ်ပဲလေ
But this is
the first time
I've ever
walked like
this

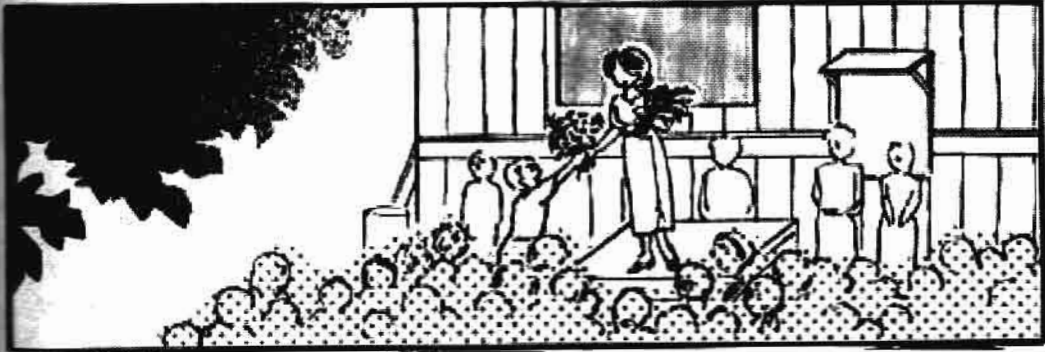
ရပါတယ်
I'm
fine

အို!!
Oww!!

ဒေါ်စု!!
Daw Suu!!

တာဖြစ်သွားလဲ!?
Are you
OKI?

အားလုံးကို
ကျေးဇူးတင်ပါတယ်
Thank you,
everybody

လှလှိုင်
တာနော်
She's
so
beautiful

တကယ်လား
Really

ဒါ
အောင်ဆန်းရဲ့
သမီးပဲလေ
That's
Aung San's
daughter,
for
sure

ဒေါ်စု
Daw Suu

မိုက်ထဲမှာ အစာမဖြည့်
ထားရင်လဲသွား
လိမ့်မယ်လေ
If you don't put
something in your
mouth, you'll
collapse

ဘာမှမစားရသေးဘူး
မဟုတ်လား
You haven't had
a chance
to eat

ထားခဲ့လိုက်ပါ
Just set it
down

နောက်မှပဲ
စားပါ့မယ်
I'll eat
it later

ဟုတ်ကို
All
right

သ...
I
wish...

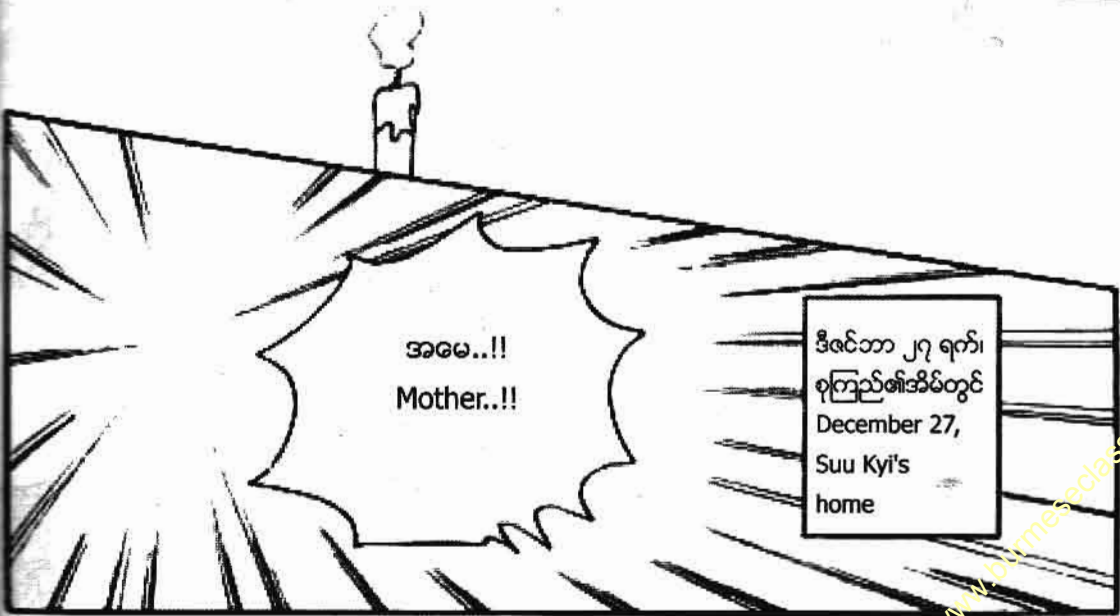

ပြန်ချင်လိုက်တာ
I wish
I could
return

လန်ဒန်က
ဘဝကို
လွမ်းတယ်
I miss life
in London

ရှင်..? တစ်ခုခုများ
ပြောလိုက်တာလား?
Sorry?
Did you say
something?

အမေ...!!
Mother..!!

ဒီရက်တာ ၂၇ ရက်၊
စုကြည်၏အိမ်တွင်
December 27,
Suu Kyi's
home

ဒေါ်ခင်ကြည်
တွယ်လွန်ခဲ့
ပါတယ်။
Aung San
Khin Kyi
passed away

စုကြည်ရဲ့ ယောက်ျားနဲ့
သားတွေ၊ အစ်ကိုဖြစ်တဲ့
အောင်ဆန်းဦးတို့ဟာ
ဈာပနပွဲတက်ဖို့ ချက်ချင်း
ပြန်လာကြတယ်။

Suu Kyi's husband and
sons, and her older
brother, Aung San Oo,
came immediately to
attend the funeral

ဒေါ်ခင်ကြည်ကို
ဂါရဝပြုဖို့အတွက်
ဈာပနအခမ်းအနားကို
လူတစ်သန်းကျော်
လာခဲ့ကြပါတယ်။
More than a million
people joined the
funeral procession
to pay their
respects to Khin Kyi

ဒီမိုကရေစီသာ
လိုချင်တယ်!
We want
democracy!

စစ်အာဏာ
သိမ်းမှုကို
ဘယ်တော့မှ
ခွေးမထောက်!
Never give
in to military
might!

အားလုံးကို
တောင်းပန်
ပါတယ်
Everyone,
please

ငြိမ်းချမ်းမှု
ရှိကြပါ။
ဆူညံပူပူ
မလုပ်ကြပါနဲ့။
Keep the peace
and don't make
a disturbance

ဒါက
ကျွန်မအမေရဲ့
နောက်ဆုံးခရီးပါ
This is my
mother's final
journey

အမေ့နောက်ဆုံး
ခရီးကို ငြိမ်းငြိမ်း
ချမ်းချမ်းပဲရှိစေ
ချင်ပါတယ်
I would like her
parting to be
peaceful

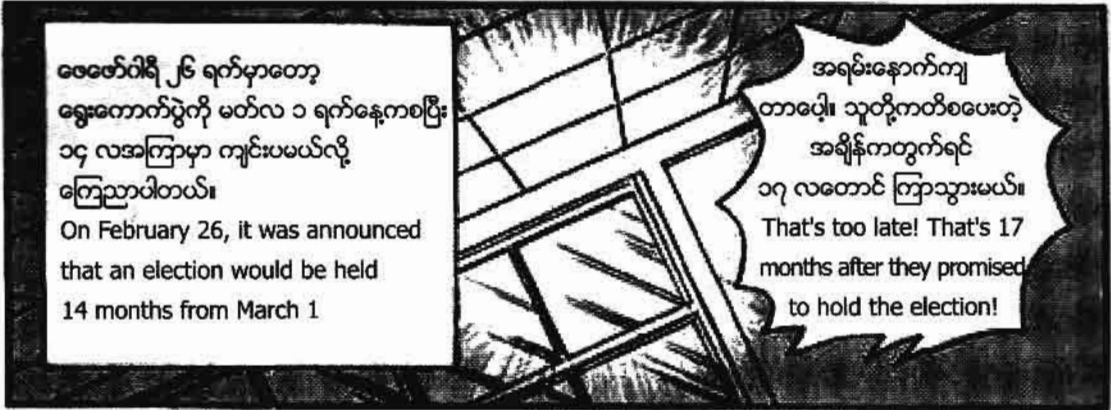
မြင့်မြတ်တဲ့
ဘုံကနေ
သမီးတို့ကို
စောင့်ရှောက်ပါဦး
Watch over us
from
heaven

အမေ
Mother

ဗမာပြည်သူတွေကို
ကျွန်မပေးထားတဲ့ကတိ
တည်စေရပါမယ်
I promise I will
keep my word to
the people of
Burma

ဒါမှ ကျွန်မတို့တိုင်းပြည်အတွက်
ခေတ်သစ်တစ်ခု စတင်မှာလေ။
So that a new era
can begin for our country

ဖေဖော်ဝါရီ ၂၆ ရက်မှာတော့
ရွေးကောက်ပွဲကို မတ်လ ၁ ရက်နေ့ကစပြီး
၁၄ လအကြာမှာ ကျင်းပမယ်လို့
ကြေညာပါတယ်။
On February 26, it was announced
that an election would be held
14 months from March 1

အရမ်းနှောက်ကျ
တာပေါ့။ သူတို့ကတိစပေးတဲ့
အချိန်ကတွက်ရင်
၁၇ လတောင် ကြာသွားမယ်။
That's too late! That's 17
months after they promised
to hold the election!

သူတို့က အာဏာကို
ဆက်ထိန်းဖို့
ကြိုးစားနေတာပဲ!
They're just trying
to hold onto power!

သူတို့လုပ်ချင်တိုင်း
လုပ်ခွင့်မပေးနိုင်ဘူး!!
We can't let them
get away with
this!!

ဧပြီလ ၅ ရက်
ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်သို့
စည်းရုံးရေးခရီးစဉ်
April 5
On a campaign trip to the
Irrawaddy delta

လူ ၄ ဦးထက်ပိုပြီး
စုဝေးတာတွေကို
တားမြစ်ပါတယ်
Gatherings of more
than four people
are forbidden

လူစုမခွင့်ရင်
ပစ်ရမိလိမ့်မယ်
Disperse or
we will
shoot

ဆက်သွားမယ်
Just
keep
going

ငါတို့
ဘယ်လို
လုပ်မလဲ?
What
should
we do?

အစိုးရဟာ ထိန်းချုပ်မှုကို
တစ်နေ့ပြီးတစ်နေ့
ပိုတင်းကျပ်လာခဲ့တယ်။
The government was
tightening its grip
day by day

နိုင်ငံအမည်ကို 'မြန်မာ'ဆိုပြီး
တစ်ဖက်သက်ပြောင်းလဲ
ပစ်ခဲ့တယ်။
It unilaterally declared the
country's name to be
"Myanmar"

မြန်မာတဲ့လား!?
Myanmar!?

ငါတို့တိုင်းပြည်ကို သူတို့က
ဒီလိုခေါ်နေတာလား?
Is that what
they're calling
our country now?

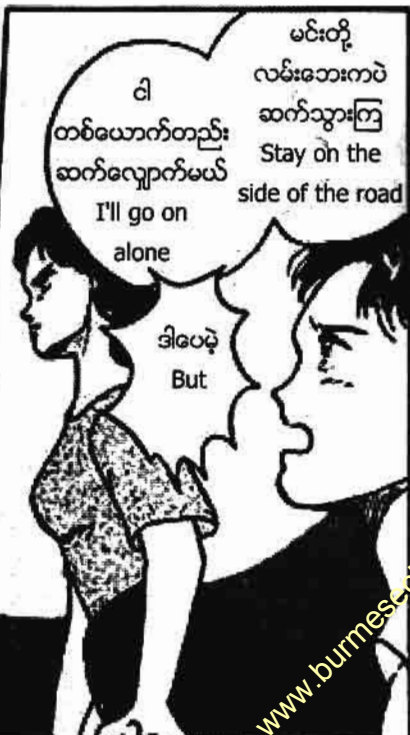

လမ်းလယ်ခေါင်
ကနေ မလျှောက်ဖို့
တာ့မြစ်တာ့ပါတယ်
You are forbidden
to walk in the
middle of the
road

နောက်ပြန်မလှည့်ရင်
ပစ်ရပါလိမ့်မယ်!!
Turn back
or I'll shoot!!

ဒေါ်စု..
Daw Suu!!

ငါ
တစ်ယောက်တည်း
ဆက်လျှောက်မယ်
I'll go on
alone

မင်းတို့
လမ်းဘေးကပဲ
ဆက်သွားကြ
Stay on the
side of the road

ဒါပေမဲ့
But

ကျွန်မတို့ကြိုနေရတဲ့
သိက္ခာမရှိတဲ့ဖြစ်စဉ်တွေ
နောက်ကွယ်မှာ
ဘယ်သူရှိနေလဲဆိုတာ
We know the people
of Burma know,
everyone knows

ကျွန်မတို့ရော
ဗမာပြည်သူတွေ
အားလုံးရော
သိကြတာပဲလေ
Who is behind the
senseless,
shameless events
we have been
witnessing

ကျွန်မတို့အနေနဲ့
အမှန်တရားကိုမမြင်ရင်
ယောင်ဆောင်နေတာ
ရပ်သင့်ပြီထင်တယ်။ အတည်
ကြည့်ပြီး ရင်ဆိုင်သင့်ပြီ။
Perhaps it is time to
stop turning our eyes
away from the truth,
and look it straight in
the face

ကျွန်မတို့တိုင်းပြည်နဲ့
ဒီမိုကရေစီအတွက် ရန်သူဟာ...
Our enemy,
the enemy of democracy and
of our country..

နောက်ကွယ်က
ထိန်းချုပ်နေတဲ့လူပဲလား။
ဦးနေဝင်းလား...!!
Is that man
who rules from
behind the
shadows,
Ne Win...!!

စစ်တပ်ဆိုတာ
တိုင်းပြည်ကိုသစ္စာ
စောင့်သိတဲ့ အလုပ်
အကျွေးပဲဖြစ်ရမယ်
The army must be
a faithful servant
of the
state

ပြည်သူကိုလည်း
သစ္စာရှိစွာ
အလုပ်အကျွေးပြုရမယ်
And it must also
faithfully serve
the people

ဦးနေဝင်းကို
အလုပ်အကျွေးပြုစရာ
မလိုဘူး
There is no need
to serve
Ne Win

ဒါပေမဲ့...
But...

သူ့ကိုရုံ့ချမိတဲ့အတွက်
ကျွန်မကိုအန္တရာယ်
ပေးလာမလားဆိုတာ
မသိပါဘူး။
I don't know if I will
be crushed for
speaking out against
him

ဦးနေဝင်းကို
ကျွန်မကြောက်ခဲ့
ပါတယ်။
I was afraid of
Ne Win

ဒီနေ့မှာ ကျွန်မက
အမှန်ကိုမပြောဘူးဆိုရင်
ဘယ်တော့မှပြောမှာလဲ?
If I don't speak the
truth today, then when?

ကျွန်မတို့က ရွေးကောက်ပွဲမှာ
နိုင်ရင်တောင်၊ ဦးနေဝင်း
ရှိနေသမျှတော့ ဖိနှိပ်မှုတွေက
ဆက်ဖြစ်လာမှာပဲ။
Even if we win the election,
as long as Ne Win is around,
the oppression will
inevitably continue

လက်ရှိအစိုးရဟာ
ဖက်ဆစ်အစိုးရပါပဲ။
The current
government is a
fascist regime

ဒါကြောင့်
ပြောစရာရှိတာကို
ပြောရမယ့်အချိန်ပဲ။
So it is time
to say what
must be said

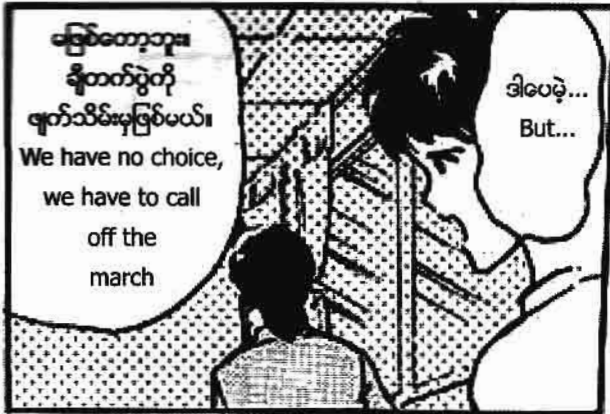
ဖက်ဆစ်ဝါဒကို
တိုက်ခိုက်ဖို့
ကျွန်မတို့သတ္တိရှိရမယ်။
We must have the
courage to fight
fascism

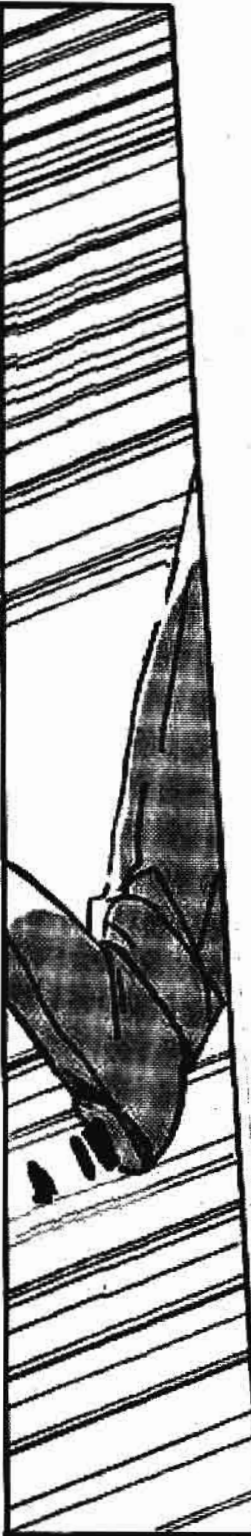
ဒါမှသာ
ကျွန်မတို့ တစ်နေ့
ဒီမိုကရေစီရနိုင်မယ်။
So that
we may one day
have
democracy!

ဇူလိုင် ၁၉ ရက်နေ့၊ အမျိုးသား
ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ဟာ
အာဇာနည်နေ့အထိမ်းအမှတ်အဖြစ်
ငြိမ်းချမ်းစွာစုဝေးပွဲကြီးတစ်ခု
လုပ်ဖို့စီစဉ်ခဲ့တယ်။
July 19, The National League
for Democracy planned to hold a
massive peaceful rally to mark
Martyrs' Day

အစိုးရက တုံ့ပြန်တဲ့အနေနဲ့
စစ်သားတစ်သောင်းခန့်ချထားပြီး
ထိုးဖောက်မရအောင်ပိတ်ဆို့ထားခဲ့တယ်။
In response, the government called
out ten thousand troops to form
an impenetrable baricade

ရှင်တို့
ဘာလုပ်ကြတာလဲ!?

What do you
think you're
doing!?

သူများအိမ်ထဲကို
အတင်းဝင်လာ
ကြတာလား!!
Forcing
your way into
people's
homes!!

အောင်ဆန်းစုကြည်
Aung San
Suu Kyi

တပ်မတော်နဲ့
ပြည်သူကြားမှာ
သွေးခွဲဖို့ကြိုးစားတဲ့အတွက်
For attempting to
create division
between the army
and the people

ခင်ဗျားကို
ဒီနေရာမှာတင်
ထိန်းသိမ်းလိုက်ပါပြီ။
You're being
detained
here

ဘယ်လို? What!?

ခင်ဗျားကို
နေအိမ်အကျယ်ချုပ်
တစ်နှစ်တိတိ
ချမှတ်ထားပါတယ်
You have been
placed under
house arrest
for one year

အခန်း (၃) အမှန်တရား ကင်းမဲ့ခြင်း

Chapter (3) Absence of Truth

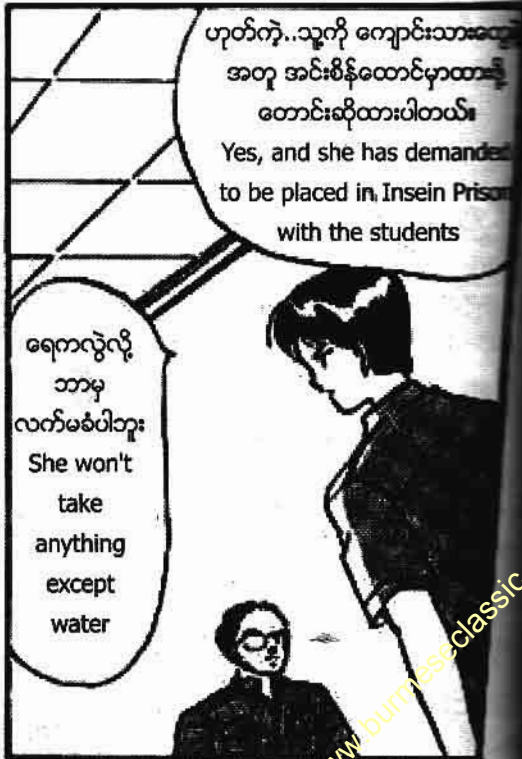

စုကြည်၏နေအိမ်
Suu Kyi's residence

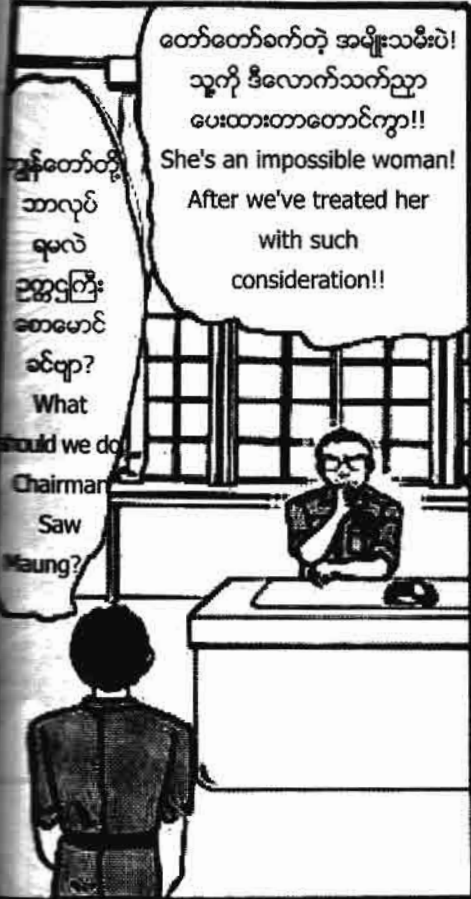
ဘာဖြစ်တယ်!?
What!?

စုကြည်က အစာငတ်ခံ ဆန္ဒပြတယ်၊ ဟုတ်လား? Suu Kyi has begun a hunger strike?

ဟုတ်ကဲ့...သူ့ကို ကျောင်းသားတွေ အတူ အင်းစိန်ထောင်မှာထားဦး တောင်းဆိုထားပါတယ်။ Yes, and she has demanded to be placed in Insein Prison with the students

ရေကလွဲလို့ ဘာမှ လက်မခံပါဘူး။ She won't take anything except water

တော်တော်ခက်တဲ့ အမျိုးသမီးပဲ!
သူ့ကို ဒီလောက်သက်ညှာ
ပေးထားတာတောင်ကွာ!!
She's an impossible woman!
After we've treated her
with such
consideration!!

ညွှန်တော်တို့
ဘာလုပ်
ရမလဲ
အတ္ထုပ္ပတ္တိ
စာမောင်
ခင်ဗျာ?
What
should we do
Chairman
Saw
Maung?

တောင်းဆိုတာကိုလိုက်လျောလို့မဖြစ်ဘူး။
We can't give in to her demand
အောင်ဆန်းသမီးကို ကြမ်းကြမ်းဆက်ဆံလို့မဖြစ်ဘူး!
ရုတ်ရုတ်သံသံဖြစ်ကုန်မယ်။
We can't treat Aung San's
daughter roughly!
It would cause an
uproar!

သယ်လိုလုပ်ရမလဲ
ခင်ဗျာ!
Well!

ဘာလဲ
ဟေ့?
What
is it?

လေဆိပ်လုံခြုံရေးက
ခန်းဆက်ပါတယ်
It's a call
from
airport security

စုကြည်ရဲ့ ယောက်ျား
မိုက်ကယ်အေရစ်
ပြည်ပကနေဝင်လာပါတယ်။
Suu Kyi's husband,
Michael Aris, has
entered the
country

သူ့ယောက်ျားနဲ့ပေးတွေ့ပြီး၊
အစာငတ်ခံဆန္ဒပြတာကိုရပ်ဖို့
နားရှုခိုင်းရမယ်
We'll let him meet her and
get him to persuade her
to end the hunger strike

ဟုတ်ကို
ခင်ဗျာ!!
Yes,
Sir!!

အစာငတ်ခံဆန္ဒပြမှု
သုံးရက်မြောက်နေ့
Day three
of the
hunger strike

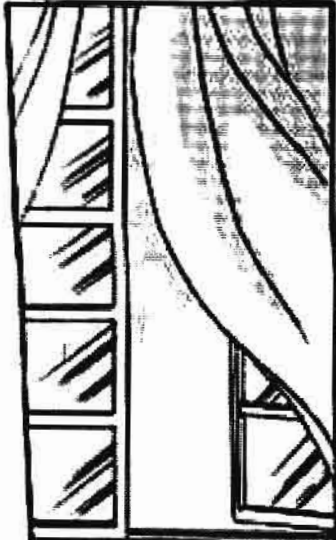

အစာငတ်ခံတာ
ဒီလောက်ခက်ခဲမှန်း
ငါ တစ်ခါမှမတွေးမိ
ခဲ့ဖူးဘူး
I could never have
imagined it would
be so hard to
stop
eating

ငါ့ကိုအကြောင်းပြချက်မရှိဘဲ
ထိန်းသိမ်းထားတာကို
ဒေါသထွက်လွန်းတယ်
I'm sick with anger over
being detained
for no reason

ဒါပေမဲ့ အရေးကြီးဆုံးက
အဖမ်းခံထားရတဲ့လူတွေ
ဘေးကင်းဖို့ကိုစဉ်းစားဖို့ပဲ
But the most
important thing
to think about is
the safety of those
who have been
arrested

ဒီလောက်ရက်စက်တဲ့အစိုးရက
ငါတို့လူတွေကို
ထောင်ထဲထည့်ထားရုံနဲ့
ကျေနပ်မှာမဟုတ်ဘူး
A regime this cruel
is not just going to
put my colleagues
in prison and
leave it at that

သူတို့ကို
ကာကွယ်ပေးနိုင်တာ
ငါပဲရှိတယ်
The only one
who can protect
them is me

ငါ တောင်းဆိုတာတွေကို
လိုက်လျောအောင်
တစ်ခုခုလုပ်ရမယ်
I have to do
something to
make them meet
my demand

ကျွန်မကို
ခွန်အားတွေပေးပါ
Give me
strength

အဖေ
Father

ခင်ဗျားမှာ ပြောစရာ
ဒါအကုန်ပဲလား!?
Is that all
you have to say!?

သူ ဒီလိုဆက်သွားရင်
အသက်ပါ ပါသွားလိမ့်မယ်!
If she goes
on like this,
her life will
be in danger!

ဒါပေမဲ့ တားနိုင်ဖို့ဆိုရင်
သဘောတူချက်အချို့
ရမှဖြစ်မယ်
But to do that,
we must come to
some sort of
agreement

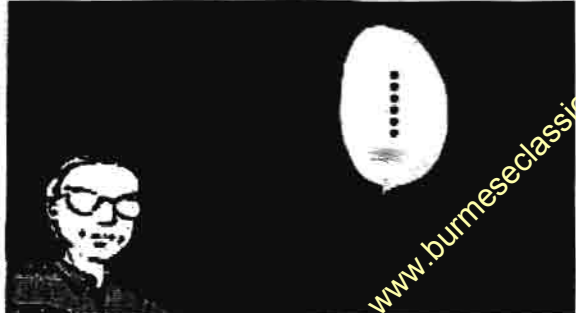
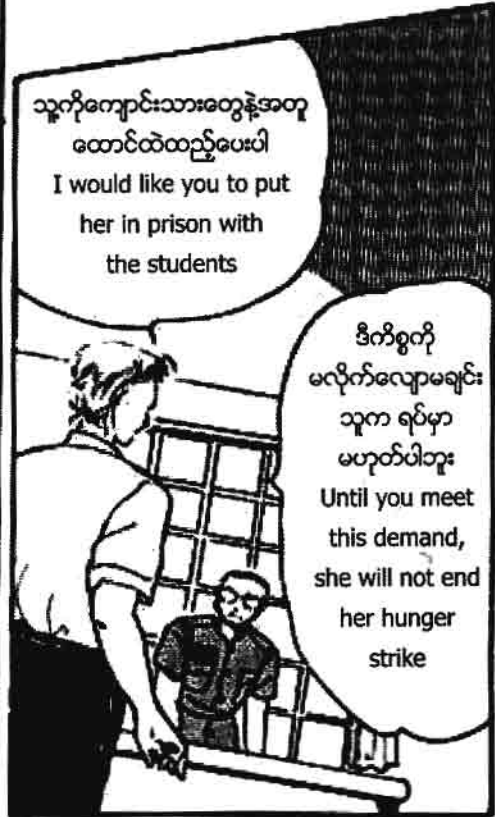
သူ့ကိုကျောင်းသားတွေနဲ့အတူ
ထောင်ထဲထည့်ပေးပါ
I would like you to put
her in prison with
the students

ဒီကိစ္စကို
မလိုက်လျော့မရင်း
သူက ရင်မှာ
မဟုတ်ပါဘူး
Until you meet
this demand,
she will not end
her hunger
strike

ကျုပ်
သိပါတယ်
I
know

ကဲ ခင်ဗျား
ဘာလိုချင်လဲပြောပါ
Well, tell me
what you
want!!

ဖြစ်နိုင်ရင်
အစာတတ်စ်
ဆန္ဒပြတာကို
ကျုပ်လည်း
တားချင်တာပါ
If I could, I
would like to
bring this hunger
strike to an end

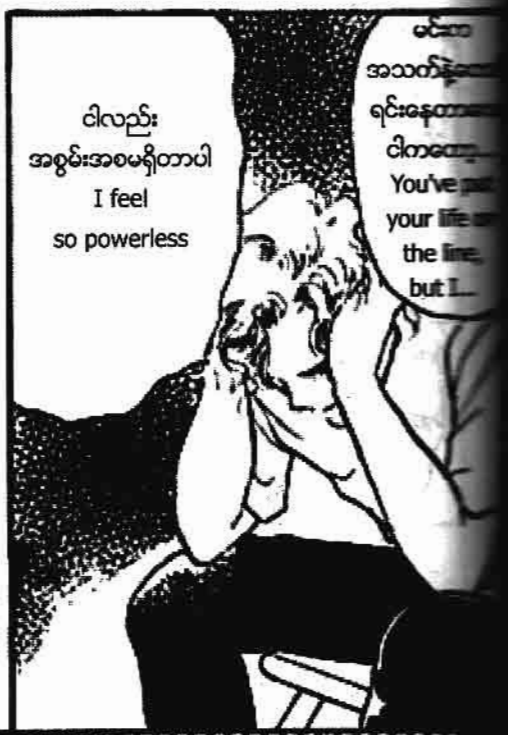

ဖု..
Suu..

ငါ
တောင်းပန်
ပါတယ်
I'm
sorry
သူတို့
စိတ်ပြောင်းအောင်
ငါလည်းမလုပ်နိုင်ဘူး
I couldn't get
them to change
their minds

ငါလည်း
အစွမ်းအစမရှိတာပါ
I feel
so powerless

ငါ့အသက်နဲ့
ရင်းနှီးတာ
ငါကတော့...
You've put
your life on
the line,
but I...

မိတ်တယ်...
Darling...

ထောင်ထဲရောက်နေတဲ့ လူတွေကို တွေးလိုက်ရင် ကျွန်မခံစားနေရတာတွေကို မေ့သွားတယ်

When I think of the others who are in prison,

I don't feel that I am suffering so much

သတ္တိရယ် ခံယူချက်ရယ်နဲ့ ကျွန်မ ကျော်ဖြတ်မှာပါ။ ဒါပေမဲ့ ...

With courage and conviction, I will get through this.

But ...

ဒါကလည်း

ခွန်အားပေးနေတဲ့လူတွေ ကျွန်မအနားမှာရှိမှန်းသိနေလို့ပါ
That is because I know there are people close to me who are giving me strength

ရှင်ပပေါ့
မိုက်ကယ်
You,
Michael

နောက်ပြီး သားတွေပေါ့
And our sons

ဘေးမှာ ရှင်ရှိနေတဲ့အတွက် ကျွန်မ အေးအေးချမ်းချမ်းနဲ့ တိုက်ပွဲဆက်ဝင်နိုင်ပါပြီ
Because I have you by my side, I can fight on with peace of mind

စုကြည်ဟာ နောက်ဆုံးတော့ အစိုးရနဲ့သဘောတူညီမှုရခဲ့တယ်။ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကို မနှိပ်စက်ဖို့နဲ့ နည်းလမ်းတကျ ရုံးတင်စစ်ဆေးဖို့ပါပဲ။
Suu Kyi finally reached an agreement with the regime, which promised not to torture political detainees and to give them a formal trial

အစာငတ်ခံဆန္ဒ စပြုချိန်မှာ ကိုယ်အလေးချိန်ပေါင် ၁၇၀ ကျော် ရှိခဲ့ပေမယ့်၊ ၁၂ ရက်အကြာ ဆန္ဒပြမှု ရပ်လိုက်ချိန်မှာ ၁၁ ပေါင်ကျော်ကျော် ကျသွားခဲ့တယ်။
She weighted 47kg when she started her hunger strike, and 5kg less than that when it ended 12 days later

သူ နာလန်ပြန်ထတဲ့အထိ သူ့မိသားစုဟာ ဗမာပြည်မှာ ဆက်ရှိနေခဲ့တယ်။
Her family remained in Burma until her health recovered

ဒီလိုနဲ့
စက်တင်ဘာ
၂ ရက်နေ့မှာ
Then, on
September
2

သူတို့နဲ့
လုံးဝထပ်တွေ့
ရတော့မှာမဟုတ်သလို
ကျွန်မခံစားရတယ်
I feel as if
I will never see
them again

အပြင်ကျွန်မမှာ ဘာတွေ
ဖြစ်နေသလဲ ဆိုတာလည်း
ကျွန်မ မသိရပါဘူး။
I have no way of
knowing what's
happening outside

ဒါပေမဲ့ ကျွန်မ ဒီမှာ
ရှိနေသရွေ့ အရှုံးပေးမှာ
မဟုတ်ဘူးဆိုတာတော့
ဦးနေဝင်း သိမှာပါ။
But as long as I'm here,
Ne Win will know that
I have no intention of
giving in

မိုက်ကယ်နဲ့ သားတွေက
အင်္ဂလန်ကိုပြန်သွားခဲ့တယ်။
Michael and her sons
returned to England

ပြည်သူတွေကို
ကျွန်မ ကတိ
တည်မယ် ဆိုတာ
သူသိအောင်ပြမယ်။
I will show him
that I will keep
my promise
to the people

အောင်ဆန်းရဲ့
သမီးဟာ
မလိမ်တတ်ပါဘူး။
The daughter of
Aung San does
not lie

စုကြည် သံသယရှိခဲ့တဲ့အတိုင်း
အစိုးရဟာ သူ့သားတွေကို
ဗမာပြည်ပြန်လာခွင့်
မပေးတော့ပါဘူး။
As Suu Kyi suspected,
the government refused
to allow her sons to
return to Burma

သူ့ကို စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ
ဖိအားပိုပေးချင်လို့ လုပ်ခဲ့တာပါ။
This was done to increase
the psychological pressure
on her

မြန်မာအစိုးရရုံးချုပ်
Myanmar government headquarters

ဘာလဲ?
What?

မိုက်ကယ်အဲရစ်ကို
ပြည်ဝင်ခွင့်
ပြုထားတယ်
We've issued
a visa to
Micheal Airts

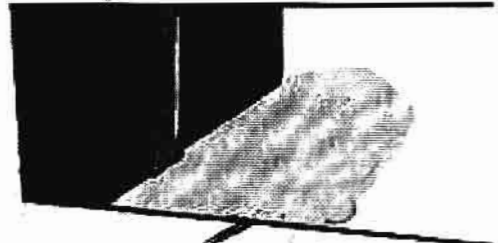

ဒါ နောက်ဆုံးအကြိမ်ပဲ
This is
the last time

ရေရှည်မတ်အတွက်
၂ ပတ်နေခွင့်ပေးမယ်။
စုကြည်ကို ဒီနိုင်ငံက
ထွက်သွားဖို့စည်းရုံးခိုင်းရမယ်။
We'll give him two weeks
for Christmas. We'll get
him to persuade Suu Kyi
to go into exile

ခရစ္စမတ်မှာ
ပျော်ရွှင်ပါစေဗျာ!!
Merry
Christmas!!

ဟင်...!!
Oh...!!

မိုက်ကယ်!!
Michael!!

ရှင်ကိုတွေ့ရတာ ဝမ်းသာလိုက်တာ!
ကျွန်မအတွက် အကောင်းဆုံး
ခရစ္စမတ်လက်ဆောင်ပါပဲ!
I'm so happy to see you!
What a wonderful
Christmas present!

ခု!
Suu!

ရှင်နဲ့ ကလေးတွေအတွက်
အရမ်းစိတ်ပူနေတာပါ။
I've been worried
about you and the
children since...
ကျွန်မ..
I...

ငါတို့
သားအဖတွေ
အဆင်ပြေပါတယ်
The boys
and I
are fine

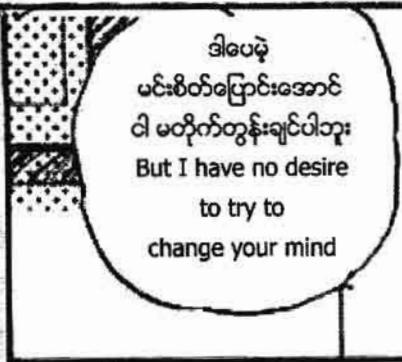

မင်းအတွက်ပဲ
စိုးရိမ်နေတာပါ
We have
been worried
about you

သူတို့က
မင်းကို
ဒီနိုင်ငံက
ထွက်သွား
စေချင်တယ်
They want
you to go
into exile

အစိုးရက ငါ့ကိုလာခွင့်ပြုတယ်
ဆိုတာ မင်းကိုထွက်သွားအောင်
နားချခိုင်းဖို့ပါ။
The government allowed me
to come because they want
me to persuade you to leave

ဒါပေမဲ့
မင်းစိတ်ပြောင်းအောင်
ငါ မတိုက်တွန်းချင်ပါဘူး
But I have no desire
to try to
change your mind

ငါတို့တွေအဝေးကြီး
ခွဲနေရပေမယ့် ငါတို့
သံယောဇဉ်က ခိုင်မာပါတယ်။
Our bond is strong, even
when we are
separated by a
great distance

မိုက်ကယ်
Michael

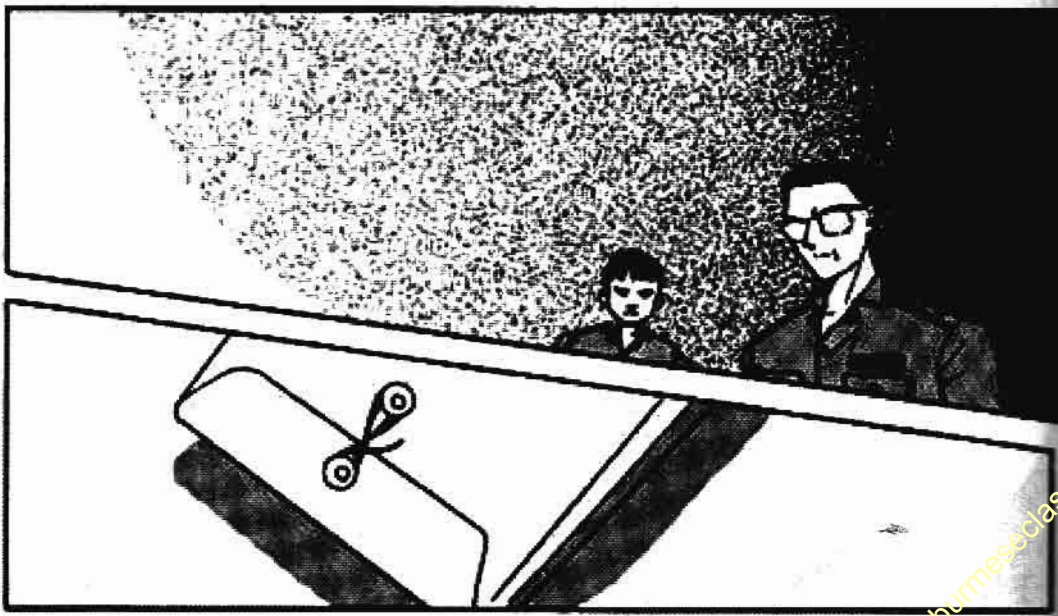
တစ်နေ့တော့
ငါတို့မိသားစု
အတူပြန်နေရမယ်လို့
ငါ ယုံတယ်။
I believe that one day
we'll be able to live
together again as a
family

သူတို့အတူနေရတဲ့ ၂ ပတ်ဟာ
အိပ်မက်တစ်ခုလိုကုန်ဆုံး
သွားခဲ့တယ်။
Their two weeks together
passed like a dream

မိုက်ကယ်နဲ့ပြန်ဆုံ
ရတာကြောင့်
စုကြည်အတွက်
ခွန်အားသစ်တွေ
ပြန်ရခဲ့တယ်။
This reunion with
Michael gave
Suu Kyi renewed
strength

ဒါတွေက စု
ကိုယ်စားလှယ်လောင်း
အရွေးခံဖို့ လက်မှတ်ထိုး
ထားတာတွေပါ။
These are the signed
documents for
Suu's candidacy

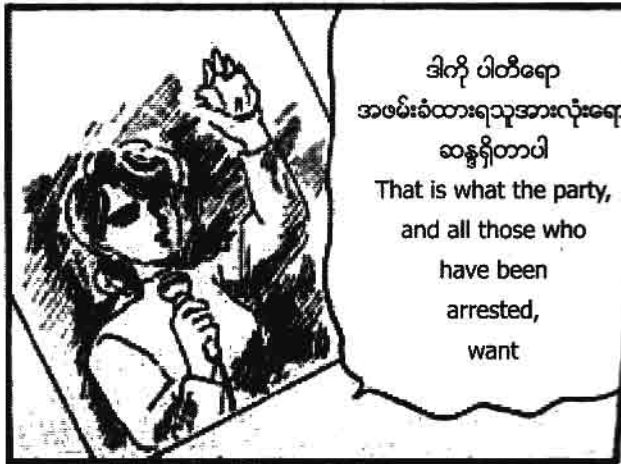
ကျေးဇူးတင်
ပါတယ်
မစ္စတာအဲရစ်
Thank you,
Mr. Aris

အခုလိုကူညီတာ
ကျေးဇူးတင်
We appreciate
your help

ဒေါ်စု အဖမ်းခံရပြီး
နောက်ပိုင်း အင်န်အယ်လ်ဒီ
ပါတီဝင်တွေ အများကြီး
ထိန်းသိမ်းခံရတယ်
Since Daw Suu's
arrest, many other
NLD members
have been
detained

ဒါပေမဲ့
ရွေးကောက်ပွဲဝင်ဖို့ကို
ကျွန်တော်တို့
စီစဉ်ထားတုန်းပါပဲ
But we still plan
to take
part in the
election

ဒါကို ပါတီရော
အဖမ်းခံထားရသူအားလုံးရော
ဆန္ဒရှိတာပါ
That is what the party,
and all those who
have been
arrested,
want

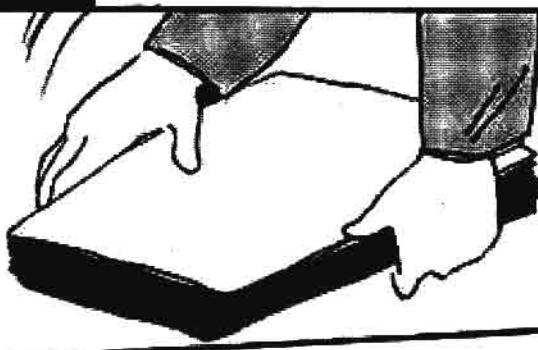
ဒေါ်စုအတွက်
ကျွန်တော်တို့ဆက်ပြီး
တိုက်ပွဲဝင်မယ်!
We will fight on
for Daw Suu's
sake!

ခင်ဗျားတို့
အားလုံး
ကံကောင်းကြပါစေ
Good luck to
all of you

ကျေးဇူး
တင်ပါတယ်
Thank
you

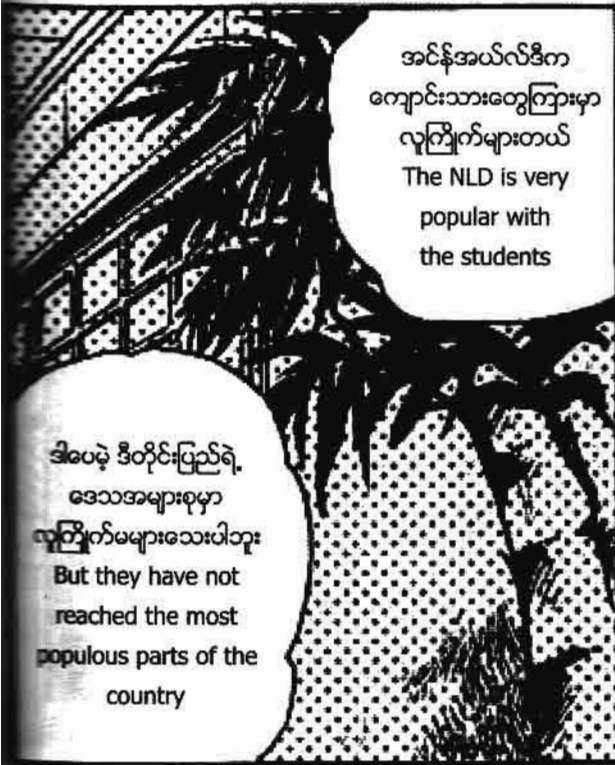
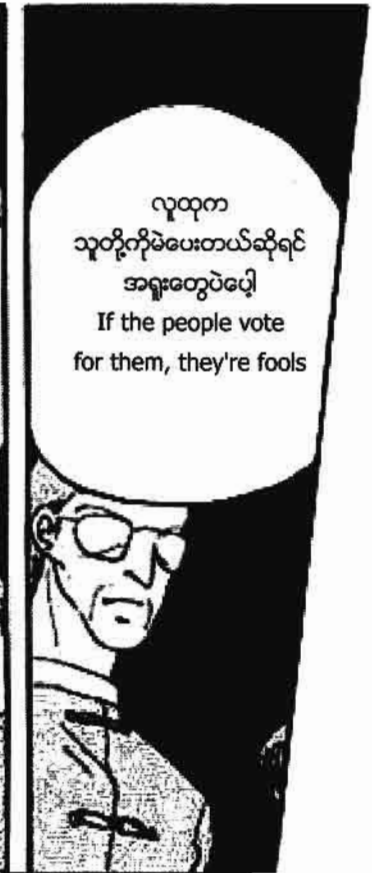
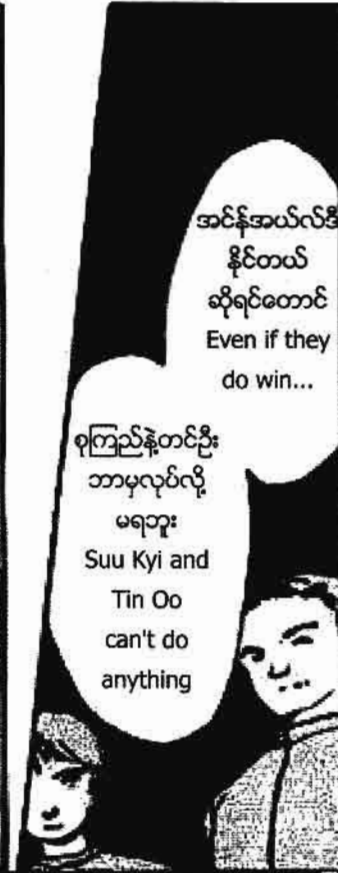

ပါတီ ၉၃ ခုကနေ
ကိုယ်စားလှယ်လောင်း ၂၂၉၆ ထောက်
လက်ခံရရှိထားတယ်။
We have accepted
2,296 candidates from
93 parties

အင်န်အယ်လ်ဒီ
အပါအဝင်ပေါ့
Including the
NLD

သူတို့ကို ရွေးကောက်ပွဲမှာ
ဝင်ပြိုင်ခွင့်ပေးသင့်ပါ့မလား
ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးစောမောင်?
Do you really think we
should allow them to
run, Chairman
Saw Maung?

ပြည်ပသတင်းသမားတွေကိုတောင်
ဝင်ခွင့်ပေးလို့ရတယ်
We can even allow
foreign journalists into the
country

ငါတို့က မျှမျှတတ
နိုင်မယ်ဆိုရင် ပြည်ပက
ဝေဖန်သူတွေလည်း
တိတ်သွားလိမ့်မယ်
If we win this
election fair and
square, our
international critics
will be silenced

ဒါပေမဲ့ သူတို့အတွက်
အခွင့်အရေးလေး
ရှိနေမယ်ဆိုရင်..
But if there's
even a small
chance

ဘာ!?
What!?

တိုင်းရင်းသားစည်းလုံး
ညီညွတ်ရေးပါတီရဲ့
အင်အားကိုမယုံတာလားကွ
Do you have any doubt
about the power of
the National
Unity Party?

ဘာမှ
စိုးရိမ်စရာ
မရှိဘူး!
There is no
need to
worry!

ငါတို့ဘက်မှာ
အမျိုးသားသူရဲကောင်း
ဦးနေဝင်းရှိတယ်!
We have a
national hero,
Ne Win,
on our side!

မဲဆွယ်ရေး လှုပ်ရှားမှုတွေကို တင်းကျပ်တဲ့ စည်းကမ်းတွေ ချမှတ်ခဲ့ပါတယ်။
 Strict regulations were imposed on campaigning activities

ပြည်သူနဲ့ တပ်မတော်ကြားမှာ ဘယ်သူတို့မှ ကြားဝင်ခံမှာမဟုတ်ဘူး!
 We won't allow anyone to come between the people and the patriotic army!

မှန်ကန်တဲ့ အောင်ပွဲဖြစ်ဖို့ မဲပေးကြပါ!!
 Vote for a just victory!!

တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေး ပါတီဟာ ပြည်သူ့အတွက်ပါပဲ
 The National Unity Party is a friend of the people

တို့လိုနီလက်သစ်တွေ ကြောင့် တိုင်းပြည် လမ်းမှားမှာကို ကျွန်တို့ ခွင့်မပြုဘူး
 We won't allow the neo-colonialists to lead the country astray

တိုင်းပြည်နဲ့ အစိုးရကို အပုပ်ချခွင့် မရှိပါဘူး။ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတွေရဲ့ ဟောပြောမှုကိုလည်း စိစစ်ဖြတ်တောက်ခဲ့တယ်။
 It was forbidden to defame the state or the government, and candidates were subjected to censorship by the authorities

ရွေးကောက်ပွဲနေ့
 မေလ ၂၇ ရက်၊
 ၁၉၉၀
 Election Day
 May 27, 1990

ကျွန်မတို့ကိုကာကွယ်ပေးပါ။
 ပိုကောင်းတဲ့အနာဂတ်တစ်ခု
 ဖန်တီးပေးပါ။
 Protects us and
 promises us
 a better future

ကျွန်မတို့ရဲ့
 ခမောက်ပေါ့
 Our
 khamauk

ခမောက်...
 khamauk...

ခမောက်...
 khamauk...

အမျိုးသား
 ဒီမိုကရေစီ
 အဖွဲ့ချုပ်
 (ခမောက်ပါတီ)
 The National
 League for
 Democracy
 (The "Khamauk"
 party)

ဒေါ်အောင်ဆန်း
 စုကြည်ရဲ့ ပါတီဟာ
 The party of
 Daw AUng San
 Suu Kyi

ငါတို့အတွက်
 လွတ်လပ်မှုနဲ့ ဒီမိုကရေစီကို
 ယူလာပေးလိမ့်မယ်။
 will bring us
 freedom and
 democracy

အကျဉ်းချ
 ခံထားရတာတောင်
 အောင်ဆန်းရဲ့ သမီးဟာ
 အရုံးမပေးဘူး။
 Even in her
 confinement,
 the daughter of
 Aung San is
 unyielding

သူ့ကျေးဇူးကြောင့်
 ပြောင်းလဲဖို့အတွက်
 ငါတို့မျှော်လင့်နိုင်ပြီ။
 Thanks to her,
 we can hope
 for change

အခြေအနေဆိုးကုန်ပြီ!
This is terrible!

ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်တွေ
ဝင်လာပြီ
The results of
the election have
come in

မြို့ကြီးတွေမှာ
အင်န်အယ်လ်ဒီက
ဆန္ဒမဲတစ်ဝက်ကျော်နဲ့
အနိုင်ရတယ်
In the cities, the
NLD has won
more than half
the votes

ဒါနဲ့တင် သူတို့က
လွှတ်တော်မှာ
အမတ်နေရာ ၁၀၀ ရသွားပြီ
That already guarantees
them 100 seats in
parliament

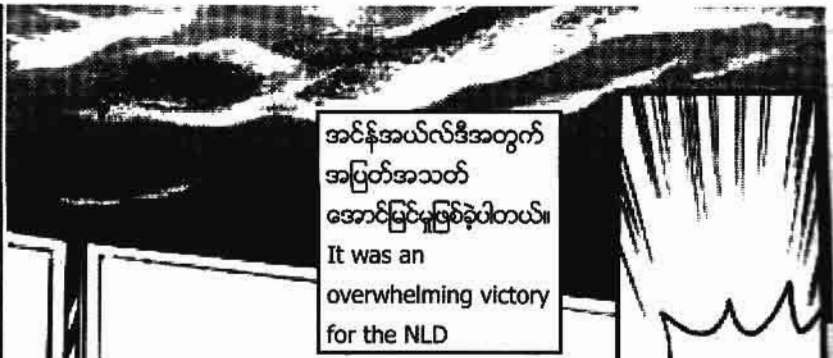
အပြတ်
အသတ်
နိုင်တယ်ဟေ့
It's a
landslide!

အင်န်အယ်လ်ဒီက
နေရာအများစု
နိုင်သွားပြီ
The NLD
has won a
majority

အင်န်အယ်လ်ဒီအတွက်
အပြတ်အသတ်
အောင်မြင်မှုဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။
It was an
overwhelming victory
for the NLD

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်

စုကြည်ကို
လွှတ်ပေး!!
Release
Suu Kyi!!

အမတ်နေရာ ၄၈၅ ခုမှ
၃၉၂ နေရာနိုင်ခဲ့တယ်။
လွှတ်တော်ရဲ့ ၈၉% ဖြစ်ပါတယ်။
The party won 392
out of 485 seats,
or 89% of the
parliament

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်

ဥက္ကဋ္ဌကြီး
ခင်ဗျာ....
Chairman

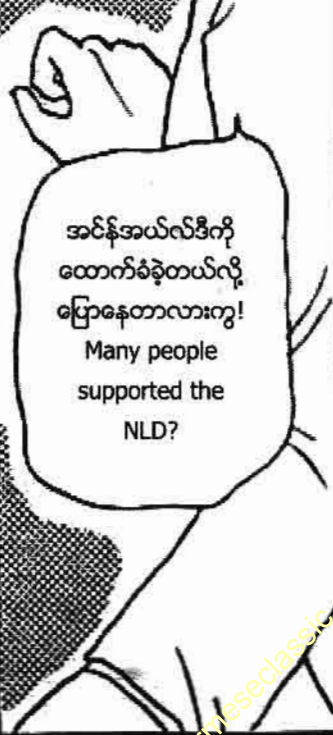
ဘာပြောဆိုခွင့်မပေးဘဲ
ထိန်းသိမ်းခံထားရချိန်မှာတောင်
ဆက်ပြီးတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့တဲ့စုကြည်
အတွက် ပြည်သူတွေက
ထောက်ခံမှုကိုပြလိုက်တာပါ။
The people had shown their
support for Suu Kyi, who
continued to resist even when
she had been silenced and
placed in detention

ငါတို့စစ်တပ်ထဲ
မှာတောင်
တော်တော်များများက...
You mean that even
within our own
armed forces

အင်န်အယ်လ်ဒီကို
ထောက်ခံခဲ့တယ်လို့
ပြောနေတာလားကွ!
Many people
supported the
NLD?

ဒါပေမဲ့ ဒီပိုကာရေဗီ
အတွက် တံခါးပေါက်က
ပွင့်မလာခဲ့ပါဘူး။
But the door to democracy
did not open

လွှတ်တော်
ခေါ်မယ်ဆိုတာ
အခြေခံဥပဒေသစ်
ရေးဖို့ပဲ
Parliament must be
convened to draft
a new
constitution

ရေးဆွဲ
မပြီးခင်အထိ
အာဏာလွှဲပေးမှာ
မဟုတ်ဘူး
Until this has
been accomplished,
there will be
no handover
of power

ဒါဆို ထောင်ကျနေတဲ့
ပါတီဝင်တွေကို
လွှတ်ပေးရမယ်
So imprisoned
party members
must be
released

ကျုပ်
ခွင့်မပြု
နိုင်ဘူး
I can't
allow
that

ဘာကြောင့်
လဲ!?
Why!?

ခင်ဗျားက
ရွေးကောက်ပွဲ
ရလဒ်ကို
လစ်လျူရှုနေတာပဲ!
You're ignoring
the results of the
election!

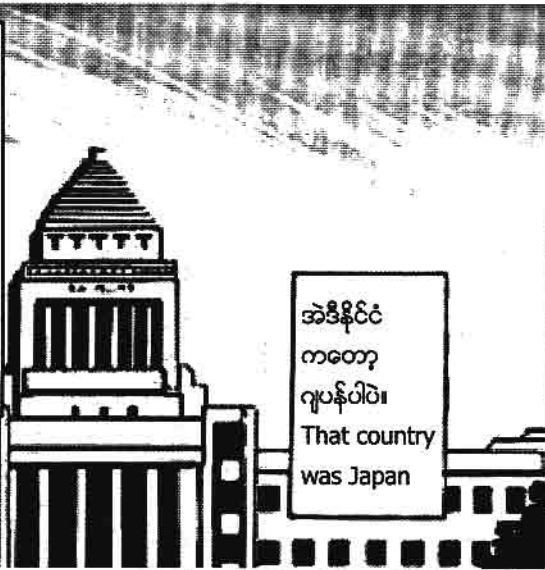
ကျုပ်တို့က
အာဏာလွှဲပေးချင်လို့မဟုတ်ဘူး
ကြည်မောင်
Kyi Maung,
it's not that we don't want
to hand over power

မှန်မှန်ကန်ကန်
လွှဲပေးနိုင်အောင်
လုပ်ရတာပါ
We just want to
ensure that it's done
in the right manner

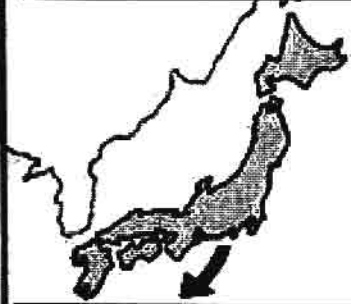
ဒီအခြေအနေကြောင့်
အင်န်အယ်လ်ဒီ ခုဥက္ကဋ္ဌ
ကြည်မောင်ဟာ ပြည်ပနိုင်ငံ
တစ်ခုကို ကြားဝင်ဖြေရှင်းပေးဖို့
ပေတ္တာရပ်ခံပါတယ်။
To break the deadlock, NLD
Vice Chairman Kyi Maung
appealed to a foreign
country to mediate

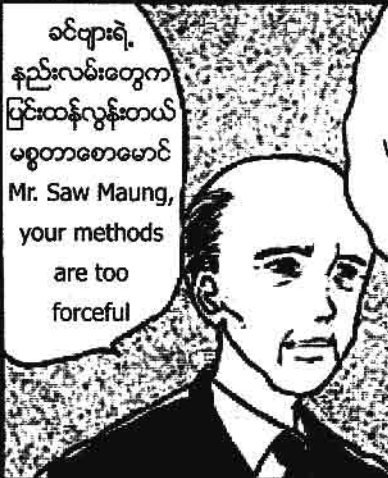
အဲဒီနိုင်ငံ
ကတော့
ဂျပန်ပါပဲ။
That country
was Japan

အမေရိကန်နဲ့တခြားနိုင်ငံတွေကတော့
စစ်အာဏာသိမ်းမှုနဲ့ လူ့အခွင့်အရေး
ချိုးဖောက်မှုတွေအတွက် စောမောင်
အစိုးရကို ဆက်ပြီးရှုတ်ချတယ်။
America and other countries
continued to condemn the Saw
Maung regime for its use of military
force and human rights violations

ဗမာပြည်ကိုအဓိက ပံ့ပိုးပေးခဲ့တဲ့
ဂျပန်ကတော့ တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးမှုရအောင်
စစ်အစိုးရကို အသိအမှတ်ပြုခဲ့တယ်။
Japan, which had been a major
provider of aid to Burma,
recognized the military regime to
take advantage of development
in the country

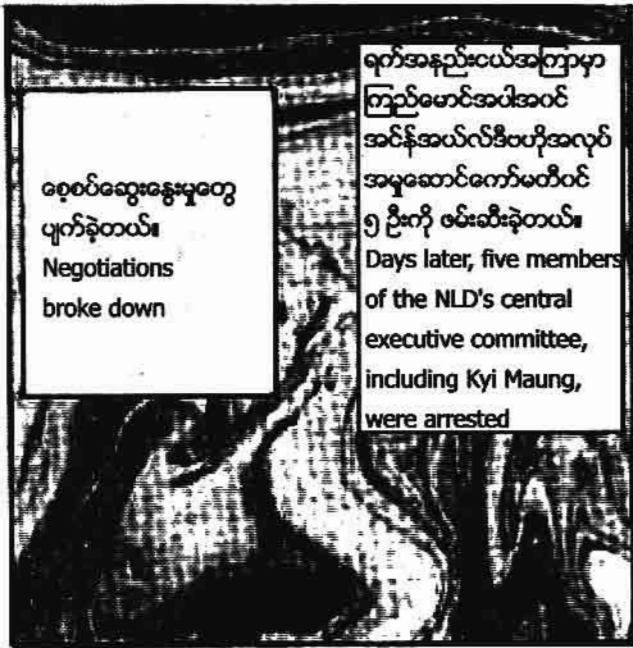
ခင်ဗျားရဲ့
နည်းလမ်းတွေက
ပြင်းထန်လွန်းတယ်
မစ္စတာစောမောင်
Mr. Saw Maung,
your methods
are too
forceful

မစ္စတကြည်ကို
လွှတ်ပေးတာလည်း
မြင်ချင်ပါတယ်
We would like to see
the release of
Ms. Suu Kyi

သူကသာ နိုင်ငံရေးကို
စွန့်လွှတ်မယ် ဒါမှမဟုတ်
တိုင်းပြည်က
ထွက်သွားမယ်ဆိုရင်
If she refrains
from political activity
or leaves the
country

ကျွန်တော်တို့က
သူ့ကိုအရမ်း
လွှတ်ပေးချင်
ပါတယ်
We are quite
willing to
release her

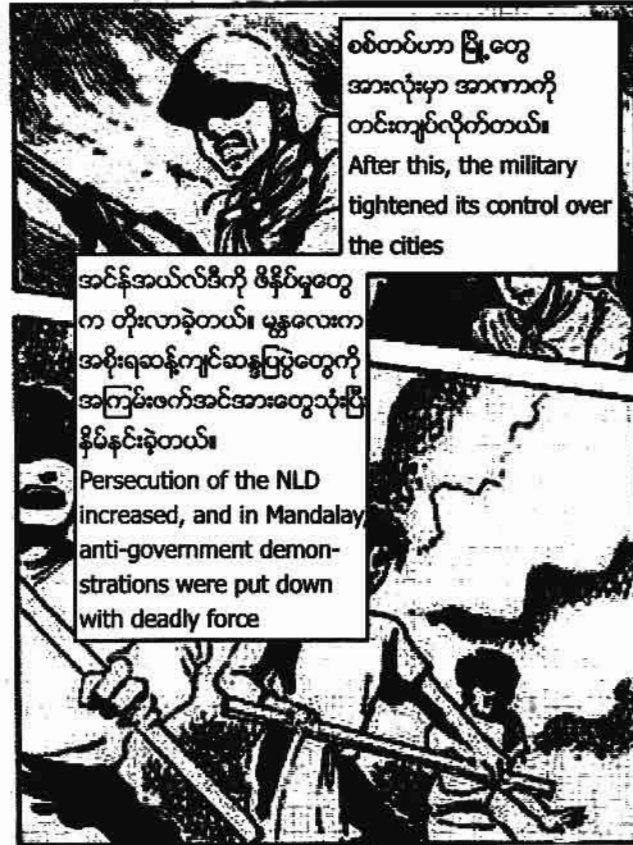
စေ့စပ်ဆွေးနွေးမှုတွေ ပျက်ခဲ့တယ်။
Negotiations broke down

ရက်အနည်းငယ်အကြာမှာ ကြည်မောင်အပါအဝင် အင်န်အယ်လ်ဒီတဟိုအလုပ် အမှုဆောင်ကော်မတီဝင် ၅ ဦးကို ဖမ်းဆီးခဲ့တယ်။ Days later, five members of the NLD's central executive committee, including Kyi Maung, were arrested

သံဃာတော်တွေက စစ်တပ်ရဲ့ လှူဒါန်းပစ္စည်းတွေကို လက်မခံဘဲ တိုက်ပွဲဝင်တယ်။ Monks resisted by refusing to receive aims from the military

ဒီ ဆန္ဒပြမှုကို စစ်တပ်ကပဲ ရေမှုန်းခဲ့တယ်။ This strike was also crushed by the army

စစ်တပ်ဟာ မြို့တွေ အားလုံးမှာ အာဏာကို တင်းကျပ်လိုက်တယ်။ After this, the military tightened its control over the cities

အင်န်အယ်လ်ဒီကို ဖိနှိပ်မှုတွေ က တိုးလာခဲ့တယ်။ မန္တလေးက အစိုးရဆန့်ကျင်ဆန္ဒပြပွဲတွေကို အကြမ်းဖက်အင်အားတွေသုံးပြီး နှိမ်နင်းခဲ့တယ်။ Persecution of the NLD increased, and in Mandalay anti-government demonstrations were put down with deadly force

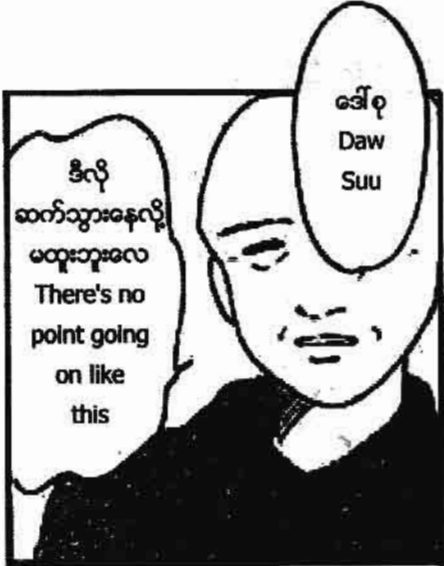
ဗုဒ္ဓဘာသာလွှမ်းမိုး
တဲ့ မောပြည်မှာ
အစိုးရကိုတော်လှန်
မယ်ဆိုရင် သံဃာ
တော်တွေလည်း
အသက်အန္တရာယ်
ရှိသလို ဇမ်းဆီး
လည်းခံရနိုင်တယ်။
In predominantly
Buddhist Burma,
even monks can
be killed or
arrested for
resisting the
government

တိုက်ပွဲဆက်ဝင်နိုင်
မယ့်လူလည်း
တစ်ယောက်မှ
မကျန်တော့ပါဘူး။
There was nobody
left who could
continue the
struggle

မောပြည်ဟာ လုံးဝ
အသံတိတ်ခဲ့ရပါပြီ။
Burma had been
completely
silenced

ဒါပေမဲ့...
But...

BURMESE
CLASSIC

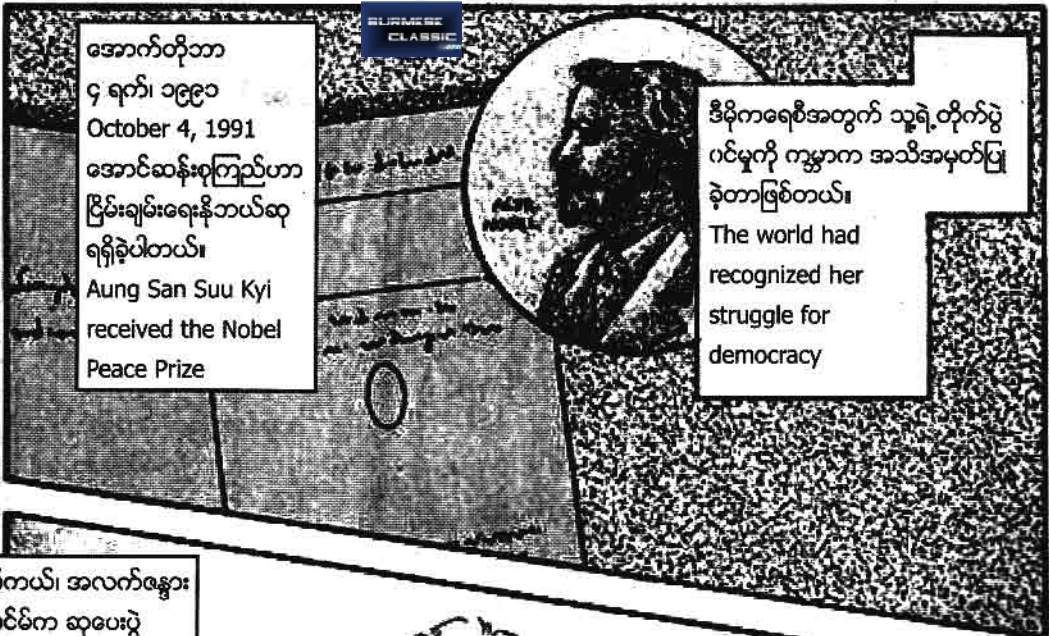

ကျွန်မ
ထိန်းသိမ်းခံနေရသမျှ
As long as
I am
detained

ပြည်သူကလည်း
သူတို့ရဲ့လွတ်လပ်ဖို့
အိမ်မက်ကို
ဘယ်တော့မှမေ့မှာ
မဟုတ်ဘူး
The people will
never forget their
dream of
freedom

အောက်တိုဘာ
၄ ရက်၊ ၁၉၉၁
October 4, 1991
အောင်ဆန်းစုကြည်ဟာ
ငြိမ်းချမ်းရေးနိုဘယ်ဆု
ရရှိခဲ့ပါတယ်။
Aung San Suu Kyi
received the Nobel
Peace Prize

ဒီမိုကရေစီအတွက် သူ့ရဲ့တိုက်ပွဲ
ပင်မကို ကမ္ဘာက အသိအမှတ်ပြု
ခဲ့တာဖြစ်တယ်။
The world had
recognized her
struggle for
democracy

မိုက်ကယ်၊ အလက်ဇန္ဒား
နိုတင်မ်က ဆုပေးပွဲ
အခမ်းအနားကို
တက်ခဲ့တယ်။
Micheal, Alexander
and Kim attended the
ceremony

ထိန်းသိမ်းခံအဖြစ် ရှိနေတုန်း
ဖြစ်တဲ့ စုကြည်ကိုယ်စား
သူတို့က ဆုလက်ခံခဲ့တယ်။
They received the award
on behalf of Suu Kyi,
who had still not been
released

၁၉၉၁ မှာ မြန်မာအစိုးရဟာ စုကြည်
 ပီသားစုနဲ့တွေ့ဆုံခဲ့ပြီး သူ့ရဲ့ နိုင်ငံရေး
 ပြစ်မှုအချို့ကို ပယ်ဖျက်ပေးဖို့
 သဘောတူခဲ့ပါတယ်။
 In 1991, the Myanmar
 government met with Suu Kyi's
 family and agreed to acquit her of
 some of her political crimes

၂ နှစ်ခွဲတာလအတွင်း
 ပထမဆုံးအဖြစ်
 စုကြည်နဲ့ တွေ့ဆုံခွင့်
 လည်းပေးခဲ့တယ်။
 They were permitted
 to meet her for the
 first time in two and
 a half years

သူပီသားစုဟာ
 စုကြည်လွတ်မြောက်ရေး
 အတွက် ကမ္ဘာအနှံ့မှာ
 လှုံ့ဆော်မှုတွေ
 ဆက်လုပ်ခဲ့တယ်။
 They continued
 to travel the world,
 campaigning for
 her release

ဒါပေမဲ့ အင်းယားကန်
 အနီးက ခြံတံခါးအဖြူ
 ကတော့ ပွင့်မလာခဲ့ပါဘူး။
 But the white gate
 of the home near
 Inya Lake did not
 open

ဒေါင်းတစ်ကောင်ဟာ
အသံတိတ်ပြီး
အကျဉ်းကျနေရတာတယ်။
A peacock, silenced
and imprisoned

ဒါတွေနဲ့ ဒီ တိတ်ဆိတ်မှုကို
ဖြတ်ပြီး ကျွန်တော်တို့အားလုံး
ဆီကို သူ့က စကားတွေ
ဆက်ပြောနေပါတယ်။
But through this silence,
she continues to speak
to all of us

BURMESE
CLASSIC
www.burmeseclassic.com

END

www.burmeseclassic.com